

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΣΥ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1) ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

- 1.1 Σκοποί της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Σελ 8
- 1.2 Διοικητική Ιεραρχία Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Σελ 9
- 1.3 Διάρθρωση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Σελ 13
- 1.4 Σύνθεση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Σελ 15
- 1.5 Στελέχωση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Σελ 16
- 1.6 Αντικείμενο εργασίας Νοσηλευτών Σελ 20
- 1.7 Τομείς άσκησης επαγγέλματος Σελ 21

2) ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

- 2.1 Διευθυντής Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Σελ 23
- 2.2 Τομέαρχης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας (Υποδιευθυντής) Σελ 25
- 2.3 Προϊστάμενος Νοσηλευτικού Τμήματος και Μονάδος Σελ 26
- 2.4 Προϊστάμενος Νοσηλευτής σε Κέντρο Υγείας/Ψυχικής Υγείας Σελ 30
- 2.5 Εφημερεύων Νοσηλευτής Σελ 33
- 2.6 Νοσηλευτής (ΠΕ-ΤΕ) Σελ 38
 - 2.6.α Αυτόνομες Νοσηλευτικές Πράξεις Νοσηλευτή στο νοσοκομείο Σελ 42
 - 2.6.β Αυτόνομες Νοσηλευτικές Πράξεις Νοσηλευτή στην κοινότητα Σελ 45
 - 2.6.γ Νοσηλευτικές Πράξεις Νοσηλευτή στο Νοσοκομείο και στην Κοινότητα σε εφαρμογή νοσηλευτικών πρωτοκόλλων κατόπιν ιατρικής οδηγίας Σελ 47
 - 2.6.δ Νοσηλευτικές πράξεις νοσηλευτών στην κατ' οίκον νοσηλεία Σελ 48

3) ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ (ΦΕΚ 106/1988)

- 3.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών κατόχου ειδικότητας νοσηλευτικής ψυχικής υγείας Σελ 53
- 3.2 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικότητας παιδιατρικής νοσηλευτικής Σελ 54
- 3.3 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικότητας χειρουργικής νοσηλευτικής Σελ 55
- 3.4 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικότητας παθολογικής νοσηλευτικής Σελ 56

4) ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στη νοσηλευτική νεφρολογίας (ΦΕΚ 38/1996) Σελ 57

4.2 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στη νοσηλευτική χειρουργείου (ΦΕΚ 424/1996) Σελ 57

4.3 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στην αιμοδοσία (ΦΕΚ 448/1996) Σελ 58

4.4 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στην ογκολογική νοσηλευτική (ΦΕΚ 500/1996) Σελ 58

4.5 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης νοσηλευτικής αναισθησιολογίας (ΦΕΚ 516/1996) Σελ 59

5) ΤΜΗΜΑ ΕΠΕΙΓΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ (ΦΕΚ 874/2012)

5.1 Γενικά Σελ 61

5.2 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου Νοσηλευτή του ΤΕΠ Σελ 62

5.3 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Συντονιστή Νοσηλευτή ΤΕΠ Σελ 63

5.4 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Διαλογής Σελ 63

5.5 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή του ΤΕΠ Σελ 63

6) ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ, ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ, ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (ΦΕΚ 1044/1997)

6.1 Διάρθρωση νοσηλευτικού προσωπικού χειρουργείου Σελ 65

6.2 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Τομεάρχη Νοσηλευτή Χειρουργικού Τομέα Σελ 65

6.3 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου νοσηλευτή χειρουργείου Σελ 65

6.4 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Εκπαιδευτή νοσηλευτή χειρουργείου Σελ 68

6.5 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Συντονιστή νοσηλευτή χειρουργείου Σελ 69

6.6 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή κίνησης Σελ 69

6.7 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Εργαλειοδότη νοσηλευτή Σελ 71

6.8 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου νοσηλευτή κεντρικής αποστείρωσης Σελ 72

6.9 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου νοσηλευτή αναισθησιολογικού τμήματος Σελ 73

6.10 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Αναισθησιολογικού Τμήματος Σελ 73

7) ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

7.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών στη ΜΕΘ Σελ 75

8) ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ (ΦΕΚ 388/2014)

- 8.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Διευθυντή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Σελ 79
- 8.2 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Επιτήρησης Λοιμώξεων Σελ 79
- 8.3 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών ως μέλη της ΕΝΛ Σελ 81
- 8.4 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών ως μέλη της Ομάδας Εργασίας και Επέμβασης της ΕΝΛ Σελ 84

9. ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

- 9.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών που παρέχουν υπηρεσίες σε σχολική μονάδα Σελ 85

10. ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΦΕΚ 691/2001)

- 10.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών σε κινητές μονάδες ψυχικής υγείας Σελ 87

11. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΣΥΝΔΕΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

- 11.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα του Νοσηλευτή Συμβούλου - Διασυνδέτη Ψυχικής Υγείας στο γενικό νοσοκομείο Σελ 88

12. ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

- 12.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών σε Μονάδες Υποκατάστασης ουσιών και των Κέντρων βοήθειας Σελ 90

13. ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ

- 13.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών στα προγράμματα Θεραπείας αλκοόλ Σελ 92

14. ΔΟΜΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΑΝΑΣ, ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ

- 14.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Δομών Προστασίας Μάνας Παιδιού και Εφήβου Σελ 93

15. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

- 15.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών σε Υπηρεσίες Υγείας (αναρρωτήρια, νοσοκομεία κρατούμενων, ψυχιατρείο κλπ) των Σωφρονιστικών Ιδρυμάτων (ΦΕΚ 291/1999) Σελ 97

16. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΩΝ

- 16.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών σε Υπηρεσίες/Μονάδες Υγείας στα Αεροδρόμια Σελ 99

17. ΔΙΑΒΗΤΟΛΟΓΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

17.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών στα Διαβητολογικά Κέντρα και Κέντρα Αναφοράς Διαβήτη Σελ 101

18. ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΙΜΟΚΑΘΑΡΣΗΣ

18.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών σε Μονάδες Αιμοκάθαρσης Σελ 102

19. ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ (ΦΕΚ 174/1999, ΦΕΚ 150/2011)

19.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών ως Συντονιστές Μεταμοσχεύσεων Σελ 104

20. ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ (ΦΕΚ 1496/2010)

20.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα των Νοσηλευτών στα Γραφεία Υποστήριξης του Πολίτη Σελ 106

21. ΜΟΝΑΔΕΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (ΦΕΚ 661/Β/2000)

21.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα των Νοσηλευτών σε Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Ξενώνες, Οικοτροφεία, Προστατευόμενα Διαμερίσματα) Σελ 108

22) ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

22.1 Βοηθός Νοσηλευτή Σελ 109

22.2 Βοηθοί νοσηλευτών (ΔΕ) χειρουργείου και αποστείρωσης Σελ 111

22.3 Επιμελητής Ασθενών στα ψυχιατρικά νοσοκομεία (ΦΕΚ 256/Β/2001) Σελ 112

22.4 Βοηθός Θαλάμου Σελ 112

22.5 Βοηθοί θαλάμων χειρουργείου Σελ 115

22.6 Μεταφορείς Ασθενών Σελ 116

22.7 Νοσοκόμοι/τραυματιοφορείς χειρουργείου Σελ 117

22.8 Κλιβανιστής – Αποστειρωτής Σελ 118

23) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ/ΠΗΓΕΣ

23.1 Νομοθεσία Σελ 121

23.2 Ευρωπαϊκές Οδηγίες Σελ 124

23.3 Προγράμματα Σπουδών Σελ 125

23.4 Πακέτο Οδηγιών του ΠΟΥ Σελ 125

23.5 Ελληνική και Διεθνής βιβλιογραφία Σελ 125

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Νοσηλευτική είναι ανθρωπιστική επιστήμη αλλά και εξειδικευμένη τέχνη. Αποτελεί μία πολύπλοκη επιστημονική δραστηριότητα η οποία απευθύνεται στον άνθρωπο, την οικογένεια και το κοινωνικό σύνολο σε όλες τις καταστάσεις υγείας και αρρώστιας και ασχολείται με την καθημερινή και λεπτομερή φροντίδα των ατόμων, της οικογένειας και της κοινότητας για την πρόληψη, διατήρηση και αποκατάσταση της υγείας, σε όλο το φάσμα των φυσιολογικών βιοψυχοκοινωνικών λειτουργιών της.

Σκοπός της Νοσηλευτικής είναι η αξιολόγηση των αναγκών υγείας, ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων και η βοήθεια του ατόμου υγιούς ή αρρώστου να αναλάβει εκείνες τις δραστηριότητες που συντελούν στην υγεία ή την αποκατάστασή της, τις οποίες το άτομο θα πραγματοποιούσε χωρίς βοήθεια, εάν διέθετε την απαραίτητη γνώση, δύναμη και θέληση κατά την V. Henderson.

Η άσκηση της Νοσηλευτικής βασίζεται στην έρευνα και το ενδιαφέρον της εστιάζεται στη διατήρηση και προαγωγή της υγείας και την πρόληψη της αρρώστιας στα άτομα, τις οικογένειες και την κοινότητα. Προωθεί την αυτοφροντίδα, την ανεξαρτησία και τον σεβασμό της προσωπικότητας των δικαιωμάτων των ανθρώπων ενώ συγχρόνως παρέχει επιμελημένη επιστημονική φροντίδα σε περιπτώσεις αρρώστιας.

Επιδιώκει την απόκτηση κάθε νέας θεωρητικής γνώσης και τεχνογνωσίας με σκοπό τη συνεχή προσαρμογή της Νοσηλευτικής Επιστήμης στην ταχύτατα αναπτυσσόμενη γνώση με προσανατολισμό τόσο την πρόληψη όσο και την θεραπευτική αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας των πολιτών.

Οι Νοσηλευτές πρέπει:

- Να διαθέτουν υψηλό επίπεδο θεωρητικών γνώσεων, δεξιοτήτων και αναλόγων διαθέσεων απαραίτητων για την άσκηση της Νοσηλευτικής επιστήμης.
- Να είναι επιδέξιοι επαγγελματίες ικανοί να εργαστούν αποτελεσματικά σε όλα τα επίπεδα περίθαλψης στην Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια φροντίδα Υγείας.
- Να είναι πρόθυμοι και ικανοί να συνεχίσουν την επαγγελματική τους εξέλιξη με τον συνεχή εμπλουτισμό τόσο των θεωρητικών γνώσεων όσο και των

δεξιοτεχνιών μέσω της κριτικής προσέγγισης της καθημερινής πράξης και της συνεχούς διεργασίας μάθησης.

- Να επιδιώκουν την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και άσκησης της Νοσηλευτικής επιστήμης στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο.

Ε.Ν.Ε.Ε.

1) ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

1.1 Σκοποί της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

- α) Παροχή Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Νοσηλευτικής Φροντίδας, στα άτομα που νοσηλεύονται στο Νοσοκομείο, σ' αυτά που προσέρχονται στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών, στα Εξωτερικά Ιατρεία και τα Κέντρα Υγείας, καθώς και σε εκείνα που δέχονται υπηρεσίες της φροντίδας υγείας στο σπίτι και στην Κοινότητα, σύμφωνα με τις αρχές, τη μεθοδολογία της νοσηλευτικής επιστήμης και τον Κώδικα της Νοσηλευτικής Δεοντολογίας.
- β) Η εξασφάλιση ετοιμότητας σε όλους τους νοσηλευτικούς τομείς του Νοσοκομείου για την κάλυψη των επειγόντων περιστατικών και την αντιμετώπιση ενδεχομένων μαζικών καταστροφών ή απρόσμενων συμβάντων.
- γ) Η στελέχωση των νοσηλευτικών τομέων, με βάση τους διεθνείς καθιερωμένους δείκτες στελέχωσης, που είναι απόλυτα σύμφωνη με τις προβλεπόμενες θέσεις των οργανισμών των Νοσοκομείων ή της Υγειονομικής Μονάδας, δηλαδή σε αριθμό και παραδεκτή σύνθεση επιπέδων νοσηλευτικού προσωπικού για την κάλυψη των νοσηλευτικών αναγκών φροντίδας των αρρώστων σε 24ωρη βάση. Συγκεκριμένα, να προβλέπεται η δίκαιη αναλογική σχέση Νοσηλευτών προς Βοηθούς Νοσηλευτών με ποσοστό 2 Νοσηλευτές προς 1 Βοηθό Νοσηλευτή.
- δ) Η άσκηση αποτελεσματικής νοσηλευτικής διοίκησης νοσηλευτικών τομέων, καθώς και ο προγραμματισμός και ο έλεγχος των παρεχόμενων υπηρεσιών, σύμφωνα με τα καθιερωμένα κριτήρια ποιότητας και ασφάλειας.
- ε) Η λειτουργία προγραμμάτων Νοσηλευτικών Ειδικοτήτων καθώς και η συμμετοχή σε μεταπτυχιακά προγράμματα.
- στ) Η οργάνωση και υλοποίηση εκπαιδευτικών νοσηλευτικών προγραμμάτων για απόκτηση εμπειριών νοσηλευτικής κατάρτισης, την εφαρμογή προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και την υποστήριξη προγραμμάτων κλινικής εμπειρίας.
- ζ) Η ανάπτυξη, η εκπόνηση και η υποστήριξη ερευνητικών προγραμμάτων για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- η) Η συμμετοχή της σε διεπιστημονικά ερευνητικά προγράμματα του Νοσοκομείου.

θ) Η από κοινού συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες του νοσοκομείου για την αποτελεσματικότερη οργάνωση και λειτουργία του νοσοκομείου καθώς και με άλλα νοσοκομεία και φορείς παροχής φροντίδας, με σκοπό την ενιαία παροχή Νοσηλευτικής Φροντίδας (κλινικές οδηγίες, πρωτόκολλα).

ι) Η τήρηση των αρχών λειτουργίας του Νοσοκομείου όπως καθορίζονται από τις νομοθετικές διατάξεις, τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του νοσοκομείου και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

κ) Η εφαρμογή προγραμμάτων αγωγής και προαγωγής της υγείας.

1.2 Διοικητική Ιεραρχία Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Η ιεραρχία της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας έχει την παρακάτω δομή όπως αυτή προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

1. Νοσηλευτική Διεύθυνση
2. Νοσηλευτικοί Τομείς/Υποδιευθύνσεις
3. Νοσηλευτικά Τμήματα
4. Γραφεία Νοσηλευτικής Διεύθυνσης

Νοσηλευτική Διεύθυνση

Στη Νοσηλευτική Διεύθυνση προϊστάται Νοσηλευτής που κρίνεται σύμφωνα με τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις. Ως επιπλέον προσόντα για την κρίση στη θέση λαμβάνονται υπόψη η νοσηλευτική εμπειρία στον κλινικό χώρο, η κατοχή μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, η διδακτορική διατριβή, η συνεχής μετεκπαίδευση στα νέα δεδομένα της νοσηλευτικής επιστήμης και τέχνης, η μετεκπαίδευση στη διοίκηση ή σε συναφή γνωστικά αντικείμενα.

Ο Διευθυντής της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας είναι:

- α) Διοικητικός Προϊστάμενος όλου του προσωπικού που υπάγεται στη Νοσηλευτική Υπηρεσία.
- β) Εισηγητής στο Διοικητικό Συμβούλιο, για θέματα της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Στα ειδικά Μαιευτικά Νοσοκομεία στη Νοσηλευτική Υπηρεσία προϊστάται Μαία/Μαιευτής που επιλέγεται σύμφωνα με τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις.

Στα ειδικά Νοσοκομεία (Ψυχικής Υγείας – Παιδιατρικά) κατά την επιλογή των Προϊσταμένων της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης προηγούνται οι έχοντες την αντίστοιχη ειδικότητα ή ανάλογο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιευθύνσεις

Στους Νοσηλευτικούς Τομείς/Υποδιευθύνσεις προΐσταται Νοσηλευτές ή και Μαιευτές για τα ειδικά Μαιευτικά Νοσοκομεία, που επιλέγονται σύμφωνα με τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις.

Ο Προϊστάμενος του Τομέα/Υποδιευθυντής συντονίζει τη λειτουργία των Τμημάτων και των Μονάδων που υπάγονται στον Τομέα και ασκεί διοικητική εποπτεία.

Ο Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιεύθυνση αποτελεί ενδιάμεσο επίπεδο διοίκησης μεταξύ της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης και του Νοσηλευτικού Τμήματος, επιπέδου Υποδιεύθυνσης.

Νοσηλευτικό Τμήμα

Κάθε Νοσηλευτικό Τμήμα αποτελεί λειτουργική μονάδα του Νοσηλευτικού Τομέα.

Των Νοσηλευτικών Τμημάτων προΐσταται Νοσηλευτές ή Μαιευτές για τα Μαιευτικά Τμήματα. Κατά την επιλογή συνεκτιμάται η κατοχή της αντίστοιχης ειδικότητας.

Οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων/Μονάδων φέρουν αποκλειστικά την διοικητική ευθύνη της οργάνωσης και λειτουργίας του νοσηλευτικού τμήματος/μονάδας.

Νοσηλευτική Μονάδα

Η Νοσηλευτική Μονάδα είναι αυτοτελής και δεν υπάγεται διοικητικά σε άλλο νοσηλευτικό τμήμα, αντιστοιχεί στο επίπεδο διοίκησης νοσηλευτικού τμήματος. Των Νοσηλευτικών Μονάδων προΐσταται Νοσηλευτής ή Μαιευτής για τις ειδικές μαιευτικές μονάδες.

Γραφεία Νοσηλευτικής Διεύθυνσης

Η Νοσηλευτική Διεύθυνση μπορεί να συστήσει Γραφεία για την εξυπηρέτηση αναγκών της υπηρεσίας και με έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου να λειτουργήσουν.

Ο Σκοπός των ειδικών Γραφείων της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης είναι η υποστήριξη του έργου της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης, στο επίπεδο της στελέχωσης των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών, της παρεχόμενης φροντίδας, στην εκπαίδευση του προσωπικού, των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών ή σπουδαστών των Νοσηλευτικών σχολών.

Στα Γραφεία Νοσηλευτικής Διεύθυνσης επιλέγονται οι έχοντες την αντίστοιχη ειδικότητα, ειδίκευση, εμπειρία, ανάλογα με τους σκοπούς των ειδικών Γραφείων.

Απαραίτητα γραφεία θεωρούνται:

α) Γραφείο Συντονισμού και Εποπτείας της 24ωρης λειτουργίας με τις εξής αρμοδιότητες, στο πλαίσιο υποστήριξης του έργου της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης σε επίπεδο:

- Επίβλεψης και διασφάλισης της ομαλής λειτουργίας των νοσηλευτικών τμημάτων και μονάδων καθ' όλο το 24ωρο με εφημερεύοντες νοσηλευτές
- Τήρησης των διαδικασιών απασχόλησης των αποκλειστικών νοσοκόμων
- Συντονισμού των Μεταφορέων ασθενών και προγραμματισμό των εργασιών τους
- Τήρησης των διαδικασιών λειτουργίας του νεκροθαλάμου
- Γραμματειακής υποστήριξης της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης

β) Γραφείο Εκπαίδευσης, το οποίο θα υποστηρίξει το έργο της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης σε επίπεδο:

- Σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων προσανατολισμού νεοπροσλαμβανόμενου νοσηλευτικού προσωπικού
- Σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικών νοσηλευτικών προγραμμάτων για απόκτηση εμπειριών νοσηλευτικής κατάρτισης

- Σχεδιασμού και υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης (ενδοκλινικά, ενδονοσοκομειακά)
- Σχεδιασμού και υλοποίησης ταχύρρυθμων προγραμμάτων για επίλυση προβλημάτων και εφαρμογής καινοτομιών
- Επίβλεψης της εκπαίδευσης και της άσκησης φοιτητών, σπουδαστών και μαθητών των διαφόρων νοσηλευτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
- Ανάπτυξης, εκπόνησης και υποστήριξης ερευνητικών προγραμμάτων για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Η επιλογή θα πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια όπως η κατοχή παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας από Τριτοβάθμιο Ίδρυμα, μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης ή διδακτορικής διατριβής. Επίσης, να λαμβάνεται υπόψη η διδακτική προϋπηρεσία σε δευτεροβάθμιο ή τριτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, το ερευνητικό, κλινικό και πειραματικό έργο και η συνεχιζόμενη μετεκπαίδευση.

γ) Γραφείο Ποιότητας, το οποίο θα υποστηρίξει το έργο της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης σε επίπεδο:

- Διαπίστωσης των αποκλίσεων από τις διαδικασίες κατά τη διάρκεια της παρεχόμενης φροντίδας και την αποτελεσματικότητα αυτών με βάση τα διεθνή πρότυπα νοσηλευτικής φροντίδας.
- Έγκαιρης διαπίστωσης των σφαλμάτων στην παρεχόμενη φροντίδα (medical errors-νοσοκομειακές λοιμώξεις, λανθασμένη ή μη έγκαιρη διάγνωση, επιπλοκές θεραπευτικής φαρμακευτικής αγωγής, επιπλοκές ή σφάλματα χειρουργικών επεμβάσεων) με στόχο την ασφάλεια των ασθενών, που αποτελεί προαπαιτούμενο της ποιοτικής φροντίδας.
- Εισηγήσεων προτάσεων για τη βελτίωση των δεικτών ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, αξιολογώντας τα δεδομένα λειτουργίας της υγειονομικής μονάδας
- Αξιολόγησης της ικανοποίησης των χρηστών από τις προσφερόμενες από τη μονάδα υγείας υπηρεσίες.

Οι Νοσηλευτές που θα στελεχώσουν το Γραφείο Ποιότητας θα πρέπει να έχουν πιστοποιημένη εκπαίδευση και συνάφεια γνώσεων σε θέματα ποιότητας της υγείας.

1.3 Διάρθρωση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Η Νοσηλευτική Υπηρεσία στο Οργανόγραμμα του Νοσοκομείου είναι ισότιμη με τις άλλες υπηρεσίες με σχέση επικοινωνίας επιτελική και οριζόντια.

Σε κάθε Νοσοκομείο η Νοσηλευτική Υπηρεσία διαρθρώνεται ως εξής:

- Νοσηλευτική Διεύθυνση
- Νοσηλευτικούς Τομείς (Υποδιευθύνσεις)
- Νοσηλευτικά Τμήματα
- Νοσηλευτικές Μονάδες
- Γραφεία Νοσηλευτικής Διεύθυνσης

Η διάρθρωση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας δεν ακολουθεί υποχρεωτικά τη διάρθρωση των Τομέων της Ιατρικής Υπηρεσίας, αλλά μπορεί να διαφοροποιείται για λειτουργικούς λόγους.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να μεταφέρονται νοσηλευτικά τμήματα από τον ένα νοσηλευτικό τομέα στον άλλο, μέσα στο πλαίσιο των κατώτερων και ανώτερων ορίων διάρθρωσης αυτών.

Ο αριθμός και το είδος των Νοσηλευτικών Τμημάτων, των Νοσηλευτικών Μονάδων και των Ειδικών Γραφείων καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Σε κάθε περίπτωση για τη διάρθρωση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω αρχές:

1. Κάθε Νοσηλευτικό Τμήμα έχει στην ευθύνη του και καλύπτει από 15 έως 35 κρεβάτια.
2. Όλες οι Νοσηλευτικές Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας (εμφραγμάτων – αναπνευστικής ανεπάρκειας – πρόωρων νεογνών – τεχνητού νεφρού) με όχι λιγότερα από τέσσερα κρεβάτια είναι αυτοτελείς και δεν υπάγονται διοικητικά στα αντίστοιχα νοσηλευτικά τμήματα.

3. Σε Νοσοκομεία με λιγότερα από 4 Νοσηλευτικά Τμήματα συγκροτείται ένας τουλάχιστον Τομέας/Υποδιεύθυνση.
4. Σε κάθε Νοσοκομείο από 4 έως 6 Νοσηλευτικά Τμήματα συγκροτούνται 2 Νοσηλευτικοί Τομείς/Υποδιευθύνσεις.
 - α) Ένας Τομέας/Υποδιεύθυνση για την κάλυψη των αναγκών των Μονάδων και Τμημάτων Εσωτερικής Λειτουργίας.
 - β) Ένας Τομέας/Υποδιεύθυνση για την κάλυψη των αναγκών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με όλες τις δομές του.
5. Σε Νοσοκομεία με περισσότερα από 6 Νοσηλευτικά Τμήματα συγκροτούνται τρεις Τομείς.
 - α) Ο Παθολογικός Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιεύθυνση, για την κάλυψη των αναγκών των Παθολογικών Νοσηλευτικών Τμημάτων, Μονάδων των Αιμοδυναμικών Εργαστηρίων και την Αιμοδοσίας.
 - β) Ο Χειρουργικός Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιεύθυνση, για την κάλυψη των αναγκών των χειρουργικών Νοσηλευτικών Τμημάτων, των Μονάδων, Χειρουργείων και την Αναισθησιολογίας.
 - γ) Ο Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιεύθυνση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, για την κάλυψη των αναγκών των Τακτικών Εξωτερικών Ιατρείων, των Διατομεακών Τμημάτων Ημερήσιας Νοσηλείας, του Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών, των αναγκών νοσηλείας στο σπίτι, των νοσηλευτικών αναγκών των Ακτινοδιαγνωστικών και Ακτινοθεραπευτικών Εργαστηρίων, των Κέντρων Υγείας, των Κέντρων Ψυχικής Υγείας, των Ξενώνων, των Προστατευμένων Διαμερίσματος, των Οικοτροφείων και των Μονάδων Αναδόχων Οικογενειών, σύμφωνα με τον εκάστοτε οργανισμό.
6. Σε Νοσοκομεία με περισσότερα από 35 νοσηλευτικά τμήματα μπορεί να συγκροτείται Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιεύθυνση Χειρουργείων, για την κάλυψη αποκλειστικά των αναγκών των χειρουργείων, των Τμημάτων Αναισθησιολογίας και της Κεντρικής Αποστείρωσης.
7. Σε Γενικά Νοσοκομεία που λειτουργούν πάνω από τρία Τμήματα ή Μονάδες Ψυχικής Υγείας, μπορεί να συγκροτείται Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιεύθυνση Ψυχικής Υγείας.

8. Κάθε Νοσηλευτικός Τομέας/Υποδιεύθυνση δεν μπορεί να έχει στη δύναμή του λιγότερα από 3 και περισσότερα από 6 Νοσηλευτικά Τμήματα, ούτε περισσότερα από 250 νοσηλευτικά κρεβάτια.

1.4 Σύνοψη της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Στη Νοσηλευτική Υπηρεσία υπάγονται οι παρακάτω κατηγορίες και κλάδοι προσωπικού, που υπάγονται οργανικά στο νοσοκομείο:

- 1) Κατηγορία ΠΕ
 - i) ΠΕ Νοσηλευτών
- 2) Κατηγορία ΤΕ
 - i) ΤΕ Νοσηλευτών
 - ii) ΤΕ Μαιευτών
 - iii) ΤΕ Επισκεπτών
 - iv) ΤΕ Βρεφονηπιοκόμων
- 3) Κατηγορία ΔΕ
 - i) ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών
 - ii) ΔΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων

4) Κατηγορία ΥΕ

Κλάδος ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού

Ο κλάδος αυτός περιλαμβάνει τις ειδικότητες: Μεταφορέων Ασθενών, Βοηθών Θαλάμου, Κλιβανιστών-Απολυμαντών, Σαβανοτών, Νεκροτόμων.

Ο πίνακας με τους κλάδους και τις κατηγορίες του προσωπικού που υπάγονται στη Νοσηλευτική Υπηρεσία, μπορεί να τροποποιείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και έγκριση του Υπουργού Υγείας.

Ο αριθμός των εργαζομένων όλων των κλάδων και των κατηγοριών που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας προβλέπεται μέσα από τον Οργανισμό των Νοσοκομείων.

Οι τοποθετήσεις του νεοδιοριζόμενου Νοσηλευτικού Προσωπικού στα Νοσηλευτικά Τμήματα, πραγματοποιούνται από το Διευθυντή της Νοσηλευτικής

Υπηρεσίας, κατόπιν εκχώρησης αρμοδιότητας από το Διοικητή, και σε συνεργασία με τους Τομάρχες/Υποδιευθυντές των Νοσηλευτικών Τομέων/Υποδιευθύνσεων.

Ο Διευθυντής της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, σε συνεργασία με τους Τομάρχες/Υποδιευθυντές μπορεί να μετακινεί το νοσηλευτικό προσωπικό μεταξύ των Νοσηλευτικών Τμημάτων, Μονάδων και λοιπών Νοσηλευτικών Υπηρεσιών του ίδιου ή άλλου Νοσηλευτικού Τομέα/Υποδιεύθυνσης, σύμφωνα με τις ανάγκες της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Για τις τοποθετήσεις ή μετακινήσεις του προσωπικού λαμβάνονται υπόψη:

- A) Οι ανάγκες της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας
- B) Η κάλυψη των κενών θέσεων της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας
- Γ) Τα προσόντα του ατόμου για τη θέση
- Δ) Η επιθυμία του ατόμου να μετακινηθεί ή να τοποθετηθεί.

Νοσηλευτές που έχουν αποκτήσει τον τίτλο του ειδικού Νοσηλευτή, τοποθετούνται ή μετακινούνται μόνο σε Τμήματα ή Μονάδες αντίστοιχες με την ειδικότητα που έχουν αποκτήσει. Μετακίνηση σε τμήματα ή μονάδες άλλης ειδικότητας γίνεται μόνο για την κάλυψη εξαιρετικά επειγουσών αναγκών. Στις περιπτώσεις αυτές η μετακίνηση διαρκεί για όσο διάστημα εξακολουθούν να υπάρχουν οι έκτακτες ανάγκες.

1.5 Στελέχωση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Σ' ένα Σύστημα Υγείας όπου οι ανάγκες των πολιτών αυξάνουν συνεχώς, τα στελέχη της νοσηλευτικής κοινότητας στρέφουν την προσοχή τους στην ποιότητα, σε συνάρτηση με το κόστος και την αποτελεσματικότητα των Υπηρεσιών Υγείας.

Η δομημένη οργανωτική λειτουργία των νοσοκομείων, σε συνδυασμό με την ικανοποιητική στελέχωσή τους σε νοσηλευτικό προσωπικό, είναι άμεσα συνυφασμένη με το βαθμό ποιότητας παροχής νοσηλευτικής φροντίδας.

Η στελέχωση περιλαμβάνει την επιλογή, τοποθέτηση και διατήρηση του προσωπικού στις προβλεπόμενες θέσεις που εκ των προτέρων έχουν προσδιοριστεί με τον προγραμματισμό. Βασική προϋπόθεση της διαδικασίας στελέχωσης, είναι η ακριβής περιγραφή κάθε θέσης εργασίας, η οποία εκφράζεται σε κλινικές αρμοδιότητες και ειδικά προσόντα, όπως η εκπαίδευση, η εμπειρία και τα ατομικά χαρακτηριστικά των εργαζομένων.

Σημαντικές είναι οι βασικές αρχές στελέχωσης που έχει προτείνει ο Αμερικάνικος Σύνδεσμος Νοσηλευτών (ANA 2005). Γι'αυτό και ο Αμερικάνικος Οργανισμός Υγείας για τη Διαπίστευση των Οργανισμών Υγείας (JCAHO, 2005) θέτει ως βασική προϋπόθεση ότι ο κάθε οργανισμός παροχής υπηρεσιών υγείας θα πρέπει να έχει συγκεκριμένα κριτήρια μα βάση τα οποία θα καθορίζει ποιος είναι ο απαραίτητος αριθμός καθώς και η σύνθεση του προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών των ασθενών.

Οι παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της κατάλληλης στελέχωσης των νοσηλευτικών τμημάτων είναι οι εξής:

- ✓ Αριθμός των κλινών του νοσηλευτικού ιδρύματος
- ✓ Αριθμός των ασθενών που νοσηλεύονται
- ✓ Η υλοποίηση των αντικειμενικών σκοπών του νοσηλευτικού ιδρύματος
- ✓ Η κάλυψη των αναγκών των ασθενών ανάλογα με την βαρύτητα της καταστάσεως που προσέρχονται στο νοσηλευτικό ίδρυμα
- ✓ Η μέγιστη αξιοποίηση των ικανοτήτων του προσωπικού
- ✓ Η ίση μεταχείριση των εργαζομένων της ίδιας κατηγορίας
- ✓ Η ικανοποίηση του προσωπικού
- ✓ Οι ιατρικές ειδικότητες που καλύπτουν το νοσηλευτικό ίδρυμα
- ✓ Η γεωγραφική και χωροταξική υποδομή του νοσηλευτικού ιδρύματος
- ✓ Τις γνώσεις – δεξιότητες και την εμπειρία του προσωπικού

Για το λόγο ότι η χώρα μας καταλαμβάνει μια από τις χειρότερες θέσεις στη σχέση νοσηλευτών ανά 1000 κατοίκους, καλό θα ήταν να υιοθετήσουμε για τη δημιουργία των νέων οργανισμών των νοσοκομείων, μια πρόταση που βρίσκει εφαρμογή από το 2003 σε νοσοκομεία πολιτειών των ΗΠΑ.

Πρόταση μάλιστα που αναπροσαρμόστηκε πρόσφατα (CAN, 2008 Καλιφόρνια) σύμφωνα με την οποία ασφαλείς αναλογίες νοσηλευτών ανά ασθενή τμήμα και βάρδια είναι:

Χειρουργείο 1:1

Μονάδα τραυμάτων 1:1

Μονάδα Εντατικής Θεραπείας 1:2

Παιδιατρικό τμήμα 1:4

Παθολογικό τμήμα 1:5

Χειρουργικό τμήμα 1:5

Μαιευτική κλινική 1:6

Επιπλέον, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση με Αριθ. Υ4α/3592/96 (ΦΕΚ 1044/Β/1997) ορίζονται οι δείκτες στελέχωσης για την ασφαλή χορήγηση αναισθησίας και της εκτέλεσης οποιασδήποτε αναισθησιολογικής πράξης.

Α) Νοσηλευτές Αναισθησιολογικού Τμήματος

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός νοσηλευτών/τριών αναισθησίας ανεξάρτητα μεγέθους νοσοκομείου πρέπει να είναι:

- * πρωινή βάρδια: 1. νοσηλεύτης /τρια ανά λειτουργούσα με αναισθησία αίθουσα χειρουργείου (εντός και εκτός κεντρικών χειρουργείων).
- * απογευματινή και νυκτερινή βάρδια: 1 νοσηλεύτης/τρια επιπλέον αυτών που απαιτούνται για τη λειτουργία των χειρουργείων για έκτακτες επεμβάσεις.

Β) Νοσηλευτές Μονάδας Μετά - Αναισθητικής Φροντίδας (ΜΜΑΦ)

Η ΜΜΑΦ (ή Αίθουσα Ανάνηψης) πρέπει να στελεχώνεται από εκπαιδευμένο στην Αναισθησιολογία νοσηλευτικό προσωπικό:

- * πέραν αυτού που καλύπτει τις αίθουσες χειρουργείου,
- * για όλες τις ώρες που λειτουργούν τα χειρουργεία για προγραμματισμένες και έκτακτες επεμβάσεις και
- * για τουλάχιστον 3 έως 4 ώρες πέραν του χρόνου λήξης της τελευταίας επέμβασης.

Σε νοσοκομεία με αριθμό χειρουργικών επεμβάσεων > 3.000 ετησίως (και ανάλογα με τη βαρύτητα τους) η ΜΜΑΦ πρέπει να έχει Προϊστάμενο ή υπεύθυνο ειδικευμένο νοσηλεύτη που επιμελείται τη λειτουργία της Μονάδας.

Ο ελάχιστος αριθμός νοσηλευτριών της ΜΜΑΦ είναι:

- * Πρωινή βάρδια: τουλάχιστον 1 νοσηλεύτρια ανά 2-3-κρεβάτια ΜΜΑΦ.
- * Απογευματινή και Νυκτερινή βάρδια και Αργίες ίδια αναλογία με την παραπάνω σύμφωνα με τις ώρες λειτουργίας των χειρουργείων και ανάλογα με τον αριθμό των λειτουργουσών αιθουσών χειρουργείου.

Γ) Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η σύνθεση του προσωπικού που θα στελεχώνει τη μονάδα οξέων ψυχιατρικών περιστατικών 28 κλινών με περίπου 10 εισαγωγές την εβδομάδα και με μέση παραμονή 17 ημερών θα πρέπει

να είναι: 0,5 ψυχίατρος, 1 γιατρός, 0,5 κοινωνικός λειτουργός + 0,5 ψυχολόγος, 14 νοσηλευτές (αναλογία νοσηλευτών /κλινών: 0,5).

Δ) Για τη φροντίδα ψυχικά ασθενών σε δομή μακροχρόνιας διαμονής των 12 κλινών, θα πρέπει σύμφωνα με το ΠΟΥ να υπάρχουν 3,6 νοσηλευτές (αναλογία νοσηλευτών /κλινών:0,3).

Ε) Σε επίπεδο εξωτερικών ιατρείων σε μια κοινωνική δομή για ψυχικά ασθενείς, για να καλύψουν πληθυσμό 100.000 κατοίκων με περίπου 3.322 επισκέψεις το έτος, η στελέχωση σύμφωνα με τον ΠΟΥ θα πρέπει να είναι: 2 νοσηλευτές με ειδικότητα στην ψυχική υγεία, 5 νοσηλευτές γενικής περίθαλψης.

ΣΤ) Κατ' εφαρμογή της υπουργικής απόφασης με Αριθ. Υ5β/οικ.1662 η στελέχωση των κινητών μονάδων ψυχικής υγείας για τη βασική λειτουργία τους απαιτείται 1 ψυχίατρος, 1 ψυχολόγος, 3 νοσηλευτές και 1 διοικητικός υπάλληλος.

Ζ) Όσο αφορά την στελέχωση με Νοσηλευτικό προσωπικό των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) η καλύτερη κάλυψη των αναγκών των ασθενών, η βέλτιστη χρήση των συγκεκριμένων υποδομών, και η πλέον οικονομική και εύρυθμη διαχείριση, υπαγορεύουν την καθημερινή λειτουργία των ΤΕΠ σε 24ωρη βάση.

Σύμφωνα με δεδομένα διεθνούς βιβλιογραφίας απαιτούνται: Ένας νοσηλευτής ανά δέκα προσερχόμενους ασθενείς σε μέρα εφημερίας, με μόνιμη απασχόληση στο ΤΕΠ. 4 νοσηλευτές ανά ωράριο εργασίας για ΤΕΠ με λιγότερους από 100 ασθενείς σε ημέρα εφημερίας. Σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των νοσηλευτών θα πρέπει να είναι ανάλογος του αριθμού των προσερχομένων ανά ώρα ασθενών.

Η) Ο αριθμός των Νοσηλευτών Επιτήρησης Λοιμώξεων σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ1.Γ.Π.114971 (ΦΕΚ 388/2014), ορίζεται με αναλογία 1 ΝΕΛ ανά 250 κλίνες. Νοσοκομείο με περισσότερες από 250 κλίνες απαιτεί τουλάχιστον δύο ΝΕΛ.

Θ) Με την Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ4α/οικ.15576 (ΦΕΚ 219/2007) ορίζεται η στελέχωση της Ομάδας και της Επιτροπής Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης στο νοσοκομείο. Σύμφωνα με αυτή απαιτούνται 3 Νοσηλευτές πιστοποιημένοι απο ανάλογο σεμινάριο για την Ομάδα Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης και 3 Νοσηλευτές για την Επιτροπή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης.

Ι) Όσον αφορά τη στελέχωση απο Νοσηλευτές στις Μονάδες Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών, προβλέπεται σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ4α/οικ/ΓΠ45132/2002 (ΦΕΚ 599/2002), ένας Νοσηλευτής με εμπειρία έξι τουλάχιστον μηνών σε αναγνωρισμένη Μονάδα Μεταμόσχευσης και τρεις Νοσηλευτές ανά κλίνη.

Ας σημειωθεί ότι οι αναλογίες αυτές αφορούν τα μίνιμουμ όρια στελέχωσης και θα πρέπει να συνυπολογιστούν για την ακριβή στελέχωση, οι ανάγκες που προκύπτουν απο τη χορήγηση κανονικών, εκπαιδευτικών και αναρρωτικών αδειών, τις ημέρες ανάπαυσης και των αργιών. Βασική προϋπόθεση για την ασφαλή και ποιοτική παροχή νοσηλευτικής φροντίδας και την εφαρμογή του καθηκοντολογίου αποτελεί η επαρκής στελέχωση.

Όσον αφορά την αναλογία βοηθητικού προσωπικού επί του συνόλου του προσωπικού νοσηλευτικής υπηρεσίας, σε βιβλιογραφία από Αμερικανικές έρευνες αναφέρεται ότι οι βοηθοί νοσηλευτών θα πρέπει να είναι το 50% του νοσηλευτών, ενώ, σύμφωνα με βιβλιογραφικές πηγές από το Ην.Βασίλειο, η αναλογία νοσηλευτών προς τους βοηθούς νοσηλευτών θα πρέπει να είναι 80% προς 20%.

Σύμφωνα με έρευνα του Aiken στην Pennsylvania μεταξύ 232000 ασθενών και 10000 νοσηλευτών, αν ο μέσος όρος των ασθενών ανά νοσηλευτή αυξηθεί από τέσσερις σε έξι τότε τα ανεπιθύμητα συμβάντα ή και η θνησιμότητα ακόμη αυξάνεται κατά 14%.

Σύμφωνα με τον Tourangeau σε έρευνα σε 75 νοσοκομεία στον Καναδά για κάθε αύξηση κατά 10% του αριθμού των νοσηλευτών σε χειρουργικά τμήματα, ο αριθμός των θανάτων μειώνονταν κατά πέντε για κάθε 1000 νοσηλευόμενους ασθενείς .

1.6 Αντικείμενο εργασίας Νοσηλευτών

Το αντικείμενο εργασίας των Νοσηλευτών-τριών είναι ο άνθρωπος και οι ανάγκες του στη:

- Διατήρηση της υγείας
- Πρόληψη της νόσου (Αγωγή και προαγωγή της Υγείας)
- Αντιμετώπιση της νόσου (νοσηλεία - θεραπεία)

- Αποκατάσταση

Ο Νοσηλευτής είναι ένα μέλος της υγειονομικής ομάδος, η οποία αποτελείται από τους Ιατρούς όλων των Ειδικοτήτων, Νοσηλευτές, Εργαστηριακούς όλων των Ειδικοτήτων Φυσιοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Κοινωνικούς Λειτουργούς.

Ο Νοσηλευτής:

- Εκτιμά τις ανάγκες του υγιούς ή ασθενούς ατόμου
- Σχεδιάζει τη φροντίδα του σε σχέση και με τις ιατρικές οδηγίες
- Εφαρμόζει το σχέδιο φροντίδας με νοσηλευτικές παρεμβάσεις
- Αξιολογεί τα αποτελέσματα της φροντίδας,
- Επανεκτιμά και τροποποιεί το αρχικό σχέδιο και παρεμβαίνει για να βοηθήσει το άτομο, την οικογένεια, την κοινότητα, στη διατήρηση της υγείας, στην πρόληψη της νόσου, στην αντιμετώπιση της νόσου (νοσηλεία - θεραπεία) και στην Αποκατάσταση.

Έχει την ευθύνη των υγειονομικών σχηματισμών και ιδρυμάτων επί 24ώρου βάσεως (συντονίζει την όλη εργασία) και ασκεί παράλληλα με τη Νοσηλεία Διοίκηση και Εκπαίδευση. Ακόμη ασχολείται με τη Νοσηλευτική Έρευνα για την προαγωγή της Επιστήμης και τη βελτίωση της Νοσηλευτικής.

1.7 Τομείς άσκησης επαγγέλματος

- Νοσοκομεία (ο μεγαλύτερος αριθμός Νοσηλευτών εργάζεται στα Νοσοκομεία).
- Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας και Υπηρεσίες (δημόσιες και ιδιωτικές) Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, ΕΚΑΒ.
- Δίκτυο Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ)
- Υγειονομικοί και άλλοι οργανισμοί, Ε.Ε.Σ., ΕΟΜ, Π.Ι.Κ.Π.Α., Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ο.Σ.Ε., Τράπεζες, Βιομηχανίες, Εργοστάσια, Ασφαλιστικές Εταιρείες, Ιδρύματα φροντίδας Ηλικιωμένων, Προνοιακά ιδρύματα, Σωφρονιστικά Ιδρύματα, Υπηρεσίες Μειονεκτούντων και ευπαθών ατόμων και ομάδων, Κ.Α.Π.Η., Πνευματικά Κέντρα, Κατασκηνώσεις, Σχολεία, Βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, Ένοπλες Δυνάμεις, Αστυνομία, ΜΚΟ κ.α..

- Δημοτικά και Κοινωνικά ιατρεία, Κινητές μονάδες, Πολυϊατρεία, Εξειδικευμένα ιατρεία, Κέντρα αιμοδοσίας, Απεξάρτησης, Συμβουλευτικούς σταθμούς, Ιατροπαιδαγωγικά κέντρα, Διαγνωστικά κέντρα, Ινστιτούτο Υγείας Παιδιού, Κέντρα φροντίδας μητρότητας, παιδιού και εφήβου, Οικογενειακού προγραμματισμού, Κέντρα και Μονάδες αποκατάστασης κ.α..
- Διευθύνσεις και Υπηρεσίες σχετιζόμενες με την Υγεία των Υπουργείων, των Περιφερειών και των Διοικήσεων Υγειονομικών Περιφερειών.
- Νοσηλευτική εκπαίδευση: Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια, ανάλογα του πτυχίου, της κατοχής μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, διδακτορικής διατριβής, ερευνητικής και συγγραφικής δραστηριότητας.

Ε.Ν.Ε.

2) Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών

2.1 Διευθυντής Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Στη Νοσηλευτική Υπηρεσία προϊστάται Νοσηλευτής που κρίνεται σύμφωνα με τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις και εποπτεύει για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος σε όλα τα τμήματα που απασχολούν νοσηλευτικό προσωπικό.

Ο Διευθυντής Νοσηλευτής κατέχει την υψηλότερη θέση στη διοικητική ιεραρχία της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και αναφέρεται στο Διοικητή του Νοσοκομείου.

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Διευθυντή της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας είναι:

- Να καθορίζει την πολιτική και τους σκοπούς, τα πρότυπα φροντίδας και τις διαδικασίες της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, για την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας, να ενημερώνει σχετικά το προσωπικό και να επιβλέπει την υλοποίησή τους.
- Να εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο του νοσοκομείου πλαίσιο νοσηλευτικής στελέχωσης, με τον απαιτούμενο αριθμό και ανάλογη σύνθεση μεταξύ των επιπέδων του προσωπικού, που θα καλύπτει σύγχρονες και προβλεπόμενες ανάγκες.
- Να μετακινεί το προσωπικό που υπάγεται ιεραρχικά στη ΝΥ, μεταξύ των νοσηλευτικών τμημάτων, μονάδων και λοιπών νοσηλευτικών υπηρεσιών του ίδιου ή άλλου Νοσηλευτικού Τομέα/Υποδιεύθυνσης, εφόσον οι ανάγκες της ΝΥ το επιβάλλουν.
- Να εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο του νοσοκομείου για την τοποθέτηση των Προϊσταμένων στους Τομείς/Υποδιευθύνσεις και τα Νοσηλευτικά Τμήματα και Μονάδες, μετά την κρίση τους από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο.
- Να καθορίζει τις πολιτικές για τον προσανατολισμό του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού και την ενδο-υπηρεσιακή εκπαίδευση όλου του προσωπικού σε συνεργασία με το τμήμα/γραφείο εκπαίδευσης,

- Να προάγει τη συμμόρφωση στις διαδικασίες πρόληψης ατυχημάτων, στους κανονισμούς ασφάλειας και στις ασφαλείς πρακτικές, για την πρόληψη ατυχημάτων και ασθενειών των εργαζομένων.
- Να καθιερώνει σύστημα καταγραφής και ελέγχου ενδονοσοκομειακών ατυχημάτων καθώς επίσης και σύστημα καταγραφής λαθών και αξιοποίηση των δεδομένων για την πρόληψή τους.
- Να συνεργάζεται με τις αρμόδιες επιτροπές για την εκπαίδευση του προσωπικού της ΝΥ σε θέματα πυρασφάλειας και μείωσης των κινδύνων.
- Να συνεργάζεται με όλα τα νοσηλευτικά στελέχη για θέσπιση και καθιέρωση κριτηρίων ποιότητας της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας.
- Να αναπτύσσει σύστημα αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων νοσηλευτικών υπηρεσιών, να αξιολογεί τα αποτελέσματα του ελέγχου και να προτείνει τρόπους και διαδικασίες που αποβλέπουν στη βελτίωσή τους.
- Να αναπτύσσει σύστημα αξιολόγησης του προσωπικού, να ενθαρρύνει τη χρήση προσωπικών πλάνων ανάπτυξης και να συνεργάζεται με τους Τομάρχες/Υποδιευθυντές και τους Προϊστάμενους των τμημάτων/Μονάδων για την αξιολόγηση του προσωπικού της ΝΥ.
- Να συνεργάζεται με τους Προϊσταμένους Τομέων/Υποδιευθύνσεων στο επίπεδο του σχεδιασμού, της οργάνωσης, του συντονισμού και της λήψης αποφάσεων επί όλων των θεμάτων με την αποτελεσματική λειτουργία της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.
- Να εισηγείται για την προμήθεια υλικού που σχετίζεται με τη νοσηλεία των αρρώστων και τον εξοπλισμό του Νοσοκομείου, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των νοσηλευτικών στελεχών, στις επιτροπές σύνταξης των προδιαγραφών, αξιολόγησης και παραλαβής των υλικών και να συμμετέχει στην έγκριση της καταλληλότητας ή μη του υλικού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- Να συντάσσει και να εισηγείται τον ετήσιο προϋπολογισμό για τις τρέχουσες και προβλεπόμενες ανάγκες της υπηρεσίας.
- Να επικοινωνεί αποτελεσματικά με τη Διοίκηση, τους Διευθυντές Υπηρεσιών, τους ασθενείς και τις οικογένειές τους και να συμμετέχει ή ορίζει εκπρόσωπο σε διεπιστημονικές επιτροπές.

2.2 Τομεάρχης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας (Υποδιευθυντής)

Ο Τομεάρχης Νοσηλευτής είναι ένα ενδιάμεσου επιπέδου διοικητικό στέλεχος της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, με το βαθμό του Υποδιευθυντή και αναφέρεται στο Διευθυντή της ΝΥ.

Συμμετέχει σε συνεργασία με το Διευθυντή της ΝΥ, στην ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής και των σκοπών της ΝΥ.

Είναι Διοικητικός Προϊστάμενος όλων των προϊσταμένων των τμημάτων/μονάδων που υπάγονται στον Τομέα/Υποδιεύθυνση και εισηγείται στο Διευθυντή της ΝΥ θέματα που άπτονται του Τομέα/Υποδιεύθυνσης.

Συνεργάζεται με το Διευθυντή της ΝΥ για κάθε θέμα και ενεργεί ως συνδεδετικός κρίκος μεταξύ νοσηλευτικού προσωπικού του Τομέα/Υποδιεύθυνσης και Διευθυντή ΝΥ.

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Τομεάρχη Νοσηλευτή/Υποδιευθυντή είναι:

- Να επιβλέπει, οργανώνει, συντονίζει τη λειτουργία του Νοσηλευτικού Τομέα/Υποδιεύθυνσης που προϊσταται.
- Να βελτιώνει και να προάγει την παρεχόμενη νοσηλευτική φροντίδα στους ασθενείς του Τομέα/Υποδιεύθυνσης.
- Να επιβλέπει την επάρκεια και ετοιμότητα των Νοσηλευτικών Τμημάτων του Τομέα/Υποδιεύθυνσης, για την αποτελεσματικότερη κάλυψη νοσηλευτικών αναγκών.
- Να συνεργάζεται με τον υπεύθυνο Εκπαίδευσης για τη δημιουργία και εφαρμογή Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης στο προσωπικό του Τομέα/Υποδιεύθυνσης.
- Να εισηγείται στο Διευθυντή της ΝΥ πλαίσιο νοσηλευτικής στελέχωσης με τον απαιτούμενο αριθμό και ανάλογη σύνθεση μεταξύ των επιπέδων του προσωπικού, που θα καλύπτει σύγχρονες και προβλεπόμενες ανάγκες των τμημάτων ή μονάδων.
- Να συνεργάζεται με τους προϊστάμενους των τμημάτων ή μονάδων που εποπτεύει για την τοποθέτηση και αποτελεσματική αξιοποίηση του

προσωπικού, τα εβδομαδιαία ή μηνιαία προγράμματα εργασίας του προσωπικού, τις εβδομαδιαίες, ετήσιες και διάφορες άλλες άδειες του προσωπικού και συζητά τα προβλήματα στελέχωσης που προκύπτουν στα τμήματα ή μονάδες του τομέα.

- Να συνεργάζεται με τους προϊστάμενους των τμημάτων/μονάδων που εποπτεύει για την αξιολόγηση του προσωπικού του τομέα.
- Να προγραμματίζει, οργανώνει, συντονίζει και επιβλέπει τη λειτουργία των τμημάτων του τομέα του.
- Να επιβλέπει το σύστημα καταγραφής λαθών του προσωπικού, τα οποία αξιοποιεί για την πρόληψή τους.
- Να σχεδιάζει και διεξάγει ερευνητικές μελέτες σχετικές με τη βελτίωση της φροντίδας των ασθενών και την καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού και ευαισθητοποιεί το νοσηλευτικό προσωπικό για τη συμμετοχή στις έρευνες και την εφαρμογή ερευνητικών δεδομένων στην κλινική πρακτική (evidence based practice).
- Να καθορίζει τα πρότυπα (standards) φροντίδας και τις διαδικασίες του Τομέα/Υποδιεύθυνσης, για την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας και την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του προσωπικού.
- Να αναπτύσσει σε συνεργασία με το Διευθυντή ΝΥ, σύστημα αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων νοσηλευτικών υπηρεσιών, με έμφαση σε δείκτες σχετιζόμενους με την ποιότητα της νοσηλευτικής φροντίδας και να ελέγχει την εφαρμογή του.
- Να συντονίζει τις άδειες των Προϊσταμένων των Νοσηλευτικών Τμημάτων και των Μονάδων του Τομέα/Υποδιεύθυνσης.
- Να συμμετέχει σε διάφορες επιτροπές του νοσοκομείου, κατόπιν εισηγήσεως του Διευθυντή της ΝΥ.

2.3 Προϊστάμενος Νοσηλευτικού Τμήματος και Μονάδος

Ο Προϊστάμενος Νοσηλευτής Τμήματος/Μονάδος αναφέρεται στον Τομεάρχη/Υποδιευθυντή στον οποίο ανήκει το Τμήμα/Μονάδα και είναι Διοικητικός

Προϊστάμενος, όλου του νοσηλευτικού προσωπικού που υπάγεται στο Τμήμα/Μονάδα.

Εισηγείται στον Τομεάρχη/Υποδιευθυντή, θέματα που άπτονται του προσωπικού και της λειτουργίας του Τμήματος/Μονάδας.

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Προϊστάμενου Νοσηλευτή του Τμήματος είναι:

- Να οργανώνει το Νοσηλευτικό Τμήμα/Μονάδα, να επιβλέπει και να καθορίζει την καλή λειτουργία του.
- Να συντάσσει εκθέσεις και να συνεργάζεται με τη Διεύθυνση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας σε θέματα που αφορούν τη βελτίωση της λειτουργία του τμήματος/μονάδας.
- Να αναπτύσσει σε συνεργασία με τον Τομεάρχη/Υποδιευθυντή τους σκοπούς και τις πολιτικές, οι οποίες εστιάζουν στη φροντίδα των ασθενών και την υψηλής ποιότητας παρεχόμενη νοσηλευτική φροντίδα.
- Να αναπτύσσει διαδικασίες και νοσηλευτικά πρωτόκολλα και να διασφαλίζει την εφαρμογή τους.
- Να επιβλέπει και παρακολουθεί τις πρακτικές φροντίδας, διασφαλίζει την παροχή φροντίδας βασισμένης σε επιστημονικά δεδομένα (ενδείξεις – evidence based practice) και νοσηλευτικά πρότυπα (standards), αναγνωρίζει και προσαρμόζει άμεσα το σχέδιο φροντίδας ανάλογα με τις αλλαγές που προκύπτουν από τις ανάγκες των ασθενών.
- Να συντονίζει τη φροντίδα των ασθενών με τα άλλα μέλη της ομάδας φροντίδας υγείας.
- Να αξιολογεί τις νοσηλευτικές δραστηριότητες για τη διασφάλιση της ποιότητας της φροντίδας των ασθενών, τις σχέσεις του προσωπικού και την αποδοτικότητα της υπηρεσίας.
- Να αναπτύσσει σε συνεργασία με τον Τομεάρχη/Υποδιευθυντή και τους Νοσηλευτές του Τμήματος, σχέδια φροντίδας των ασθενών που νοσηλεύονται στο Τμήμα/Μονάδα.

- Να διατηρεί, επιβλέπει και ελέγχει το σύστημα αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (πχ λοιμώξεις, πτώσεις ασθενών, εγκαύματα κλπ).
- Να φροντίζει για την εφαρμογή των κριτηρίων ποιότητας της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας και ελέγχει την αποτελεσματικότητα των θεσπισμένων κριτηρίων.
- Να αξιολογεί τα αποτελέσματα του ελέγχου και προτείνει τρόπους και διαδικασίες που αποβλέπουν στη βελτίωσή τους και εφαρμόζει διορθωτικά μέτρα.
- Να διασφαλίζει ότι όλοι οι πόροι είναι επαρκείς, κατάλληλοι και διαθέσιμοι συνεχώς για την εξασφάλιση αποδοτικών και αποτελεσματικών νοσηλευτικών υπηρεσιών.
- Να διαχειρίζεται αποτελεσματικά το ανθρώπινο δυναμικό του τμήματος (προσανατολισμός και κατάρτιση προσωπικού, επίβλεψη της εκτέλεσης εργασιών, αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων).
- Να χρησιμοποιεί συστήματα ταξινόμησης ασθενών, ώστε να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή τις πραγματικές ανάγκες για νοσηλευτική στελέχωση του τμήματος προκειμένου να αντιμετωπίζονται τα ελλείμματα ή η πληθώρα προσωπικού σε περίπτωση που μεταβάλλονται ο αριθμός ή η βαρύτητα των περιστατικών του τμήματος.
- Να οργανώνει, καθοδηγεί και επιβλέπει την εργασία του νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού του τμήματος/μονάδος και παρέχει συμβουλές όταν χρειάζεται.
- Να αναπτύσσει το πρόγραμμα εργασίας του προσωπικού και αναθέτει ευθύνες και καθήκοντα ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης και τις ικανότητες του προσωπικού, προκειμένου να διασφαλίσει ότι παρέχονται όλες οι αναγκαίες υπηρεσίες.
- Να συνεργάζεται με τον Τομέαρχη/Υποδιευθυντή για κάθε θέμα και ενεργεί ως συνδεδετικός κρίκος μεταξύ νοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού του τμήματος/μονάδος και του Τομέαρχη/Υποδιευθυντή.

- Να εφαρμόζει σύστημα αξιολόγησης του προσωπικού του Τμήματος/Μονάδος και συμμετέχει στην ανάπτυξη προσωπικών πλάνων ανάπτυξης του προσωπικού.
- Να συντονίζει τις άδειες του νοσηλευτικού προσωπικού του Τμήματος/Μονάδος.
- Να διατηρεί, επιβλέπει το σύστημα καταγραφής λαθών του προσωπικού, τα οποία αξιοποιεί για την πρόληψή τους.
- Να κατευθύνει και επιβλέπει τη συμπλήρωση και διατήρηση των νοσηλευτικών φακέλων των ασθενών.
- Να παραγγέλλει και προμηθεύεται για την κάλυψη των αναγκών του τμήματος/μονάδος αναλώσιμο υγειονομικό και επιδεσμικό υλικό που χρησιμοποιεί, (π.χ. επιθέματα, σύριγγες, συσκευές ορού, υλικό καθετηριασμού ουροδόχου κύστης, three way, spray κατακλίσεων και τραυμάτων, σωλήνες αναρρόφησης, υλικά μέτρησης σακχάρου, υλικά συρραφής τραυμάτων, υλικά περιποίησης στομιών) και εξοπλισμό και έχει την ευθύνη για τη διαχείριση, συντήρηση, φύλαξη και αντικατάστασή του.
- Να παραγγέλλει και προμηθεύεται μη συνταγογραφούμενα φάρμακα (π.χ. Ήπια αναλγητικά – αντιπυρετικά, βιταμίνες, φυσιολογικό ορό 0,9%, οξυζενέ, αντισηπτικά διαλείμματα κ.α.), για την κάλυψη των αναγκών του τμήματος/μονάδος.
- Να προμηθεύεται τα συνταγογραφούμενα απο ιατρό φάρμακα και έχει την ευθύνη για τη διαχείριση, συντήρηση και φύλαξη.
- Να συνεργάζεται με το νοσηλευτή και τα άλλα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου των Λοιμώξεων, για την εφαρμογή αρχών και μέτρων πρόληψης των λοιμώξεων και αναφέρει τυχόν δυσκολίες στην εφαρμογή τους.
- Να παρακολουθεί την αποστείρωση των υλικών και τη σχολαστική καθαριότητα και απολύμανση των υλικών και του εξοπλισμού.
- Να επιθεωρεί τα δωμάτια των ασθενών και τους υπόλοιπους χώρους του τμήματος για καθαριότητα και ασφάλεια.
- Να ενδιαφέρεται και προάγει την ανάπτυξη και εξέλιξη του προσωπικού.

- Να προσδιορίζει τις ανάγκες μάθησης του προσωπικού, αναπτύσσει και υλοποιεί, σε συνεργασία με το τμήμα εκπαίδευσης, ενδο-υπηρεσιακά εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Να διενεργεί περιστασιακή διδασκαλία στο τμήμα/μονάδα, η οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τη διδασκαλία στο χώρο φροντίδας των ασθενών και παρουσίαση περιπτώσεων ασθενών.
- Να συντονίζει την κλινική εκπαίδευση των σπουδαστών και φοιτητών νοσηλευτικής.
- Να προάγει την έρευνα. Αναγνωρίζει περιοχές για κλινική έρευνα. Σχεδιάζει και διεξάγει ερευνητικές μελέτες σχετικές με τη βελτίωση της νοσηλευτικής φροντίδας των ασθενών και την καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού και ευαισθητοποιεί το νοσηλευτικό προσωπικό για τη συμμετοχή στις έρευνες και την εφαρμογή ερευνητικών δεδομένων στην κλινική πρακτική (evidence based practice).
- Να συμμετέχει σε ερευνητικές δραστηριότητες άλλων ερευνητών και σε δραστηριότητες ποιοτικής βελτίωσης.
- Να συνεργάζεται με τα άλλα τμήματα και υπηρεσίες του νοσοκομείου για τη βελτίωση της ποιότητας της φροντίδας των ασθενών.
- Να διερευνά και διαχειρίζεται παράπονα ή και συγκρούσεις προκειμένου να επιτύχει συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Να συμμετέχει σε συναντήσεις του προσωπικού και διεπιστημονικές συναντήσεις εντός και εκτός του Τμήματος.

2.4 Προϊστάμενος Νοσηλευτής σε Κέντρο Υγείας/Ψυχικής Υγείας

Ο Προϊστάμενος Νοσηλευτής του Κέντρου Υγείας/Ψυχικής Υγείας, αναφέρεται στον Τομεάρχη/Υποδιευθυντή Νοσηλευτή που εποπτεύει το Κέντρο Υγείας/Ψυχικής Υγείας. Είναι Διοικητικός Προϊστάμενος, όλου του νοσηλευτικού προσωπικού που υπάγεται στο Κέντρο.

Οι Νοσηλευτές έχουν αρμοδιότητες που απορρέουν από τους σκοπούς της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, με διευρυμένες ευθύνες στην κοινότητα (Κοινωνική Νοσηλευτική).

Το Κέντρο Υγείας/Ψυχικής Υγείας δύναται να στελεχώνεται με νοσηλευτικό προσωπικό, σύμφωνα με τις ανάγκες του πληθυσμού ευθύνης του.

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Προϊστάμενου Νοσηλευτή του Κέντρου Υγείας/Ψυχικής Υγείας είναι:

- Να οργανώνει το Κέντρο Υγείας/Ψυχικής Υγείας, να επιβλέπει και να καθορίζει την καλή λειτουργία του.
- Να συντάσσει εκθέσεις και να συνεργάζεται με τη Διεύθυνση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας σε θέματα που αφορούν τη βελτίωση της λειτουργία του Κέντρου Υγείας/Ψυχικής Υγείας.
- Να αναπτύσσει σε συνεργασία με τον Τομέαρχη/Υποδιευθυντή τους σκοπούς και τις πολιτικές, οι οποίες εστιάζουν στη φροντίδα των ασθενών και την υψηλής ποιότητας παρεχόμενη νοσηλευτική φροντίδα.
- Να οργανώνει και προγραμματίζει την εκτέλεση νοσηλευτικών πράξεων σύμφωνα με τους κανόνες και τα διδάγματα της Νοσηλευτικής Επιστήμης, στα πλαίσια παροχής Κοινωνικής Νοσηλευτικής Φροντίδας, με βάση Νοσηλευτικά Πρωτόκολλα και Νοσηλευτικούς Αλγορίθμους, καθώς και Κατευθυντήριες Οδηγίες Καλής Κλινικής Πρακτικής.
- Να έχει την ευθύνη της οργάνωσης, σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων Πρόληψης, Αγωγής και Προαγωγής της Υγείας και Ψυχικής Υγείας της κοινότητας, απευθυνόμενα στον πληθυσμό ευθύνης του Κέντρου Υγείας – υγιή και ασθενή – που θα καλύπτουν όλες τις ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού.
- Να συνεργάζεται με φορείς της Κοινότητας (Δήμος, ΚΑΠΗ, σχολεία Α΄θμιας και Β΄θμιας εκπαίδευσης, συλλόγους γονέων και ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, Αστυνομία, Πυροσβεστική κ.α.) με στόχο παρεμβάσεις που θα προάγουν την υγεία/ψυχική υγεία.
- Να οργανώνει την Υπηρεσία της κατ' οίκον νοσηλείας και της Παρέμβασης σε κρίση.
- Να εποπτεύει τις νοσηλευτικές δραστηριότητες για τη διασφάλιση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας των ασθενών, τις σχέσεις του προσωπικού και την αποδοτικότητα της υπηρεσίας.

- Να φροντίζει για την εφαρμογή των κριτηρίων ποιότητας της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας και ελέγχει την αποτελεσματικότητα των θεσπισμένων κριτηρίων.
- Να αξιολογεί τα αποτελέσματα του ελέγχου και προτείνει τρόπους και διαδικασίες που αποβλέπουν στη βελτίωσή τους και εφαρμόζει διορθωτικά μέτρα.
- Να διαχειρίζεται αποτελεσματικά το ανθρώπινο δυναμικό της εποπτείας του (προσανατολισμός και κατάρτιση προσωπικού, επίβλεψη της εκτέλεσης εργασιών, αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων).
- Να οργανώνει, καθοδηγεί και επιβλέπει την εργασία του νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού του Κέντρου Υγείας/Ψυχικής Υγείας και παρέχει συμβουλές όταν χρειάζεται.
- Να αναπτύσσει το πρόγραμμα εργασίας του προσωπικού και αναθέτει ευθύνες και καθήκοντα ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης και τις ικανότητες του προσωπικού, προκειμένου να διασφαλίσει ότι παρέχονται όλες οι αναγκαίες υπηρεσίες.
- Να συντάσσει το πρόγραμμα εργασίας του νοσηλευτικού προσωπικού και να προγραμματίζει τη χορήγηση οποιασδήποτε μορφής άδειας στο νοσηλευτικό προσωπικό.
- Να εφαρμόζει σύστημα αξιολόγησης του νοσηλευτικού προσωπικού του Κέντρου Υγείας/Ψυχικής Υγείας και συμμετέχει στην ανάπτυξη προσωπικών πλάνων ανάπτυξης του προσωπικού.
- Να κατευθύνει και επιβλέπει τη συμπλήρωση και διατήρηση των νοσηλευτικών δελτίων των ασθενών.
- Να παραγγέλνει και προμηθεύεται για την κάλυψη των αναγκών του Κέντρου Υγείας/Ψυχικής Υγείας αναλώσιμο υγειονομικό και επιδεσμικό υλικό που χρησιμοποιεί, (π.χ. επιθέματα, σύριγγες, συσκευές ορού, υλικό καθετηριασμού ουροδόχου κύστης, three way, spray κατακλίσεων και τραυμάτων, σωλήνες αναρρόφησης, υλικά μέτρησης σακχάρου, υλικά συρραφής τραυμάτων, υλικά περιποίησης στομιών) και εξοπλισμό και έχει την ευθύνη για τη διαχείριση, συντήρηση, φύλαξη και αντικατάστασή του.

- Να παραγγέλνει και προμηθεύεται μη συνταγογραφούμενα φάρμακα (π.χ. Ήπια αναλγητικά – αντιπυρετικά, βιταμίνες, φυσιολογικό ορό 0,9%, οξυζενέ, αντισηπτικά διαλείμματα κ.α.), για την κάλυψη των αναγκών του Κέντρου Υγείας/Ψυχικής Υγείας.
- Να προμηθεύεται τα συνταγογραφούμενα απο ιατρό φάρμακα και έχει την ευθύνη για τη διαχείριση, συντήρηση και φύλαξη.
- Να διατηρεί, επιβλέπει το σύστημα καταγραφής λαθών του προσωπικού, τα οποία αξιοποιεί για την πρόληψή τους.
- Να οργανώνει και φροντίζει την εφαρμογή κριτηρίων ποιότητας της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας και ελέγχει την αποτελεσματικότητά τους.
- Να αξιολογεί τα αποτελέσματα του ελέγχου και προτείνει στη Διεύθυνση τρόπους και διαδικασίες που αποβλέπουν στη βελτίωσή τους και εφαρμόζει διορθωτικά μέτρα.
- Να προωθεί την κατάρτιση προγραμμάτων εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και έρευνας του νοσηλευτικού προσωπικού, σε ότι νεότερο αφορά τη νοσηλευτική επιστήμη.
- Να συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Νοσοκομείου και της ΔΥΠΕ.

2.5 Εφημερεύων Νοσηλευτής

Από την έναρξη ισχύος της παρούσης καθιερώνεται σε όλα τα Νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας της χώρας, αρμοδιότητας του Ε.Σ.Υ., η εφημερία Νοσηλευτή κατά την απογευματινή και νυχτερινή βάρδια των εργάσιμων ημερών και καθ' όλες τις βάρδιες των επισήμων αργιών.

Ως εφημερεύων Νοσηλευτής ορίζεται υπάλληλος του κλάδου Νοσηλευτών ΠΕ/ΤΕ, με απόφαση της Διεύθυνσης της οικείας Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Ως εφημερεύων ορίζεται Νοσηλευτής που διανύει το βαθμό Α' ή Β' ή Γ' της δημοσιοϋπαλληλικής ιεραρχίας, εκτός κι αν υπηρεσιακές ανάγκες επιβάλλουν να οριστεί ως εφημερεύων, Νοσηλευτής με βαθμό Δ'.

Η σχετική απόφαση της Διεύθυνσης της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας εκδίδεται στο τέλος κάθε μήνα και προβλέπει τον ορισμό τακτικών εφημερευόντων Νοσηλευτών, μετά των αναπληρωματικών τους, για τον επόμενο μήνα.

Οι ορισθέντες ως αναπληρωματικοί εφημερεύοντες εκτελούν τα καθήκοντά τους, εφόσον οι τακτικοί εφημερεύοντες απουσιάζουν ή κωλύονται. Η εκτέλεση των καθηκόντων των αναπληρωματικών εφημερευόντων, καθώς και οι λόγοι απουσίας ή κωλύματος των τακτικών εφημερευόντων, βεβαιώνονται με πράξη του Προϊσταμένου της οικείας Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Ο εφημερεύων Νοσηλευτής απαγορεύεται να εκτελεί βάρδια σε τμήμα, παράλληλα με την εφημερία.

Ο εφημερεύων Νοσηλευτής κατά την εφημερία του εκτελεί καθήκοντα που συνδέονται αποκλειστικώς με την λειτουργία της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του είναι τα ακόλουθα :

α) Να συνεργάζεται με τη Διεύθυνση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας για θέματα που αφορούν την νοσηλευτική φροντίδα των βαριά αρρώστων, καθώς και τα γενικότερα προβλήματα που προκύπτουν κατά τις αργίες, το απόγευμα και τη νύχτα στο νοσοκομείο, σχετικά πάντοτε με τη Νοσηλευτική Υπηρεσία. Επίσης συνεργάζεται με το ιατρικό και λοιπό προσωπικό υπηρεσίας, για κάθε έκτακτη ανάγκη που θα παρουσιαστεί.

β) Να παραλάβει όλα τα αρχεία/βιβλία πριν την έναρξη του ωραρίου του που σχετίζονται με τη νοσηλευτική υπηρεσία, όπως προγράμματα νοσηλευτικού προσωπικού των τμημάτων, πρωτόκολλα, ευρετήρια τηλεφώνων υπαλλήλων, λογοδοσία κ.α..

γ) Να ενημερωθεί εγγράφως, για το συνολικό αριθμό ασθενών που νοσηλεύονται στο νοσοκομείο.

δ) Να ενημερωθεί για τη γενική κατάσταση του νοσοκομείου, του τμήματος επειγόντων περιστατικών, μονάδων/χειρουργείων, εξωνοσοκομειακών δομών.

ε) Να ενημερωθεί για τη δύναμη των νοσηλευτικών τμημάτων/κλινικών/μονάδων σε διαθέσιμες κλίνες, θερμοκοιτίδες και αναπνευστήρες.

στ) Να ενημερωθεί για το πρόγραμμα εργασίας Νοσηλευτικού και Βοηθητικού Προσωπικού, για το ωράριο εργασίας του, αλλά και του επόμενου που θα ακολουθήσει.

ζ) Να ενημερωθεί για τον αριθμό των ασθενών που έκαναν εισαγωγή ή νοσηλεύονται σε βαριά γενική κατάσταση.

η) Να επισκέπτεται τα νοσηλευτικά τμήματα, επιβλέπει και ελέγχει την εργασία του Νοσηλευτικού προσωπικού.

θ) Να ενημερωθεί από τον υπεύθυνο νοσηλευτή κάθε τμήματος αναφορικά με:

- Το συνολικό αριθμό ασθενών που νοσηλεύει.
- Την γενική κατάσταση του τμήματος, την βαρύτητα και την επάρκεια σε υλικά.
- Τη δύναμη σε διαθέσιμες κλίνες (την καταγράφει σε ειδική φόρμα).
- Το πρόγραμμα εργασίας Νοσηλευτικού και Βοηθητικού Προσωπικού (επάρκεια, απουσίες, επικουρίες, άρνηση εκτέλεσης υπηρεσιακών καθηκόντων, έγκαιρη προσέλευση Νοσηλευτικού και Βοηθητικού Προσωπικού).
- Τον αριθμό των ασθενών που νοσηλεύονται σε βαριά γενική κατάσταση.
- Την ανάγκη υποστήριξης ασθενών από εθελοντές/αποκλειστικές
- Τα Προβλήματα διατροφής – σιτίσεως – παρεντερικής διατροφής, ματισμού, αποστείρωσης, μεταφοράς ασθενών, μεταφοράς εργαστηριακών, αίματος και παραγώγων αίματος.

ι) Να φροντίζει για την αποτελεσματική αντιμετώπιση προβλημάτων όταν ειδοποιείται από τους Νοσηλευτές της βάρδιας για κάθε έκτακτο συμβάν.

Ειδικότερα ο εφημερεύων Νοσηλευτής ενημερώνεται :

- Σε περίπτωση θανάτου ασθενή
- Σε περίπτωση έκτακτης εισαγωγής ασθενή
- Σε οποιαδήποτε μετακίνηση ασθενή (εντός, εκτός Νοσοκομείου)
- Σε περίπτωση ατυχήματος μέσα στο χώρο του Νοσοκομείου
- Σε περίπτωση προβλημάτων και αντιδράσεων ψυχικά πασχόντων
- Σε περιπτώσεις εξόδων ασθενών για οποιονδήποτε λόγο
- Σε περιπτώσεις λαθών χορηγήσεως φαρμάκων ή νοσηλείας ή σε περιπτώσεις ελλείψεως φαρμακευτικού ή υγειονομικού υλικού.
- Για κάθε πρόβλημα που θα παρουσιαστεί και δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί από το νοσηλευτή βάρδιας.

κ) Να ανακατανέμει Νοσηλευτικό και Βοηθητικό Προσωπικό εάν προκύψει ανάγκη σε ανθρώπινο δυναμικό. Εφόσον υπάρχει δυνατότητα, επιλεγεί από το προσωπικό που γνωρίζει το νοσηλευτικό ή βοηθητικό έργο του τμήματος που θα καλύψει επικουρικά.

λ) Να χορηγεί δώωρη άδεια σε Νοσηλευτικό και Βοηθητικό Προσωπικό όταν κρίνει ότι οι συνθήκες εργασίας το επιτρέπουν στα νοσηλευτικά τμήματα/κλινικές/μονάδες. Ενημερώνει το ειδικό βιβλίο δώωρων αδειών (ενυπόγραφα). Οι δώωρες άδειες παρέχονται σε περιορισμένο αριθμό σύμφωνα με τις οδηγίες της Διεύθυνσης.

μ) Να ελέγχει την προσέλευση ή καθυστέρηση του Νοσηλευτικού και Βοηθητικού Προσωπικού στον χώρο εργασίας και να αναζητήσει υπάλληλο ώστε έγκαιρα να καλυφτούν οι ανάγκες σε προσωπικό. Ελέγχει και συντονίζει το προσωπικό διανομής τροφίμων (τραπεζοκόμες) και καθαριότητας (καθαρίστριες).

ν) Να συντονίζει ενέργειες μαζί με τον υπεύθυνο νοσηλευτή του τμήματος και κάθε αρμόδιο, ώστε οι ανάγκες σε υλικά που θα χρειαστούν για την αντιμετώπιση έκτακτων και επείγουσών αναγκών, να καλυφτούν από άλλο τμήμα/κλινική/μονάδα, το φαρμακείο, την τραπεζαρία, την κεντρική ιματιοθήκη ή ακόμη και άλλο νοσοκομείο. Καταγράφει στη Λογοδοσία και ενημερώνει το Γρ. Τομεαρχών για το δανεισμό υλικών από τμήμα σε τμήμα του νοσοκομείου ή με άλλο νοσοκομείο.

ξ) Να ενημερώνεται συνεχώς από το ΤΕΠ, για τον ρυθμό προσέλευσης ασθενών, επάρκεια ιατρείων, χρόνο αναμονής ασθενών, προσέλευση ασθενών με βαριά γενική κατάσταση υγείας ή θάνατο. Επικοινωνεί και με το Γραφείο Κίνησης ασθενών.

ο) Να επικοινωνεί με το συντονιστή γιατρό της εφημερίας, σε ημέρα εφημερίας στο ΤΕΠ, όταν ο χρόνος αναμονής των ασθενών αυξάνεται σημαντικά και να φροντίζει για την ανάπτυξη επιπλέον ιατρείων, ώστε να μειωθεί ο χρόνος αναμονής. Εφόσον, ο συντονιστής γιατρός δεν συνεργάζεται επικοινωνεί και ενημερώνει το Δ/ντή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και το Διοικητή. Όλα τα παραπάνω στοιχεία καταγράφονται στην Λογοδοσία του εφημερεύοντα νοσηλευτή.

π) Να μεριμνά για την τήρηση της λίστας των αποκλειστικών.

ρ) Όταν ασθενής εξέλθει από το Νοσοκομείο χωρίς άδεια ή εξιτήριο (με ή χωρίς συνοδό) και νοσηλεύεται με εισαγγελική εντολή

- ο εφημερεύων νοσηλευτής καταγράφει το περιστατικό στη λογοδοσία, όπως και στην περίπτωση της επιστροφής του ασθενή και της ακύρωσης του σήματος απόδρασης από το γραφείο κίνησης.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις:

- εάν ο υπεύθυνος γιατρός κρίνει απαραίτητο να επιστρέψει ο ασθενής στο νοσοκομείο τότε το γραφείο κινήσεως αποστέλλει με φαξ την γραπτή αναφορά που έχει ετοιμάσει ο γιατρός του τμήματος στη ΓΑΔΑ και ο Νοσηλευτής καταγράφει το περιστατικό στη λογοδοσία.
- εάν ο υπεύθυνος γιατρός κρίνει ότι δεν χρειάζεται να επιστρέψει ο ασθενής στο νοσοκομείο τότε καταγράφεται το περιστατικό στην Λογοδοσία του τμήματος/κλινικής/μονάδας, και ετοιμάζεται άμεσα το εξιτήριο του προς το Λογιστήριο ασθενών. Όλα τα παραπάνω στοιχεία καταγράφονται στην Λογοδοσία του εφημερεύοντα νοσηλευτή.

σ) Θάνατος ασθενή

- Όταν ο ασθενής νοσηλεύεται με εισαγγελική εντολή: ο υπάλληλος του γραφείου κινήσεως ενημερώνει με φαξ που έχει ετοιμάσει ο γιατρός του τμήματος, τη ΓΑΔΑ και το ΑΤ της περιοχής. Το περιστατικό καταγράφεται στην Λογοδοσία του τμήματος/κλινικής/μονάδας και του Εφημερεύοντος νοσηλευτή.
- Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις θανάτων ασθενών σε τμήματα/κλινικές/μονάδες ενημερώνεται ο εφημερεύων νοσηλευτής καταγράφει τα στοιχεία του ασθενή στο Βιβλίο Θανάτων. Επίσης καταγράφει τα στοιχεία όσων συμμετείχαν στην παράδοση/παραλαβή της σωρού.

τ) Να ενημερώνει άμεσα το Διευθυντή της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας με γρήγορη εκτίμηση του συμβάντος, σε περίπτωση επείγουσας κατάστασης (φωτιά, σεισμό κλπ). Οι πληροφορίες που πρέπει να μεταδοθούν άμεσα είναι:

- -Σύντομη περιγραφή του συμβάντος
- -Έκταση καταστροφής
- -Ασφαλής τοποθεσία
- -Αριθμός ασθενών, προσωπικού – συνοδών που βρίσκονται στο χώρο

- -Είδος βοήθειας που απαιτείται.

υ) Να αναφέρει οτιδήποτε συνέβη στην διάρκεια της υπηρεσίας του γραπτώς και υπογράφει σε ειδικό βιβλίο.

φ) Να ενημερώνει, καταγράφει το περιστατικό σε περίπτωση ατυχήματος νοσηλευτών/βοηθητικού προσωπικού, συνοδών/γονιών και ασθενών στο Βιβλίο Συμβάντων που υπάρχει στην γραμματεία της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας (ενυπόγραφα). Ενημερώνει, όταν κρίνει αναγκαίο, την Επιτροπή Λοιμώξεων ή άλλο αρμόδιο τμήμα.

2.6 Νοσηλευτής (ΠΕ-ΤΕ)

Η ποιότητα της νοσηλευτικής φροντίδας διαδραματίζει σημαντικότατο ρόλο για την αποθεραπεία και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, για αυτό απαιτείται συνεχής εκπαίδευση, επαρκής στελέχωση και ο απαιτούμενος τεχνολογικός εξοπλισμός.

Τη θέση Νοσηλευτή καταλαμβάνει άτομο που κατέχει πτυχίο Τριτοβάθμιας Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ του κλάδου Νοσηλευτών.

α) Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Νοσηλευτή είναι:

- Αξιολόγηση της κατάστασης της υγείας του ασθενή και του υποστηρικτικού του περιβάλλοντος, καθώς και η λήψη νοσηλευτικού ιστορικού για την οργάνωση πλάνου νοσηλείας.
- Να παρέχει νοσηλεία στον ασθενή, στο νοσοκομείο, στην κοινότητα και σε άλλες μονάδες Υγείας, φορείς και οργανισμούς, σύμφωνα με τα διδάγματα της Νοσηλευτικής επιστήμης.
- Να καλύπτει τις ανάγκες του ανθρώπου ως βιοψυχοκοινωνική οντότητα, καθώς και να υποστηρίζει την οικογένειά του.
- Να διατηρεί και προάγει τις οργανικές και ψυχοκοινωνικές λειτουργίες του ατόμου, της ασφάλειας, της υγιεινής και της άνεσης.
- Να παρέχει ολοκληρωμένη και εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα σε ασθενείς όλων των ηλικιών, που πάσχουν από διάφορα νοσήματα, με βάση τις γενικές και εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις του, εφαρμόζοντας επιστημονικές μεθόδους, σύμφωνα με την εξέλιξη της Νοσηλευτικής επιστήμης.

- Να προγραμματίζει την εφαρμογή, το συντονισμό και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της παρεχόμενης Νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή.
- Να διενεργεί αρχική και συνεχιζόμενη αξιολόγηση των βιολογικών, ψυχικών, διανοητικών, κοινωνικών και πολιτισμικών αναγκών, καθώς και των προβλημάτων υγείας – υπαρχόντων ή/και δυνητικών των ασθενών για τους οποίους είναι υπεύθυνος/η και των οικογενειών τους.
- Να λαμβάνει νοσηλευτικό ιστορικό, να σχεδιάζει και να εφαρμόζει τη νοσηλευτική διεργασία, σεβόμενος τις επιθυμίες, τις αξίες και τις προτεραιότητες του ασθενή.
- Να εφαρμόζει εξατομικευμένο και ολοκληρωμένο σχέδιο της Νοσηλευτικής φροντίδας.
- Να αναγνωρίζει τα υπαρκτά και δυνητικά προβλήματα υγείας, να θέτει και να ιεραρχεί τις νοσηλευτικές διαγνώσεις (προβλήματα που μπορούν να αντιμετωπιστούν με αυτόνομες νοσηλευτικές παρεμβάσεις ή σε συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας) και να αναπτύσσει ή/και τροποποιεί αναλόγως το σχέδιο της νοσηλευτικής φροντίδας, με βάση τα ευρήματα της αξιολόγησης, τις επιθυμίες, τις αξίες και τις προτεραιότητες του ασθενή.
- Να συζητά την κλινική σημαντικότητα των ευρημάτων της νοσηλευτικής αξιολόγησης του ασθενή με τα υπόλοιπα μέλη του νοσηλευτικού προσωπικού και της ομάδας υγείας.
- Να συμπληρώνει και να τηρεί τα ατομικά δελτία που σχετίζονται με τη νοσηλεία του ασθενή.
- Να παρεμβαίνει διαγνωστικά και θεραπευτικά, όπως υπαγορεύεται από σχετικά νοσηλευτικά πρωτόκολλα, σε επείγουσες και απειλητικές για τη ζωή καταστάσεις.
- Να αξιολογεί τις επιδράσεις και τυχόν παρενέργειες των διαγνωστικών και θεραπευτικών παρεμβάσεων στα άτομα και στις οικογένειες και να παρεμβαίνει ανάλογα.
- Να παρέχει υποστηρικτική ή ανακουφιστική φροντίδα με στόχο την ποιότητα ζωής σε ασθενείς με απειλητικά για τη ζωή νοσήματα και να διαχειρίζεται τη φροντίδα υγείας ομάδων ασθενών με χρόνια νοσήματα ή

ειδικές ανάγκες υγείας, αυτόνομα ή και με συνεργασία με άλλα μέλη της θεραπευτικής ομάδας.

- Να αναπτύσσει και να εφαρμόζει προγράμματα εκπαίδευσης των ασθενών και των οικογενειών με βάση τις τρέχουσες ή και δυνητικές τους ανάγκες για αυτοφροντίδα και προαγωγή της ανεξαρτησίας τους, να αξιολογεί τα αποτελέσματα και να υποστηρίζει τους ασθενείς ή και τις οικογένειές τους στη λήψη αποφάσεων σε θέματα υγείας, υγιεινής και υγιούς τρόπους διαβίωσης.
- Να αναφέρει στα αρμόδια όργανα προβλήματα και παράγοντες κινδύνου για τη δημόσια υγεία, που διαπιστώνει κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
- Να συμμετέχει σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και προγράμματα για το προσωπικό και να κατευθύνει, συντονίζει, επιβλέπει και εκπαιδεύει φοιτητές και σπουδαστές της νοσηλευτικής, το νέο προσωπικό και άλλους επαγγελματίες υγείας.
- Να σχεδιάζει, οργανώνει και εφαρμόζει προγράμματα αγωγής και προαγωγής υγείας, σύμφωνα με τις ανάγκες υγείας της κοινότητας και να οργανώνουν και να διεκπεραιώνουν προγράμματα διδασκαλίας και ενημέρωσης.
- Να σχεδιάζει και να οργανώνει αιμοδοσίες από εθελοντές, εντός και εκτός του χώρου του νοσοκομείου και να συνεργάζεται για την ενημέρωση και αρχειοθέτηση του μητρώου εθελοντών αιμοδοτών.
- Να σχεδιάζει, οργανώνει και εφαρμόζει προγράμματα πρόληψης των εξαρτήσεων (ψυχοτρόπες ουσίες, τζόγος, διαδίκτυο κλπ) και να συνεργάζεται και με άλλους επιστήμονες για το σκοπό αυτό.
- Να σχεδιάζει, οργανώνει και εφαρμόζει προγράμματα αγωγής και προαγωγής ψυχικής υγείας και καταπολέμησης των προκαταλήψεων και του στιγματισμού.
- Να διενεργεί, παρακολουθεί και συμμετέχει σε ερευνητικές μελέτες ως μέλος της διεπιστημονικής ομάδας ή αυτόνομα και να συμμετέχει σε

επιστημονικές και ερευνητικές επιτροπές καθώς και σε επιτροπές βιοηθικής και δεοντολογίας.

- Να σχεδιάζει και εφαρμόζει προγράμματα αγωγής και προαγωγής υγείας στα παιδιά, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς.
- Να συμμετέχει σε ομάδες ανάπτυξης κλινικών πρωτοκόλλων και κατευθυντήριων οδηγιών, να καθορίζει και να εισηγείται κριτήρια ποιότητας και ασφάλειας της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας και την τροποποίηση νοσηλευτικών πρακτικών με βάση ερευνητικά δεδομένα και τις κατευθυντήριες οδηγίες των επιστημονικών και θεσμοθετημένων οργάνων.
- Να συνεργάζεται με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας υγείας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας, σε περίπτωση μαζικών καταστροφών και άλλων έκτακτων καταστάσεων.
- Να συμβάλει στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και αξιολόγηση της πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης. Στα πλαίσια αυτά διενεργούν με ευθύνη τους προσυμπτωματικό έλεγχο (SCREENING TEST) με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση νοσημάτων (δευτερογενή πρόληψη) στις πρωτοβάθμιες υπηρεσίες φροντίδας υγείας, στα σχολεία, στους χώρους δουλειάς και ειδικότερα, διενεργούν σωματομετρήσεις, δοκιμασίες οπτικής οξύτητας, ακουστικής οξύτητας, ζωτικής σπειρομέτρησης και έλεγχο σκελετικών διαταραχών, αρτηριακής πίεσης, στοματικής και ατομικής υγιεινής.
- Να παρέχει συμβουλευτική υγείας και αγωγή υγείας σε θέματα οικογενειακού προγραμματισμού και σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, σε κέντρα υγείας, κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού, ιδιωτικές κλινικές, σχολεία κ.α..
- Να αξιολογεί το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο ζουν τα άτομα της κοινότητας.
- Να κάνει υγειονομικές μελέτες της κοινότητας και να διαπιστώνει εστίες και καταστάσεις βλαπτικές για τη δημόσια υγεία.
- Να παρέχει τις διαγνωστικές, θεραπευτικές και υποστηρικτικές νοσηλευτικές υπηρεσίες του σε στενή συνεργασία με την ομάδα υγείας, το φορέα στα

πλαίσια του οποίου γίνεται η παροχή, καθώς και τις δημόσιες αρχές για την προστασία της δημόσιας υγείας.

- Να αναθέτει, κατευθύνει και επιβλέπει την εργασία των βοηθών νοσηλευτών και του βοηθητικού προσωπικού.
- Να ασκεί κάθε άλλη δραστηριότητα που εμφανίζεται στο αντικείμενο της ειδικότητάς του με την εξέλιξη της τεχνολογίας σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της κάθε φορά ισχύουσας νομοθεσίας.
- Να εκδίδει βεβαιώσεις – πιστοποιητικά για νοσηλευτικές πράξεις, νοσηλεία, παραπομπές.
- Να πληροφορεί τον άρρωστο και τους οικείους του, σχετικά με τη Νομοθεσία των υπηρεσιών υγείας, την εφαρμοζόμενη θεραπευτική αγωγή, τα δικαιώματα του ασθενή και την πορεία της υγείας του.

Ο Νοσηλευτής δύναται να εφαρμόσει τις παρακάτω νοσηλευτικές πράξεις:

2.6.α Αυτόνομες Νοσηλευτικές Πράξεις Νοσηλευτή στο νοσοκομείο

1. Η λήψη του νοσηλευτικού ιστορικού.
2. Η διενέργεια κλινικής εξέτασης (επισκόπηση, ακρόαση, ψηλάφηση).
3. Η μέτρηση, καταγραφή, αξιολόγηση των Ζωτικών Σημείων.
4. Η αντιμετώπιση των μεταβολών της θερμοκρασίας του σώματος.
5. Η εκτίμηση της ψυχικής κατάστασης.
6. Η νοσηλευτική διάγνωση, σύμφωνα με την ισχύουσα διεθνή ταξινόμηση και τα ισχύοντα νοσηλευτικά πρωτόκολλα.
7. Ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση της νοσηλευτικής φροντίδας.
8. Η πρόληψη των επιπλοκών χρόνιου κλινοστατισμού με μηχανικά μέσα και με εφαρμογή ασκήσεων (Υποπόδιο, στεφάνη κλινοσκεπασμάτων, υδρόστρωμα, Ασκήσεις Buerger Allen, διατήρηση της μηχανικής του σώματος με σωστή τοποθέτηση στο κρεβάτι, ύπτια θέση, ημιπλάγια θέση, Πρηνής θέση, Fowler, Ημι-Fowler, Trendelenburg).
9. Η έγερση του ασθενή μετά από μακροχρόνια παραμονή στο κρεβάτι με φυσικά και μηχανικά μέσα (υποστήριξη του αρρώστου να καθήσει στο πλάι του

κρεβατιού, στην πολυθρόνα, να περπατήσει).

10. Η περιποίηση και θεραπεία κατακλίσεων.
11. Η μέτρηση και καταγραφή προσλαμβανόμενων και αποβαλλόμενων υγρών και αξιολόγηση των ευρημάτων.
12. Υποβοήθηση και φροντίδα λειτουργιών απέκκρισης εντέρου (καθαρισμός, εφαρμογή σωλήνα αερίων)
13. Η περιποίηση στομίας: γαστροστομία, ειλεοστομία, νησιδοστομία, κολοστομία και εκπαίδευση του ασθενή.
14. Η αξιολόγηση των κενώσεων (καταγραφή αριθμού κενώσεων και περιγραφή αυτών) και εκπαίδευση του ασθενή για τη διατήρηση της φυσιολογικής απεκκριτικής λειτουργίας μέσω της διατροφής, της άσκησης και της χρήσης βοηθητικών μέσων.
15. Η αξιολόγηση (εκτίμηση-καταγραφή ποσότητας και χαρακτηριστικών αποβαλλόμενων ούρων) και εκπαίδευση του ασθενή για διατήρηση της φυσιολογικής λειτουργίας της ουροδόχου κύστεως, όπως επαρκής λήψη υγρών και άσκηση.
16. Η προετοιμασία για έλεγχο ουροποιητικού συστήματος (ανιούσα πυελογραφία, κυστεοσκόπηση, διαδερμική βιοψία νεφρών).
17. Η διδασκαλία για έλεγχο άτονης κύστης και έλεγχο του εντέρου.
18. Η συμμετοχή στη διενέργεια της εξωσωματικής λιθοτριψίας, της αιμοκάθαρσης και της περιτοναϊκής κάθαρσης.
19. Η λήψη και ερμηνεία ΗΚΓ.
20. Η εξέταση αίματος και ούρων για σάκχαρο και οξόνη με χρήση stick.
21. Η διασταύρωση ομάδας αίματος από τους νοσηλευτές που εργάζονται στα τμήματα αιμοδοσίας.
22. Η φροντίδα εγκαυμάτων ανάλογα με το βαθμό εγκαύματος.
23. Η μέτρηση κεντρικής φλεβικής πίεσης.
24. Η μέτρηση και αξιολόγηση περιφερικής οξυμετρίας (SPO2).
25. Η αντιμετώπιση χρόνιου ή οξέος πόνου, σύμφωνα με τα ισχύοντα θεραπευτικά νοσηλευτικά πρωτόκολλα.
26. Η βρογχική παροχέτευση.
27. Η ρινοτραχειακή αναρρόφηση με καθετήρα.

28. Η περιποίηση, αλλαγή τραυμάτων και χειρουργικών τομών.
29. Η συρραφή μικρών τραυμάτων και κοπή ραμμάτων.
30. Η εφαρμογή απλών και ελαστικών επιδέσμων.
31. Η επίδειξη και/ή αξιολόγηση σε έναν ασθενή της χρήσης σπρέι, νεφελοποιητή, δοσομετρική συσκευή εισπνοής ή συσκευή IPPB.
32. Η προετοιμασία του αρρώστου για παρακέντηση, ενδοσκόπηση, σπιρομέτρηση και ακτινολογικές εξετάσεις.
33. Η Καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση (ΚΑΑ), η απινίδωση, η αντιμετώπιση καταστάσεων καταπληξίας (shock), κατόπιν ειδικής εκπαίδευσης και η εφαρμογή πρωτοκόλλων για αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων.
34. Η περιποίηση τραχειόστομου – ενδοτραχειακού σωλήνα – βρογχοαναρρόφηση και εφαρμογή πρωτοκόλλων για αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων.
35. Λήψη και καταγραφή σωματομετρικών χαρακτηριστικών του βρέφους.
36. Η εκπαίδευση για την υγιεινή και ενδυμασία του βρέφους και εκτίμηση της φυσικής και της πνευματικής του κατάστασης.
37. Η παρακολούθηση νεογνού και βρέφους (ζωτικά σημεία, μυικό τόνο).
38. Η εκπαίδευση της μητέρας και της οικογένειας για το θηλασμό και τη διατροφή νεογνού και βρέφους.
39. Η εκπαίδευση οικογενειακού προγραμματισμού και αντισύλληψης.
40. Οι κολπικές πλύσεις σε γυναικολογικά προβλήματα υγείας.
41. Η φροντίδα στοματικής υγιεινής.
42. Η ρύθμιση της θερμοκοιτίδας και η τοποθέτηση του νεογνού σε αυτή.
43. Η εκπαίδευση του ασθενή που αφορά στο ειδικό διαιτητικό πρότυπο (άναλος δίαιτα, δίαιτα ασθενή με σακχαρώδη διαβήτη, άλιπος κ.ά)
44. Η εκπαίδευση ασθενούς για αυτοφροντίδα και εκπαίδευση οικογενειακών μελών, για την συνέχιση φροντίδας του ασθενούς στο σπίτι, τη συμμόρφωση με το θεραπευτικό πλάνο, τις επιπλοκές των νόσων, την αντιμετώπιση και φροντίδα αυτών.
45. Η ενημέρωση και εκπαίδευση της οικογένειας σε δικαιώματα, υποχρεώσεις και διαθέσιμες υπηρεσίες που αφορούν στον ασθενή.
46. Η εφαρμογή τεχνικών αποκλιμάκωσης της έντασης και διαχείρισης της

ψυχοκινητικής διέγερσης.

47. Η προετοιμασία του ασθενή για την Ηλεκτροσπασμοθεραπεία (ΗΣΘ) και συμμετοχή στην εφαρμογή της.

48. Η εκπαίδευση του ψυχικά ασθενή και της οικογένειάς του στη συμμόρφωση με τη φαρμακευτική αγωγή και θεραπεία.

49. Η συμβουλευτική υποστήριξη ατόμου με ψυχική διαταραχή και της οικογένειάς του.

50. Η εκπαίδευση και η υποστήριξη του ψυχικά ασθενή για τη βελτίωση, ανάπτυξη ατομικών, οικιακών, κοινοτικών, κοινωνικών δεξιοτήτων.

51. Οι ενέργειες για την πρόληψη και τον έλεγχο των ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων.

52. Η απομόνωση, διαχείριση και δήλωση κρουσμάτων λοιμωδών-μεταδοτικών νοσημάτων και οιαδήποτε επικίνδυνου παράγοντα για τη δημόσια υγεία.

53. Η παροχή ανακουφιστικής-παρηγορητικής φροντίδας.

54. Η παροχή πρώτων βοηθειών.

2.6.β Αυτόνομες Νοσηλευτικές Πράξεις Νοσηλευτή στην κοινότητα

1. Η εκτίμηση, ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση της νοσηλευτικής φροντίδας σε υπηρεσία υγείας στην κοινότητα (λήψη νοσηλευτικού ιστορικού, διενέργεια κλινικής εξέτασης, νοσηλευτική διάγνωση σύμφωνα με την ισχύουσα διεθνή ταξινόμηση, εφαρμογή νοσηλευτικής διεργασίας).

2. Η λήψη και ερμηνεία ΗΚΓ.

3. Η πρόληψη επιπλοκών χρόνιου κλινοστατισμού με μηχανικά μέσα και με εφαρμογή ασκήσεων (Ασκήσεις Buerger Allen, διατήρηση της μηχανικής του σώματος με σωστή τοποθέτηση στο κρεβάτι, ύπτια θέση, ημιπλάγια θέση, Πρηνής θέση, Fowler, Ημι-Fowler, Trendelenburg).

4. Η εφαρμογή διαδικασιών έγερσης του αρρώστου, μετά από μακροχρόνια παραμονή στο κρεβάτι (υποστήριξη του αρρώστου να καθίσει στο πλάι του κρεβατιού, στην πολυθρόνα, να περπατήσει).

5. Η περιποίηση στομίας: γαστροστομία, ειλεοστομία, νησιδοστομία,

κολοστομία και εκπαίδευση του ασθενή.

6. Η εκπαίδευση του ασθενή που αφορά στο ειδικό διαιτητικό πρότυπο (άναλος δίαιτα, δίαιτα ασθενή με σακχαρώδη διαβήτη, άλιπος κ.ά).
7. Η υποβοήθηση και φροντίδα λειτουργιών απέκκρισης εντέρου (καθαρισμός, εφαρμογή σωλήνα αερίων).
8. Η αξιολόγηση των κενώσεων (καταγραφή αριθμού κενώσεων και περιγραφή αυτών) και εκπαίδευση του ασθενή για τη διατήρηση της φυσιολογικής απεκκριτικής λειτουργίας μέσω της διατροφής, της άσκησης και της χρήσης βοηθητικών μέσων.
9. Η μέτρηση προσλαμβανόμενων και αποβαλλόμενων υγρών και εκτίμηση του ισοζυγίου.
10. Η περιποίηση και θεραπεία κατακλίσεων και εκπαίδευση της οικογένειας για πρόληψη επιπλοκών.
11. Η αξιολόγηση (εκτίμηση-καταγραφή ποσότητας και χαρακτηριστικών αποβαλλόμενων ούρων) και εκπαίδευση του ασθενή για διατήρηση της φυσιολογικής λειτουργίας της ουροδόχου κύστεως, όπως επαρκής λήψη υγρών και άσκηση.
12. Η εξέταση αίματος και ούρων για σάκχαρο και οξόνη με χρήση stick.
13. Η μέτρηση, καταγραφή, αξιολόγηση των Ζωτικών Σημείων.
14. Η μέτρηση και αξιολόγηση περιφερικής οξυμετρίας (SPO2).
15. Η βρογχική παροχέτευση.
16. Η ρινοτραχειακή αναρρόφηση με καθετήρα.
17. Η αντιμετώπιση των μεταβολών της θερμοκρασίας του σώματος.
18. Η περιποίηση, αλλαγή τραυμάτων και χειρουργικών τομών.
19. Η συρραφή μικρών τραυμάτων και κοπή ραμμάτων.
20. Η επίδειξη και/ή αξιολόγηση σε έναν ασθενή της χρήσης σπρέι, νεφελοποιητή, δοσομετρική συσκευή εισπνοής ή συσκευή IPPB.
21. Η περιποίηση τραχειόστομου – ενδοτραχειακού σωλήνα – βρογχοαναρρόφηση και εφαρμογή για αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων.
22. Η εφαρμογή απλών και ελαστικών επιδέσμων.
23. Ο καθετηριασμός φλεβικών γραμμών.
24. Η φροντίδα εγκαυματία ανάλογα με το βαθμό εγκαύματος.

25. Η εφαρμογή νοσηλευτικών παρεμβάσεων σε σχολεία για την αντιμετώπιση και διαχείριση της νόσου, την εφαρμογή πρώτων βοηθειών.
26. Η εκπαίδευση για την υγιεινή και ενδυμασία του βρέφους και εκτίμηση της φυσικής και της πνευματικής του κατάστασης.
27. Η παρακολούθηση νεογνού και βρέφους.
28. Η εκπαίδευση οικογενειακού προγραμματισμού και αντισύλληψης.
29. Οι κολπικές πλύσεις σε γυναικολογικά προβλήματα υγείας.
30. Η φροντίδα στοματικής υγιεινής.
31. Η εκτέλεση και ερμηνεία αποτελεσμάτων οξυμετρίας και καπνομετρίας.
32. Η εκπαίδευση του ψυχικά ασθενή και της οικογένειάς του στη συμμόρφωση με τη φαρμακευτική αγωγή και θεραπεία.
33. Η εκπαίδευση του ψυχικά ασθενή για τη βελτίωση και ανάπτυξη δεξιοτήτων που ενισχύουν την αυτοφροντίδα.
34. Η συμβουλευτική υποστήριξη ατόμου με ψυχική διαταραχή και της οικογένειάς του.
35. Η εκτίμηση της κατάστασης του ασθενή και η παραπομπή σε άλλο επαγγελματία υγείας (ιατρό, κοινωνικό λειτουργό, φυσικοθεραπευτή, ψυχολόγο κλπ).
36. Η παροχή πρώτων βοηθειών.

2.6.γ Νοσηλευτικές Πράξεις Νοσηλεύτη στο Νοσοκομείο και στην Κοινότητα σε εφαρμογή νοσηλευτικών πρωτοκόλλων κατόπιν ιατρικής οδηγίας

1. Η χορήγηση φαρμάκων από όλες τις οδούς.
2. Η χορήγηση θρομβολυτικών σκευασμάτων.
3. Η χορήγηση στελεχιαίας και τοπικής αναισθησίας στο νοσοκομείο.
4. Η εφαρμογή κλασικών θεραπειών πόνου.
5. Η χορήγηση οξυγόνου με όλους τους τρόπους.
6. Η ρινογαστρική διασωλήνωση.
7. Η χρήση νεφελοποιητή.
8. Η συμμετοχή στη διαδικασία εισαγωγής και αφαίρεσης σωλήνα θωρακικής

παροχέτευσης (Bullaw).

9. Η χορήγηση εντερικής και παρεντερικής διατροφής (γαστροστομία, νησιδοστομία, LEVIN).
10. Ο καθετηριασμός περιφερικών φλεβικών αγγείων.
11. Η μετάγγιση αίματος και παραγώγων. Πρόληψη και αντιμετώπιση επιπλοκών μετά από μετάγγιση αίματος και παραγώγων.
12. Η διενέργεια περιτοναϊκής κάθαρσης, και εκπαίδευση της οικογένειας και του αρρώστου.
13. Παρακέντηση fistulas και διενέργεια αιμοκάθαρσης στη Μονάδα Αιμοκάθαρσης και εκπαίδευση της οικογένειας και του αρρώστου.
14. Ο καθετηριασμός ουροδόχου κύστης και πλύσεις ουροδόχου κύστης με μόνιμο καθετήρα και κλειστό σύστημα παροχέτευσης.
15. Οι πλύσεις οφθαλμών, ώτων, παραρρινικών κοιλοτήτων, στομάχου και συριγγίων.
16. Οι πλύσεις ουροδόχου κύστης, οφθαλμών, ώτων, παραρρινικών κοιλοτήτων, στομάχου και συριγγίων.
17. Η εφαρμογή ναρθήκων άνω και κάτω άκρων και αφαίρεση γύψινων επιδέσμων.
18. Η εφαρμογή και αφαίρεση δερματικών και σκελετικών έλξεων.
19. Η λήψη αίματος για εργαστηριακές εξετάσεις στα ΤΕΠ και στην κοινότητα.
20. Η διενέργεια αλλεργικών τεστ (νυγμού, ενδοδερμικά κ.α.) στα αλλεργιολογικά ιατρεία.
21. Η εκτέλεση δερμοαντίδρασης mantoux, εμβολιασμοί, και χορήγηση ορών (αντιτετανικός, αντιοφικός κλπ).

2.6.δ Νοσηλευτικές πράξεις νοσηλευτών στην κατ' οίκον νοσηλεία

- Αυτόνομες νοσηλευτικές πράξεις στην κατ' οίκον νοσηλεία

Ο Κοινοτικός Νοσηλευτής εκτιμά, σχεδιάζει, εφαρμόζει και αξιολογεί τη νοσηλευτική φροντίδα που παρέχεται στο σπίτι του ασθενή, σύμφωνα πάντα με τις αρχές της κοινοτικής νοσηλευτικής, όπως προσδιορίζεται, τόσο απο την εθνική όσο

και τη διεθνή βιβλιογραφία (λήψη νοσηλευτικού ιστορικού, διενέργεια κλινικής εξέτασης, νοσηλευτική διάγνωση σύμφωνα με την ισχύουσα διεθνή ταξινόμηση, εφαρμογή νοσηλευτικής διεργασίας). Αξιολογεί την κατάσταση της υγείας του ασθενή και του υποστηρικτικού του περιβάλλοντος, και λαμβάνει νοσηλευτικό ιστορικό για την οργάνωση του πλάνου νοσηλείας στο σπίτι του ασθενή.

Ο Κοινοτικός Νοσηλευτής σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του, είναι σε θέση να εφαρμόσει τουλάχιστον, τις παρακάτω νοσηλευτικές πράξεις στο σπίτι του ασθενή:

1. Η λήψη και ερμηνεία ΗΚΓ.
2. Η πρόληψη επιπλοκών χρόνιου κλινοστατισμού με μηχανικά μέσα και με εφαρμογή ασκήσεων (Ασκήσεις Buerger Allen, διατήρηση της μηχανικής του σώματος με σωστή τοποθέτηση στο κρεβάτι, ύπτια θέση, ημιπλάγια θέση, Πρηγής θέση, Fowler, Ημι-Fowler, Trendelenburg).
3. Η περιποίηση και θεραπεία κατακλίσεων και εκπαίδευση της οικογένειας για πρόληψη επιπλοκών.
4. Η εφαρμογή διαδικασιών έγερσης του αρρώστου, μετά απο μακροχρόνια παραμονή στο κρεβάτι (υποστήριξη του αρρώστου να καθίσει στο πλάι του κρεβατιού, στην πολυθρόνα, να περπατήσει).
5. Η υποβοήθηση και φροντίδα λειτουργιών απέκκρισης εντέρου (καθαρισμός υποκλυσμός, εφαρμογή σωλήνα αερίων).
6. Η περιποίηση στομίας: γαστροστομία, ειλεοστομία, νηστιδοστομία, κολοστομία και εκπαίδευση του ασθενή.
7. Η εκπαίδευση του ασθενή που αφορά στο ειδικό διαιτητικό πρότυπο (άναλος δίαιτα, δίαιτα ασθενή με σακχαρώδη διαβήτη, άλιπος κ.ά).
8. Η αξιολόγηση των κενώσεων (καταγραφή αριθμού κενώσεων και περιγραφή αυτών) και εκπαίδευση του ασθενή για τη διατήρηση της φυσιολογικής απεκκριτικής λειτουργίας μέσω της διατροφής, της άσκησης και της χρήσης βοηθητικών μέσων.
9. Μέτρηση προσλαμβανόμενων και αποβαλλόμενων υγρών και εκτίμηση του ισοζυγίου.
10. Η αξιολόγηση (εκτίμηση-καταγραφή ποσότητας και χαρακτηριστικών

αποβαλλόμενων ούρων) και εκπαίδευση του ασθενή για διατήρηση της φυσιολογικής λειτουργίας της ουροδόχου κύστεως, όπως επαρκής λήψη υγρών και άσκηση.

11. Η συμμετοχή στη διενέργεια της αιμοκάθαρσης και της περιτοναϊκής κάθαρσης.
12. Η λήψη αίματος και ούρων για σάκχαρο και οξόνη με χρήση stick.
13. Η μέτρηση, καταγραφή, αξιολόγηση των Ζωτικών Σημείων.
14. Η μέτρηση και αξιολόγηση περιφερικής οξυμετρίας (SPO2)..
15. Η βρογχική παροχέτευση.
16. Η ρινοτραχειακή αναρρόφηση με καθετήρα.
17. Η χρήση νεφελοποιητή.
18. Η αντιμετώπιση των μεταβολών της θερμοκρασίας του σώματος.
19. Η συρραφή, περιποίηση μικρών τραυμάτων και κοπή ραμμάτων.
20. Η επίδειξη και/ή αξιολόγηση σε έναν ασθενή της χρήσης σπρέι, νεφελοποιητή, δοσομετρική συσκευή εισπνοής ή συσκευή IPPB.
21. Η περιποίηση τραχειόστομου – ενδοτραχειακού σωλήνα – βρογχοαναρρόφηση και εφαρμογή για αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων.
22. Η εφαρμογή ναρθίκων άνω και κάτω άκρων και αφαίρεση γύψινων επιδέσμων.
23. Η εφαρμογή απλών και ελαστικών επιδέσμων.
24. Ο καθετηριασμός φλεβικών γραμμών.
25. Η χορήγηση οξυγόνου.
26. Η φροντίδα εγκαυματία ανάλογα με το βαθμό εγκαύματος.
27. Η εφαρμογή προγραμμάτων που αφορούν την πρόληψη και την προαγωγή της υγείας.
28. Η εκπαίδευση για την υγιεινή και ενδυμασία του βρέφους και εκτίμηση της φυσικής και της πνευματικής του κατάστασης.
29. Η παρακολούθηση νεογνού και βρέφους.
30. Η εκπαίδευση οικογενειακού προγραμματισμού και αντισύλληψης.
31. Οι κολπικές πλύσεις σε γυναικολογικά προβλήματα υγείας.
32. Η φροντίδα στοματικής υγιεινής.
33. Να εκτελεί και ερμηνεύει τα αποτελέσματα οξυμετρίας και καπνομετρίας.
34. Η εφαρμογή συνδυασμένων μέτρων υποστήριξης της ζωής (ΚΑΑ).

35. Η εκπαίδευση του ψυχικά ασθενή και της οικογένειάς του στη συμμόρφωση με τη φαρμακευτική αγωγή και θεραπεία.
36. Η εκπαίδευση του ψυχικά ασθενή για τη βελτίωση και ανάπτυξη δεξιοτήτων που ενισχύουν την αυτοφροντίδα.
37. Η συμβουλευτική υποστήριξη του ατόμου με ψυχική διαταραχή και της οικογένειάς του. Ενδυνάμωση για την αποφυγή του αυτοστιγματισμού.
38. Η έγκαιρη παρέμβαση για την πρόληψη της έναρξης της νόσου ή της υποτροπής της.
39. Η αντιμετώπιση της κρίσης (νοσηλεία και ειδική φροντίδα).
40. Η εκτίμηση του ασθενή και η παραπομπή σε άλλο επαγγελματία υγείας (ιατρό, κοινωνικό λειτουργό, φυσικοθεραπευτή, ψυχολόγο κλπ) ή υπηρεσία υγείας.
41. Η ενημέρωση των μελών της διεπιστημονικής ομάδας για την κατάσταση της υγείας του ασθενή και της πορείας της νόσου.
42. Η εκπαίδευση του ασθενή και της οικογένειάς του στη διαπίστωση των πρώιμων συμπτωμάτων της νόσου και την έγκαιρη αντιμετώπισή τους.
43. Η επικοινωνία με τον ιατρό μέσω συστημάτων τηλεϊατρικής.
44. Η εκτίμηση των συνθηκών διαβίωσης, υγιεινής και ασφάλειας του ατόμου και της οικογένειας.
45. Ο σχεδιασμός και λήψη μέτρων ασφαλείας για αποφυγή ατυχημάτων.
46. Η παροχή πρώτων βοηθειών.

- **Νοσηλευτικές Πράξεις στο σπίτι του ασθενή σε εφαρμογή θεραπευτικών νοσηλευτικών πρωτοκόλλων (προϋποθέτει ιατρική οδηγία)**

1. Η χορήγηση φαρμάκων και οξυγόνου από όλες τις οδούς.
2. Η χορήγηση θρομβολυτικών σκευασμάτων.
3. Η εφαρμογή κλασικών θεραπειών πόνου.
4. Η εκτέλεση δοκιμασιών (ή τέστ) δερμοαντιδράσεων, εμβολιασμών και χορήγηση ορών (αντιτετανικός, αντιοφικός κλπ).
5. Η ρινογαστρική διασωλήνωση.
6. Η χρήση νεφελοποιητή.
7. Η χορήγηση εντερικής και παρεντερικής διατροφής (γαστροστομία, νησιδοστομία, Lewin).

8. Ο καθετηριασμός περιφερικών φλεβικών αγγείων.
9. Η διενέργεια περιτοναϊκής κάθαρσης και εκπαίδευση της οικογένειας και του αρρώστου.
10. Ο καθετηριασμός ουροδόχου κύστης και πλύσεις ουροδόχου κύστης με μόνιμο καθετήρα και κλειστό σύστημα παροχέτευσης.
11. Οι πλύσεις οφθαλμών, ώτων, παραρρινικών κοιλοτήτων, στομάχου και συριγγίων.
12. Η εφαρμογή και αφαίρεση δερματικών και σκελετικών έλξεων.
13. Η λήψη αίματος για εργαστηριακές εξετάσεις.
14. Η εκτέλεση δερμοαντίδρασης mantoux, εμβολιασμοί και χορήγηση ορών (αντιτετανικός, αντιοφικός κλπ).

3) Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Ειδικευμένων Νοσηλευτών (ΦΕΚ 106/1988)

3.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών κατόχου ειδικότητας νοσηλευτικής ψυχικής υγείας

Οι ειδικευμένοι στη νοσηλευτική ψυχικής υγείας είναι ικανοί:

- Να προγραμματίζουν, εφαρμόζουν, αξιολογούν, διδάσκουν και επιβλέπουν τη νοσηλευτική φροντίδα ψυχικά ασθενών και οικογενειών με ψυχιατρικά προβλήματα.
- Να κατέχουν επαρκή γνώση των μεθόδων ψυχιατρικής θεραπείας και ικανότητα να αντιλαμβάνονται την απαιτούμενη κατάλληλη θεραπεία ανάλογα με την ηλικία του ασθενή και τις ιδιαίτερες συνθήκες του περιβάλλοντός του.
- Να αναπτύσσουν και να διατηρούν θετικές διαπροσωπικές σχέσεις με ψυχικά ασθενείς ή ομάδες ασθενών, με συναδέλφους, συνεργάτες και κοινωνικούς παράγοντες, για τη θεραπευτική προσέγγιση των ψυχικά ασθενών.
- Να διοικούν ψυχιατρικό τμήμα ή εξωτερικό ψυχιατρικό ιατρείο, ή κέντρο ψυχικής υγείας και να δημιουργούν θεραπευτικό περιβάλλον για ψυχικά ασθενείς.
- Να συνεργάζονται υπεύθυνα με την ψυχιατρική θεραπευτική ομάδα συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών λειτουργών και να συμβάλλουν:
 - α) Στη λύση κοινωνικό – ψυχιατρικών προβλημάτων των ασθενών και των οικογενειών τους, με γνώση της ισχύουσας νομοθεσίας για την ψυχική υγεία και ασθένεια.
 - β) Στην πρόληψη, ανίχνευση, έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία της ψυχικής ασθένειας.
 - γ) Στη διδασκαλία των αρχών ψυχικής υγιεινής σε υγιείς, ασθενείς, οικογένειες, σχολεία και επαγγελματικές ομάδες, με γνώση των αρχών και μεθόδων διδασκαλίας – μαθήσεως.

δ) Στον προγραμματισμό, τη λειτουργία και την αξιολόγηση υπηρεσιών ψυχικής υγείας και ψυχιατρικής περίθαλψης εντός και εκτός των νοσοκομείων της χώρας.

- Να ασκούν την πρωτοβάθμια ψυχιατρική νοσηλευτική στην κοινότητα.
- Να διενεργούν ή και να υποστηρίζουν την έρευνα στον τομέα της ψυχιατρικής νοσηλευτικής.
- Να διατηρούν υψηλό ενδιαφέρον και αίσθημα προσωπικής ευθύνης για την ενημέρωση και συνεχή επιμόρφωσή τους στις νέες μεθόδους, γνώσεις προόδους της Ψυχιατρικής Νοσηλευτικής.

3.2 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικότητας παιδιατρικής νοσηλευτικής

Οι ειδικευμένοι στην παιδιατρική νοσηλευτική είναι ικανοί:

- Να εκτιμούν αν είναι φυσιολογική η πορεία αύξησης και ανάπτυξης του παιδιού και η συμπεριφορά του. Να το θεωρούν ως ολοκληρωμένη προσωπικότητα και να επικοινωνούν με τα παιδιά όλων των ηλικιών δίδοντας έμφαση στην προσαρμογή τους στο Νοσοκομειακό περιβάλλον.
- Να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και νοσηλευτικές δεξιότητες, κατάλληλες για τις φροντίδες των παιδιών, ανάλογα με την ηλικία και να εφαρμόζουν τις διάφορες θεραπευτικές μεθόδους γνωρίζοντας όχι μόνο τον τρόπο εφαρμογής τους, αλλά και τη σκοπιμότητα των ενεργειών τους.
- Να προγραμματίζουν, να εφαρμόζουν, να αξιολογούν και να επιβλέπουν τη νοσηλευτική φροντίδα.
- Να προϊστανται των παιδιατρικών νοσηλευτικών μονάδων και να καθοδηγούν το προσωπικό με δική τους ευθύνη έτσι, ώστε να δημιουργούν το κατάλληλο περιβάλλον απαραίτητο για την ομαλή και ταχεία ανάρρωση των παιδιατρικών ασθενών.
- Να δημιουργούν και να διατηρούν εποικοδομητική σχέση με τους γονείς και το παιδί και να κερδίζουν την εμπιστοσύνη τους εκτιμώντας την ανθρώπινη συμπεριφορά.

- Να συνεργάζεται εποικοδομητικά με την ομάδα υγείας και να συμμετέχουν ενεργά όχι μόνο στη Νοσοκομειακή περίθαλψη, αλλά και στην πρωτοβάθμια παιδιατρική κοινοτική φροντίδα, στη διδασκαλία, στην πρόληψη και στην έρευνα σε θέματα παιδιατρικής νοσηλευτικής.
- Να συμβάλλουν στη λύση των κοινωνικο-ιατρικών προβλημάτων σε όλους τους τομείς της παιδιατρικής νοσηλευτικής.
- Να έχουν πλήρη γνώση της νομοθεσίας του επαγγέλματός τους και βασικές γνώσεις των βασικών κοινωνικών θεσμών και των νέων τάσεων στον προνοιακό και οικογενειακό χώρο.

3.3 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικότητας χειρουργικής νοσηλευτικής

Οι ειδικευμένοι στην χειρουργική νοσηλευτική είναι ικανοί:

- Να αξιολογούν απο νοσηλευτική σκοπιά, συμπτώματα, προβλήματα και ανάγκες του χειρουργικού ασθενή.
- Να προγραμματίζουν τη νοσηλευτική τους φροντίδα βάσει των ευρημάτων της αξιολόγησης.
- Να επιβλέπουν την υπεύθυνη εφαρμογή ή διδασκαλία και παρακολούθηση της εφαρμογής προγράμματος νοσηλείας ως και εκτίμηση των αποτελεσμάτων της νοσηλείας βάσει επιστημονικών αντικειμενικών κριτηρίων.
- Να αναπτύξουν ετοιμότητα και ικανότητα για την πρόβλεψη, εκτίμηση και αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών ασθενών (λόγω αποτόμου αλλαγής της καταστάσεώς τους, επιπλοκών ή ατυχήματος) με τις απαιτούμενες επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες σε συνεργασία με τη νοσηλευτική ομάδα και εκπροσώπων συναφών επιστημών υγείας.
- Να αναπτύξουν διαπροσωπικές και διδακτικές δεξιότητες ως και ικανότητα για συμμετοχή σε έρευνα στον τομέα της χειρουργικής νοσηλευτικής.
- Να αναγνωρίζουν τις τρέχουσες και επικείμενες νοσηλευτικές ανάγκες της κοινωνίας σε συνάρτηση με τις νέες προνομιακές θεωρήσεις και τις νέες θεωρήσεις και ανακατατάξεις των βασικών ανθρωπίνων αναγκών και να

αναλαμβάνουν προσωπική και συλλογική ευθύνη για την αγωγή της υγείας, τη πρόληψη της νόσου και την αποκατάσταση, τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας του ατόμου, της οικογένειας και την κοινότητα.

3.4 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικότητας παθολογικής νοσηλευτικής

Οι ειδικευμένοι στην παθολογική νοσηλευτική είναι ικανοί:

- Να αξιολογούν απο νοσηλευτική σκοπιά, συμπτώματα, προβλήματα και ανάγκες του παθολογικού ασθενή (οξέως ή χρονίως πασχόντων).
- Να προγραμματίζουν τη νοσηλευτική τους φροντίδα βάσει των ευρημάτων της αξιολόγησης.
- Να επιβλέπουν την υπεύθυνη εφαρμογή ή διδασκαλία και παρακολούθηση της εφαρμογής προγράμματος νοσηλείας ως και εκτίμηση των αποτελεσμάτων της νοσηλείας βάσει επιστημονικών αντικειμενικών κριτηρίων.
- Να αναπτύξουν ετοιμότητα και ικανότητα για την πρόβλεψη, εκτίμηση και αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών ασθενών (λόγω αποτόμου αλλαγής της καταστάσεώς τους, επιπλοκών ή ατυχήματος) με τις απαιτούμενες επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες σε συνεργασία με τη νοσηλευτική ομάδα και εκπροσώπων συναφών επιστημών υγείας.
- Να αναπτύξουν διαπροσωπικές και διδακτικές δεξιότητες ως και ικανότητα για συμμετοχή σε έρευνα στον τομέα της παθολογικής νοσηλευτικής.
- Να αναγνωρίζουν τις τρέχουσες και επικείμενες νοσηλευτικές ανάγκες της κοινωνίας σε συνάρτηση με τις νέες προνομιακές θεωρήσεις και τις νέες θεωρήσεις και ανακατατάξεις των βασικών ανθρωπίνων αναγκών και να αναλαμβάνουν προσωπική και συλλογική ευθύνη για την αγωγή της υγείας, τη πρόληψη της νόσου και την αποκατάσταση, τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας του ατόμου, της οικογένειας και την κοινότητα.

4) Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών με Ειδική Εκπαίδευση

4.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στη νοσηλευτική νεφρολογίας (ΦΕΚ 38/1996)

Οι εκπαιδευμένοι νοσηλευτές στη νοσηλευτική νεφρολογίας είναι ικανοί:

- Να εντοπίζουν, εκτιμούν και ιεραρχούν κατά σειρά σπουδαιότητας, ανάγκες, προβλήματα, συμπτώματα νεφρολογικού ασθενή και να θέτουν ρεαλιστικούς σκοπούς για την αντιμετώπισή τους.
- Να σχεδιάζουν τη νοσηλευτική φροντίδα σύμφωνα με τους τεθέντες σκοπούς και να υλοποιούν το νοσηλευτικό σχέδιο.
- Να αξιολογούν τις θετικές ή αρνητικές αποκρίσεις του ασθενούς στις νοσηλευτικές παρεμβάσεις.
- Να παρέχουν ολοκληρωμένη και εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα η οποία θα βελτιώνει την ποιότητα ζωής του νεφροπαθούς και θα τον οδηγεί σε πλήρη οικογενειακή και κοινωνική επανένταξη.

4.2 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στη νοσηλευτική χειρουργείου (ΦΕΚ 424/1996)

Οι εκπαιδευμένοι νοσηλευτές στη νοσηλευτική χειρουργείου είναι ικανοί:

- Να εφαρμόζουν τις βασικές αρχές αποστείρωσης, ασηπτικού τεχνικής, απολύμανσης, ελέγχου του περιβάλλοντος, ασφάλειας του ασθενούς.
- Να εφαρμόζουν την προετοιμασία του χειρουργείου με τα απαραίτητα υγειονομικά υλικά και εφόδια.
- Να εφαρμόζουν τις ενδεδειγμένες μεθόδους αποστείρωσης και να επιβλέπουν τη λειτουργία των κλιβάνων.
- Να συμμετέχουν ενεργώς στον προγραμματισμό και στην οργάνωση της λειτουργίας των χειρουργείων ως υπεύθυνα μέλη της χειρουργικής ομάδας.
- Να εκτιμούν τις νοσηλευτικές ανάγκες των χειρουργικών ασθενών, προεγχειρητικά, διεγχειρητικά και μετεγχειρητικά.
- Να εντοπίζουν προβλήματα που έχουν σχέση με την εφαρμογή της αντισηψίας και της άσηπτης τεχνικής.

- Να αντιμετωπίζουν επείγουσες διαδικασίες, επείγουσες εγχειρήσεις και ατυχήματα μαζικής καταστροφής.
- Να εφαρμόζουν τη διαδικασία παραγγελίας και παραλαβής υλικών και εφοδίων του χειρουργείου.

4.3 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στην αιμοδοσία (ΦΕΚ 448/1996)

Οι εκπαιδευμένοι νοσηλευτές στην αιμοδοσία είναι ικανοί:

- Να σχεδιάζουν την οργάνωση και λειτουργία ενός Κέντρου Αιμοδοσίας
- Να διερευνούν και να ελέγχουν τη συμβατότητα του αίματος, ποιοτικό έλεγχο, προσδιορισμό ομάδων αίματος.
- Να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν εξορμήσεις και αιμοληψίες.
- Να εντοπίζουν και να αξιολογούν τα προβλήματα των αιματολογικών ασθενών και να φροντίζουν (οργανώνουν) για την αντιμετώπισή τους.
- Να οργανώνουν και να προγραμματίζουν αιμοληψία απο εθελοντές αιμοδότες.
- Να συμμετέχουν στην παρασκευή και διάθεση παραγώγων αίματος.

4.4 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης στην ογκολογική νοσηλευτική (ΦΕΚ 500/1996)

Οι εκπαιδευμένοι νοσηλευτές στην ογκολογική νοσηλευτική είναι ικανοί:

- Να αναγνωρίζουν προειδοποιητικά σημεία και συμπτώματα του καρκίνου ομάδων υψηλού κινδύνου και πληθυσμών στόχων.
- Να παρέχουν πληροφορίες και συστάσεις στο κοινό, με στόχο την προσπάθεια μείωσης πιθανότητας προσβολής απο καρκίνο.
- Να ενθαρρύνουν και να καθοδηγούν άτομα, να υιοθετούν υγιή τρόπο διαβίωσης και να υποστηρίζουν εκείνα, που προσπαθούν να αλλάξουν τρόπο διαβίωσης.
- Να ενθαρρύνουν οικογένειες υψηλού κινδύνου να υποβάλλονται σε διαγνωστικές εξετάσεις.
- Να υποστηρίζουν άτομα με καρκίνο σε όλη τη φάση της διάγνωσης.

- Να αναγνωρίζουν και να ανιχνεύουν τις βιοψυχοκοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της νόσου και της θεραπείας (χειρουργείο, χημειοθεραπεία – ακτινοθεραπεία κλπ), στο άτομο και στην οικογένειά του.
- Να συμμετέχουν υπεύθυνα στην παρεχόμενη θεραπευτική αγωγή ως ισότιμα και ενεργά μέλη της πολυδύναμης θεραπευτικής ομάδας.
- Να συνεργάζονται αρμονικά με τον άρρωστο, την οικογένεια και τους συναδέλφους στην κατάστρωση και εφαρμογή ρεαλιστικού εξατομικευμένου προγράμματος φροντίδας και αποκατάστασης για κάθε ασθενή.
- Να βοηθούν τον άρρωστο να μάθει να ζει με τους περιορισμούς που υπέβαλε η νόσος και η θεραπευτική αγωγή στη ζωή του και να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.
- Να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη νόσο και τη θεραπευτική αγωγή, μέσα στα όρια του εξατομικευμένου προγράμματος του ασθενή.
- Να προωθούν και να καλλιεργούν την αυτοφροντίδα, την ανεξαρτησία και την αυτονομία του ασθενή, ώστε να διατηρεί τη μέγιστη δυνατή σωματική και ψυχική ευεξία και λειτουργικότητα.
- Να αντιμετωπίζουν ικανοποιητικά τα ποικίλα συμπτώματα των ασθενών που βρίσκονται στο τελικό στάδιο και τους βοηθούν να εξασφαλίζουν ειρηνικό και αξιοπρεπή θάνατο.
- Να αντιμετωπίζουν ικανοποιητικά την ψυχική ένταση που προκαλεί η συνεχής επαφή με ασθενείς με χρόνια νόσημα.
- Να αναπτύξουν κριτικό πνεύμα στην επίλυση των ηθικών διλημάτων που εμφανίζονται στην καθημερινή κλινική πράξη.
- Να καλλιεργούν τη νοσηλευτική έρευνα και τη συνεχή επιμόρφωση στον τομέα της εργασίας τους.

4.5 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα των Νοσηλευτών ειδικής εκπαίδευσης νοσηλευτικής αναισθησιολογίας (ΦΕΚ 516/1996)

Οι εκπαιδευμένοι νοσηλευτές στην νοσηλευτική αναισθησιολογία είναι ικανοί:

- Να αξιολογούν τις νοσηλευτικές ανάγκες των ασθενών κατά την προεγχειρητική, διεγχειρητική και μετεγχειρητική περίοδο.
- Να επισημαίνουν και αναγνωρίζουν τους κινδύνους που έχουν οι ασθενείς που υποβάλλονται σε αναισθησία.
- Να εφαρμόζουν μέτρα ασφαλείας για τον ασθενή στο χειρουργείο και στην ανάνηψη.
- Να αντιμετωπίζουν επείγουσες καταστάσεις στο χειρουργείο και στην ανάνηψη.
- Να εφαρμόζουν μεθόδους απολύμανσης και αποστείρωσης των υλικών και των εφοδίων του αναισθησιολογικού τμήματος.
- Να τηρούν τις βασικές αρχές της αποστείρωσης, αντισηψίας και απολύμανσης.
- Να γνωρίζουν τη χρήση των διαφόρων μηχανημάτων και συσκευών (αναπνευστήρων, απινιδωτών καρδιοσκοπίων κλπ).
- Να παρακολουθούν τον ασθενή - MONITORING και να αναγνωρίζουν διαταραχές ρυθμού, αναπνοής και μεταβολισμού.
- Να γνωρίζουν τη χρήση των αναισθητικών φαρμάκων, την τοξικότητα και τις παρενέργειες καθώς και τη μέθοδο παραγγελίας και αντικατάστασης αυτών.
- Να γνωρίζουν τη διαδικασία παραγγελίας, παραλαβής, συντήρησης και αντικατάστασης εξοπλισμού, εφοδίων και υλικών του αναισθησιολογικού τμήματος.
- Να εργάζονται υπεύθυνα σαν μέλη της αναισθησιολογικής ομάδας σ' όλους τους χώρους του νοσοκομείου που χορηγείται αναισθησία στους ασθενείς.

5) Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΦΕΚ 874/2012)

5.1 Γενικά

Ειδικότερα για το Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών ισχύουν οι διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης με Αριθμ. Υ4δ/Γ.Π.οικ. 22869 (ΦΕΚ 874/2012).

Ο αριθμός του νοσηλευτικού προσωπικού που στελεχώνουν το Τ.Ε.Π. καθορίζεται ανάλογα με τη δυναμικότητα σε κλίνες, τις ιδιαιτερότητες του νοσοκομείου και το μέσο αριθμό των προσερχόμενων ασθενών.

Για τη στελέχωση του Τ.Ε.Π. με προσωπικό της νοσηλευτικής υπηρεσίας λαμβάνεται υπόψη η κατοχή μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών στην επείγουσα ιατρική και νοσηλευτική, η πιστοποίηση στη Βασική, Άμεση & Εξειδικευμένη Αναζωογόνηση, η εκπαίδευση σε προγράμματα επείγουσας προ-νοσοκομειακής φροντίδας καθώς επίσης και η προϋπηρεσία σε τμήματα επειγόντων περιστατικών, ΜΕΘ, ΜΑΦ, Μονάδα Ανάνηψης.

Στο χώρο διαλογής, υποδέχονται τον ασθενή ειδικευμένοι ιατροί και νοσηλευτές και ανάλογα με τη βαρύτητα της κατάστασής του, τον κατευθύνουν στους χώρους του Τ.Ε.Π..

Οι απειλητικές για τη ζωή και υπερεπείγουσες καταστάσεις αντιμετωπίζονται άμεσα στην αίθουσα αναζωογόνησης.

Οι ασθενείς με σοβαρά προβλήματα αλλά σε σταθερή κατάσταση αντιμετωπίζονται στους θαλάμους εξέτασης του Τ.Ε.Π..

Ο ασθενής δεν μετακινείται, αλλά αντιμετωπίζεται πάντα στο χώρο του Τ.Ε.Π. όπου εξετάζεται και παρέχονται οι απαραίτητες ιατρικές και νοσηλευτικές υπηρεσίες και στη συνέχεια εναλλακτικά είτε:

α. του χορηγούνται οδηγίες και θεραπευτική αγωγή και ενημερώνεται εάν απαιτείται περαιτέρω παρακολούθησή του από τα Τακτικά Εξωτερικά Ιατρεία

β. οδηγείται σε θάλαμο βραχείας νοσηλείας του Τ.Ε.Π. για ολιγόωρη παραμονή και παρακολούθηση μετά την οποία λαμβάνει οδηγίες και εξιτήριο ή εισάγεται στο αναγκαίο για την περίπτωση του τμήμα

γ. εισάγεται στο οικείο με την πάθησή του τμήμα

δ. διακομίζεται σε άλλο νοσοκομείο κατόπιν συνεννόησης με τον προϊστάμενο του Τ.Ε.Π. ή τον υπεύθυνο εφημερίας του άλλου νοσοκομείου.

Σύμφωνα με τον Emergency Nurse Association και τον Canadian Nurse

Association η άσκηση της Επείγουσας νοσηλευτικής αποτελεί έναν συγκερασμό γνώσεων και δεξιοτήτων που έχει το μοναδικό προνόμιο να συνδυάζει πολλές νοσηλευτικές ειδικότητες (Emergency Nurse Association, scope of emergency nursing practice, [http:// ena.org/pdf/scopeemnp.pdf](http://ena.org/pdf/scopeemnp.pdf)).

Οι νοσηλευτές του ΤΕΠ παρέχουν φροντίδα σε ασθενείς όλων των ηλικιακών ομάδων και αυτό απαιτεί την κατάλληλη νοσηλευτική προσέγγιση σε άτομα με πιθανά ή πραγματικά επείγοντα σωματικά, ψυχολογικά και κοινωνικά προβλήματα.

5.2 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου Νοσηλευτή του ΤΕΠ

Στο Τ.Ε.Π. προΐσταται νοσηλευτής κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ με αποδεδειγμένη εμπειρία και γνώση στην επείγουσα νοσηλευτική η οποία τεκμηριώνεται από τη θητεία σε μέχρι σήμερα λειτουργούντα τμήματα επειγόντων περιστατικών της Ελλάδας ή της αλλοδαπής, τη θητεία σε ΜΕΘ, ΜΑΦ, Μονάδα Ανάνηψης της Ελλάδας ή του εξωτερικού καθώς και την εκπαίδευση σε προγράμματα επείγουσας προ-νοσοκομειακής φροντίδας.

Ο Προϊστάμενος Νοσηλευτής του ΤΕΠ φέρει τη συνολική ευθύνη λειτουργίας του ΤΕΠ και ασκεί όλες τις διοικητικές και επιστημονικές αρμοδιότητες που απορρέουν από τη θέση του ως προϊστάμενου νοσηλευτή του τμήματος.

Το σύνολο του νοσηλευτικού προσωπικού μαζί και του βοηθητικού υγειονομικού προσωπικού πρέπει να βρίσκεται υπό την εποπτεία του Προϊστάμενου Νοσηλευτή του ΤΕΠ.

Επίσης, είναι σημαντικό να έχει υπό την εποπτεία του και το βοηθητικό προσωπικό των εξωτερικών συνεργατών (καθαρίστριες, προσωπικό ασφάλειας κλπ), ώστε να εξασφαλίζει την άψογη λειτουργία από ξενοδοχειακής πλευράς.

Φροντίζει για την παραγγελία και προμήθεια του απαιτούμενου αναλώσιμου και υγειονομικού υλικού για τις ανάγκες του τμήματος καθώς επίσης και του μη συνταγογραφούμενου φαρμακευτικού υλικού.

Τέλος, ο Προϊστάμενος Νοσηλευτής προβλέπει τις ανάγκες σε νοσηλευτικό και βοηθητικό υγειονομικό προσωπικό και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις προς τη Διεύθυνση νοσηλευτικής υπηρεσίας, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων προσωπικού του νοσοκομείου.

5.3 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Συντονιστή Νοσηλευτή ΤΕΠ

Η ευθύνη συντονισμού και διαχείρισης των λειτουργικών διεργασιών του ΤΕΠ, με σκοπό την ταχύτερη ροή των ασθενών, ανατίθεται σε ένα νοσηλευτή που αποκαλείται Συντονιστής με τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Έλεγχο και διευκόλυνση ροής ασθενών στο ΤΕΠ
- Επικοινωνία με όλους τους εμπλεκόμενους στην παροχή φροντίδας, δηλαδή ιατρούς, λοιπούς νοσηλευτές, βοηθούς κλπ
- Συντονισμός και μέριμνα για εκτέλεση όλων των απαιτούμενων ενεργειών για την αντιμετώπιση ιδίως των σοβαρών περιστατικών
- Έλεγχος εξοπλισμού και υλικού του ΤΕΠ (ενυπόγραφα)

5.4 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Διαλογής

Ο Νοσηλευτής διαλογής έχει την ευθύνη για τα ακόλουθα:

- Σε συνεργασία με το ιατρικό προσωπικό γίνεται καθορισμός προτεραιότητας εξέτασης των ασθενών ανάλογα με τη βαρύτητα των συμπτωμάτων και καθορίζεται και η αμεσότητα ή όχι της παρέμβασης,
- Επιβλέπει τους προς εξέταση ασθενείς, στο χώρο της αναμονής και έχει συνεχής επανεκτίμηση για επιδείνωση της συμπτωματολογίας.
- Φροντίζει για τη διακίνηση των ασθενών στο ανάλογο ιατρείο.
- Επίβλεψη των ασθενών στον χώρο της βραχείας νοσηλείας. Συστηματική επανεκτίμηση των ασθενών στο χώρο προσωρινής παραμονής του ΤΕΠ μετά το πέρας της ιατρικής εξέτασης, έως ότου υποχωρήσουν τα κύρια ενοχλήματα και γίνει η τελική διακίνησή τους.
- Ενημέρωση ασθενών και συνοδών

5.5 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή του ΤΕΠ

Ο νοσηλευτής έχει την ευθύνη για τα ακόλουθα:

- Τη Νοσηλευτική αξιολόγηση του ασθενή.
- Να καταγράφει τα (κλινικά) στοιχεία στην καρτέλα του ασθενή.
- Να τοποθετεί τον ασθενή στην κλίνη, μαζί με την καρτέλα που τον συνοδεύει.

- Να ενημερώνει τον αρμόδιο γιατρό για την πορεία των περιστατικών τα οποία παρακολουθεί.
- Να παρέχει την ενδεδειγμένη νοσηλευτική φροντίδα, εφαρμόζοντας τη νοσηλευτική διεργασία.
- Να εφαρμόζει καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση βάσει των διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών μετά από ειδική πιστοποιημένη εκπαίδευση (ΦΕΚ 219/Β/2007)
- Να ενημερώνει τους ασθενείς και τους οικείους τους για τις νοσηλευτικές ενέργειες, εξηγώντας παράλληλα, όταν χρειάζεται, τους λόγους για τις εκτελούμενες πράξεις.
- Να συνεργάζεται με τους συγγενείς όπου και όταν χρειάζεται για την αποτελεσματική διαχείριση των περιπτώσεων που αντιμετωπίζουν (π.χ. λήψη συναίνεσης, επικοινωνία κλπ).

6) Χειρουργείο, Αποστείρωση, Αναισθησιολογικό Τμήμα (ΦΕΚ 1044/1997)

6.1 Διάρθρωση νοσηλευτικού προσωπικού χειρουργείου

- Προϊστάμενος Νοσηλευτής Χειρουργείου.
- Νοσηλευτής Εκπαιδευτής Χειρουργείου.
- Συντονιστής Νοσηλευτής.
- Νοσηλευτής Κίνησης.
- Νοσηλευτής Εργαλειοδότης.
- Προϊστάμενος Νοσηλευτής Αναισθησιολογικού Τμήματος.
- Νοσηλευτής Αναισθησιολογίας.
- Βοηθεί Νοσηλευτών.
- Νοσοκόμοι-Τραυματιοφορείς Χειρουργείου ΥΕ.
- Βοηθεί Θαλάμου ΥΕ.
- Προσωπικό Καθαριότητας.

Οι Νοσηλευτές του Χειρουργείου πέρα από τα γενικά καθήκοντα και αρμοδιότητες που έχουν σαν προσωπικό της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας έχουν και τα πιο κάτω ειδικά καθήκοντα.

6.2 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Τομεάρχη Νοσηλευτή Χειρουργικού Τομέα

Ο Τομεάρχης Νοσηλευτής του Χειρουργικού Τομέα έχει στην αρμοδιότητά του, εκτός των άλλων καθηκόντων του, την εποπτεία της εύρυθμης λειτουργίας των Χειρουργικών Κλινικών και του Χειρουργείου.

Ειδικότερα, εποπτεύει την λειτουργία της πτέρυγας των Χειρουργείων με σκοπό την άμεση και επιτυχή επίλυση πιθανών λειτουργικών προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν σε καθημερινή βάση.

- Ελέγχει επικουρικώς την τήρηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Χειρουργείου.
- Εισηγείται στην Επιτροπή Χειρουργείου θέματα που αφορούν στο προσωπικό του Χειρουργείου.
- Φροντίζει για την ασφαλή στελέχωση του τομέα, για την ανανέωση του προσωπικού καθώς και για αλλαγές του στελεχικού δυναμικού ανάλογα με

τις ανάγκες αλλά και τις προδιαγραφές λειτουργίας του τομέα αλλά και του Νοσοκομείου γενικότερα.

- Φροντίζει για την συνεχιζόμενη εκπαίδευση όλου του προσωπικού, για την ενημέρωση και εκπαίδευση του νοσηλευτικού προσωπικού σε θέματα σύγχρονης νοσοκομειακής ιατροτεχνολογίας για διαγνωστικούς και θεραπευτικούς σκοπούς προς όφελος των ασθενών.
- Επιβλέπει και ελέγχει το σύστημα προμήθειας, διάθεσης και καταγραφής των ναρκωτικών ή εθιστικών φαρμάκων που χορηγούνται στους ασθενείς του τομέα.
- Συνεργάζεται με τους προϊστάμενους για τα εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας, για τις άδειες του προσωπικού και για τα προβλήματα στελέχωσης που μπορεί να προκύψουν.
- Συνεργάζεται με τον Διευθυντή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας για κάθε θέμα και ενεργεί σαν συνδετικός κρίκος μεταξύ του νοσηλευτικού προσωπικού του τομέα και της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.
- Εξασφαλίζει τη δημιουργία θετικού διαπροσωπικού κλίματος με όλα τα επίπεδα του προσωπικού που συναλλάσσεται εντός και εκτός τομέα.

6.3 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου νοσηλευτή χειρουργείου

- Εκπαιδεύει το προσωπικό για τον τρόπο, το χρόνο, το χώρο και την αιτιολογία της εργασίας την οποία θα εκτελεί.
- Καθοδηγεί και ενθαρρύνει το προσωπικό να αναπτύξει πρωτοβουλία και συναίσθηση ευθύνης.
- Παρακολουθεί τον τρόπο και την ακρίβεια εκτέλεσης των ανατιθεμένων καθηκόντων στον χώρο εργασίας και αξιολογεί το προσωπικό, δυνάμενος να ασκεί αυστηρή κριτική.
- Διερευνά την εξεύρεση των καλύτερων δυνατών λύσεων για τα προβλήματα που προκύπτουν.
- Προγραμματίζει την εκπαίδευση των σπουδαστών μαζί με τον Εκπαιδευτή Νοσηλευτή.

- Προγραμματίζει την εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού του Χειρουργείου σε συνεργασία με τον Εκπαιδευτή Νοσηλευτή.
- Ελέγχει την ορθή εφαρμογή της άσηπτου τεχνικής, της αποστείρωσης και είναι υπεύθυνος για την εν γένει καθαριότητα και απολύμανση του χώρου, την τήρηση των κλιμακωτών ζωνών του χειρουργείου (ζώνη 0,1 κλπ), τη μη επικοινωνία ακάθαρτων και καθαρών, τη διαχείριση απολυμαντικών σύμφωνα με τις οδηγίες της επιτροπής επιτήρησης λοιμώξεων του νοσοκομείου.
- Ελέγχει για κινδύνους έκρηξης, μόλυνσης, ατυχημάτων ασθενών και προσωπικού.
- Επιβλέπει την τήρηση του Εσωτερικού Κανονισμού του Χειρουργείου.
- Ελέγχει την τήρηση των βιβλίων του Χειρουργείου.
- Παρακολουθεί και επιτηρεί την ασφάλεια του χώρου του Χειρουργείου, φροντίζει για την πρόληψη ατυχημάτων και την διενέργεια επισκευών.
- Είναι υπεύθυνος για τη λήψη καλλιεργειών για τον έλεγχο του χώρου και την πρόληψη λοιμώξεων.
- Παρακολουθεί τη γενική διακίνηση και τη διεγχειρητική παροχή φροντίδας στον ασθενή, κατευθύνει την ανταλλαγή νοσηλευτικών πληροφοριών, εξατομικευμένης φροντίδας του ασθενή μεταξύ Νοσηλευτικών Τμημάτων και Χειρουργείου.
- Ευθύνεται κύρια για τον έγκαιρο εφοδιασμό του Χειρουργείου, την επάρκεια αποστειρωμένου υλικού και ιματισμού. Φροντίζει για την παραγγελία και προμήθεια του απαιτούμενου αναλώσιμου και υγειονομικού υλικού για τις ανάγκες του τμήματος καθώς επίσης και του μη συνταγογραφούμενου φαρμακευτικού υλικού.
- Λαμβάνει μέρος σε Επιτροπές για την μελέτη προβλημάτων του Χειρουργείου, για την μελέτη διεκπεραίωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και για την μελέτη της τεχνικής.
- Ο προϊστάμενος είναι ο κύριος υπεύθυνος για την καλή και ομαλή λειτουργία του Χειρουργείου, επιβλέπει και επιβάλλει την απόλυτη τήρηση των κανονισμών σε όλο το νοσηλευτικό προσωπικό του χειρουργείου, τη

σωστή τήρηση και καταγραφή των διεγχειρητικών εντύπων, πρωτοκόλλων (ασφαλή λίστα χειρουργικών επεμβάσεων, μέτρηση εργαλείων-γαζών-αιχμηρών, ενδεδειγμένη διαχείριση εργαλείων-μηχανημάτων). Είναι υπεύθυνος για την ασφαλή διατήρηση – διαχείριση των παρασκευασμάτων.

- Έχει την κύρια ευθύνη για την ομαλή λειτουργία του χειρουργείου, ετοιμότητα χειρουργείου, συντονισμό, εκτέλεση επεμβάσεων, επάρκεια εργαλείων, υλικού, προσωπικού.
- Είναι υπεύθυνος για την εκπαίδευση, την κατάλληλη κατανομή του προσωπικού, την τήρηση των κανόνων ασηψίας και χειρουργείου απ' όλους ανεξαρτήτως βαθμού, θέσης και ειδικότητας.
- Συντάσσει εβδομαδιαίο πρόγραμμα εργασίας προσωπικού και γνωρίζει στην επιτροπή χειρουργείου και στον Δ/ντή του Τομέα το διαθέσιμο προσωπικό, τις εργασίες σ' όλο το 24ωρο, τις δυνατότητες και τις αδυναμίες γενικά του Χειρουργείου.
- Εισηγείται ή αναφέρεται στον Δ/ντή του Τομέα ή στην Δ/ση του Νοσοκομείου για θέματα και προβλήματα του Χειρουργείου.

6.4 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Εκπαιδευτή νοσηλευτή χειρουργείου

- Συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο Χειρουργείου και τον ενημερώνει σχετικά με την πορεία της εκπαίδευσης.
- Απαλλάσσεται από άλλη υπηρεσία όταν το πρόγραμμα εκπαίδευσης είναι μεγάλο. Ευθύνεται για την προετοιμασία του προγράμματος των μαθημάτων, την επιλογή των βιβλίων και του εκπαιδευτικού υλικού.
- Ευθύνεται για την εκτέλεση, τη διδασκαλία και τον συντονισμό του προγράμματος εκπαίδευσης.
- Εργάζεται και παρακολουθεί τους εκπαιδευόμενους, εργαλειοδοτεί μαζί τους όσο είναι αναγκαίο.
- Συνεργάζεται στενά με τον προϊστάμενο του Χειρουργείου, τον τομεάρχη Χειρουργείου, γιατρούς και νοσηλευτές Χειρουργείου με τους Νοσηλευτές του Γραφείου Εκπαίδευσης.

- Ευθύνεται για την εκπαίδευση του ανειδίκευτου νοσηλευτικού προσωπικού και την τήρηση αρχείου εκπαίδευσης.

6.5 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Συντονιστή νοσηλευτή χειρουργείου

- Αναφέρεται στον προϊστάμενο νοσηλευτή Χειρουργείου.
- Ευθύνεται για τον συντονισμό των Χειρουργείων, το νεκρό χρόνο μεταξύ των επεμβάσεων, για την παραλαβή του ασθενή από το νοσηλευτικό τμήμα ή μονάδα και τον έλεγχο της προεγχειρητικής ετοιμασίας.
- Είναι υπεύθυνος για την παραλαβή και προώθηση των εντύπων στα αρμόδια πρόσωπα.
- Συντονίζει την επικοινωνία με τα άλλα νοσηλευτικά τμήματα, εργαστήρια, κεντρική αποστείρωση, τράπεζα αίματος, φαρμακείο κ.λ.π.
- Συνεργάζεται με το αναισθησιολογικό τμήμα για την παραλαβή και αποχώρηση του ασθενή από το Χειρουργείο.
- Συντονίζει τη διαδικασία ανεφοδιασμού των χειρουργικών αιθουσών και αποθηκών με τον απαραίτητο υγειονομικό εξοπλισμό, εργαλεία, υλικά και αποστειρωμένο ιματισμό.

6.6 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή κίνησης

- Αναφέρεται στον προϊστάμενο νοσηλευτή.
- Κατευθύνει, συντονίζει και εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία της χειρουργικής αίθουσας.
- Ευθύνεται για την πρακτική εφαρμογή των γενικών, θεωρητικών και των Βασικών Αρχών των Χειρουργικών Τεχνικών.
- Εξασφαλίζει καλή παροχή νοσηλευτικής φροντίδας με την διατήρηση των εργαλείων, των συσκευών, των εφοδίων και της διασφάλισης εφαρμογής της βέλτιστης Τεχνικής.
- Ευθύνεται για την ετοιμότητα των υγειονομικών εφοδίων και συσκευών που είναι απαραίτητα για την επέμβαση.
- Βοηθά στον προσανατολισμό του προσωπικού που εργάζεται στην αίθουσα του Χειρουργείου και επεξηγεί την άσηπτη τεχνική.

- Τηρεί τις Βασικές Αρχές Άσηπτης Τεχνικής.
- Κατευθύνει το βοηθητικό προσωπικό.
- Φροντίζει την αποστείρωση, τον τρόπο διαφύλαξης και χρήσης των εργαλείων, των πακέτων ματισμού και των υπολοίπων εφοδίων της χειρουργικής επέμβασης.
- Ευθύνεται για τον προγραμματισμό και την πρόβλεψη των αναγκών κάθε χειρουργικής επέμβασης.
- Γνωρίζει την φροντίδα και την ασφαλή λειτουργία των μηχανημάτων και συσκευών της χειρουργικής αίθουσας.
- Οφείλει να γνωρίζει την ακριβή Τεχνική εκτέλεσης κάθε χειρουργικής επέμβασης.
- Οργανώνει την προετοιμασία της χειρουργικής επέμβασης.
- Καθοδηγεί και βοηθά τον εργαλειοδότη στην εκλογή εργαλείων.
- Βοηθά τον εργαλειοδότη στην τακτοποίηση των χειρουργικών τραπεζιών.
- Φροντίζει για την τήρηση και καταγραφή της διεγχειρητικής διαδικασίας στα αντίστοιχα διεγχειρητικά έντυπα.
- Ελέγχει την ενδυμασία των εισερχομένων στη χειρουργική αίθουσα .
- Ελέγχει και επιτηρεί τον εργαλειοδότη στην καταμέτρηση των εργαλείων, γαζών και αιχμηρών.
- Υποδέχεται τον ασθενή, ελέγχει την ταυτότητά του και φροντίζει την διατήρηση της αξιοπρέπειάς του.
- Παραμένει δίπλα στον ασθενή και επιτηρεί την ενδεδειγμένη – ανάλογα με την επέμβαση - τοποθέτησή του στο χειρουργικό τραπέζι.
- Καταγράφει τον αριθμό των εφοδίων πριν και μετά την χειρουργική επέμβαση.
- Συμπληρώνει τα ειδικά διεγχειρητικά έντυπα και τα συνυπογράφει με τον εργαλειοδότη και τον χειρουργό που διενεργεί την χειρουργική επέμβαση.
- Βοηθά στην απομάκρυνση των χρησιμοποιημένων εργαλείων μετά την επέμβαση.
- Φροντίζει την ομαλή ροή των χειρουργικών επεμβάσεων και την τήρηση των χρόνων εναλλαγής των ασθενών στη χειρουργική αίθουσα.

6.7 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Εργαλειοδότη νοσηλευτή

- Αναφέρεται στον προϊστάμενο του Χειρουργείου και είναι μέλος της χειρουργικής ομάδας.
- Ετοιμάζει τα τραπέζια Χειρουργείων.
- Βοηθά στην ενδυμασία της χειρουργικής ομάδας με αποστειρωμένο ιματισμό.
- Προσφέρει και χειρίζεται τα εργαλεία και τα άλλα αποστειρωμένα εργαλεία.
- Κατέχει τις βασικές αρχές άσηπτης τεχνικής τις οποίες οφείλει να τηρεί.
- Γνωρίζει άριστα τα χειρουργικά εργαλεία, βελόνες, γάζες τα οποία χρησιμοποιούνται στη διάρκεια της εγχείρησης.
- Οφείλει να γνωρίζει τον κατάλληλο τρόπο αποστείρωσης των ειδικών εφοδίων και εργαλείων.
- Είναι ικανός να στρώνει αμφότερα μικρό και μεγάλο τραπέζι εργαλείων σύμφωνα με τον προκαθορισμένο τρόπο, σύμφωνα με τις ανάγκες της επέμβασης.
- Βοηθά επαρκώς τον χειρουργό και προλαμβάνει τις ανάγκες του, ώστε να επισπεύδει την εγχείρηση προς όφελος του ασθενή.
- Αντιλαμβάνεται τις επείγουσες ανάγκες και ανωμαλίες και εφαρμόζει την καθορισμένη τεχνική για κάθε περίπτωση.
- Ευθύνεται για την καταμέτρηση των εφοδίων και συνυπογράφει σε ειδικό έντυπο, με το νοσηλευτή κυκλοφορίας (κίνησης) και το χειρουργό που διενεργεί την χειρουργική επέμβαση.

Τα κυριότερα καθήκοντα του εργαλειοδότη αφορούν ενέργειες που λαμβάνουν χώρα:

α) προ της εγχείρησης,

β) κατά τη διάρκεια της εγχείρησης και

γ) μετά το τέλος της εγχείρησης, ήτοι:

- Βοήθεια στο να φορεθεί η αποστειρωμένη ενδυμασία των μελών της Χειρουργικής Ομάδας.
- Στρώσιμο των χειρουργικών εργαλείων επάνω στο Χειρουργικό Τραπέζι.
- Άνοιγμα και προετοιμασία των χειρουργικών ραμμάτων.

- Καταμέτρηση των χειρουργικών γαζών, εργαλείων και άλλων μικρών εφοδίων.
- Βοηθά στην κάλυψη του ασθενή με αποστειρωμένο ιματισμό, ώστε να σχηματιστεί το χειρουργικό πεδίο.
- Προλαμβάνει και ικανοποιεί τις ανάγκες της διεξαγωγής της επέμβασης.
- Διαφυλάττει τη διατήρηση της αντισηψίας του χειρουργικού πεδίου.
- Διαφυλάττει και παραδίδει στο νοσηλευτή κυκλοφορίας (κίνησης) τα παρασκευάσματα.
- Βοηθά κατά την επίδεση του ασθενή.
- Απομακρύνει τα εργαλεία και τα υπόλοιπα εφόδια ακάθαρτου ιματισμού και απορριμμάτων, ώστε να διευκολύνεται η καθαριότητα της χειρουργικής αίθουσας και η προετοιμασία της επόμενης επέμβασης.

6.8 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου νοσηλευτή κεντρικής αποστείρωσης

- Οργανώνει, συντονίζει, επιβλέπει και ελέγχει το προσωπικό της κεντρικής αποστείρωσης, αξιολογεί την εμπειρία και τις ικανότητες του καθενός.
- Συνεργάζεται με τον προϊστάμενο χειρουργείου για τη σωστή μεταφορά των εργαλείων και υλικών από και προς αυτό.
- Καθορίζει σύστημα παραλαβής - παράδοσης του υλικού των νοσηλευτικών τμημάτων σε συνεργασία με τους προϊστάμενους αυτών και ελέγχει τη διακίνηση του υλικού για απώλειες, φθορές και άμεση αντικατάσταση αυτών.
- Μεριμνά για την άψογη λειτουργία των μηχανημάτων και οργάνων του τμήματος σε συνεργασία με το Τμήμα Βιοϊατρικής Τεχνολογίας και ευθύνεται για τον περιοδικό έλεγχο της απόδοσής τους, τη συντήρηση και την επισκευή τους.
- Εφαρμόζει σχολαστικά τις αρχές αντισηψίας και τις μεθόδους αποστείρωσης, διδάσκει στο προσωπικό αυτές και ελέγχει την τήρησή τους.
- Μεριμνά για την ύπαρξη αποθεμάτων αποστειρωμένου υλικού, ιδιαίτερα του χειρουργείου, για την κάλυψη τακτικών και απρόβλεπτων αναγκών.

- Έχει την ευθύνη για τη χρέωση των χειρουργικών εργαλείων σε συνεργασία με τους χειρουργούς ειδικοτήτων, τον προϊστάμενο χειρουργείου, υπό την εποπτεία των συντονιστών.
- Φροντίζει για την τήρηση των βιβλίων και ειδικών εντύπων του τμήματος.

6.9 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Προϊστάμενου νοσηλευτή αναισθησιολογικού τμήματος

- Εποπτεύει την καθημερινή κατανομή του προσωπικού στις αίθουσες χειρουργείων και ανάνηψης, αξιολογεί την εμπειρία και τις ικανότητες του καθενός.
- Συντάσσει τα εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας του προσωπικού και τα υποβάλλει για έγκριση στο Γραφείο Νοσηλευτικής Διεύθυνσης.
- Μεριμνά για την προμήθεια του αναλώσιμου υλικού και τα φάρμακα που χρησιμοποιούν οι αναισθησιολόγοι.
- Διατηρεί σε ασφαλές μέρος τα φάρμακα που ανήκουν στην κατηγορία των ναρκωτικών ουσιών.
- Φροντίζει για την τήρηση των βιβλίων και ειδικών εντύπων του τμήματος.
- Υπογράφει όλα τα δελτία παραγγελίας των υλικών του Αναισθησιολογικού (αναλώσιμου και μη).

6.10 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Αναισθησιολογικού Τμήματος

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των νοσηλευτών των αναισθησιολογικών τμημάτων απλώνονται σε ένα ευρύ φάσμα όπως:

- Υποστήριξη αλλά και συμμετοχή σε κάθε αναισθησιολογική παρέμβαση που διενεργείται εντός και εκτός της χειρουργικής αίθουσας.
- Η υποδοχή, ο έλεγχος και η υποστήριξη των ασθενών που προσέρχονται για την χορήγηση αναισθησίας.
- Ο ημερήσιος έλεγχος για την επάρκεια και την καλή λειτουργία του αναισθησιολογικού εξοπλισμού και υλικών.
- Η παρακολούθηση και φροντίδα του ασθενούς στην Μονάδα Μετααναισθητικής Φροντίδας (ΜΜΑΦ).

- Η ανακούφιση του οξέος μετεγχειρητικού και χρόνιου πόνου.
- Η καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση σε όλους τους χώρους του νοσοκομείου.
- Η εκπαίδευση νοσηλευτών άλλων τμημάτων σε τεχνικές που άπτονται του γνωστικού αντικείμενου της αναισθησιολογίας.

Ε.Ν.Ε.

7) Μονάδα Εντατικής Θεραπείας

7.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών στη ΜΕΘ

- Ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση της Νοσηλευτικής διεργασίας σε ασθενή που νοσηλεύεται στη ΜΕΘ.
- Η προετοιμασία και ο χειρισμός εξοπλισμού ΜΕΘ.
- Η παροχή βασικής νοσηλευτικής φροντίδας κατακεκλιμένου ασθενή.
- Η λήψη και αξιολόγηση ζωτικών σημείων.
- Αιμοδυναμικό monitoring ασθενή
- Η υγιεινή στοματοφαρυγγικής κοιλότητας.
- Η μέτρηση και αξιολόγηση κεντρικής φλεβικής πίεσης.
- Η λήψη ΗΚΓτος και αναγνώριση φυσιολογικού καρδιακού ρυθμού και βασικών αρρυθμιών.
- Η εκτίμηση σύμφωνα με την κλίμακα Γλασκώβης.
- Η πρόληψη, καταγραφή και φροντίδα κατακλίσεων.
- Η αναγνώριση και αντιμετώπιση βαγοτονικού επεισοδίου.
- Η προετοιμασία και η χορήγηση φαρμάκων από όλες τις οδούς.
- Η χορήγηση εντερικής και παρεντερικής σίτισης.
- Η μετάγγιση αίματος και παραγώγων. Αναγνώριση και αντιμετώπιση τυχόν επιπλοκών.
- Η αξιολόγηση ισοζυγίου υγρών.
- Η φλεβοκέντηση περιφερικών αγγείων για λήψη φλεβικού αίματος και τοποθέτηση περιφερικού καθετήρα. Αξιολόγηση και αντιμετώπιση επιπλοκών.
- Η συμμετοχή κατά την εισαγωγή κεντρικού φλεβικού και αρτηριακού καθετήρα και αναγνώριση και αντιμετώπιση επιπλοκών.
- Η λήψη αίματος απο αρτηριακό καθετήρα και αξιολόγηση παραμέτρων των αερίων αίματος.
- Η λήψη τριχοειδικού αίματος για μέτρηση σακχάρου και αναγνώριση συμπτωμάτων υπογλυκαιμίας και υπεργλυκαιμίας και ανάλογη παρέμβαση.
- Ο αερισμός ασθενή μέσω συσκευής Ambu.

- Η συμμετοχή σε ενδοτραχειακή διασωλήνωση και ενδοτράχεια αποσωλήνωση.
- Η συμμετοχή στη διαδικασία απογαλακτισμού απο μηχανικό αερισμό.
- Η εκτέλεση τραχειο-βρογχικών αναρροφήσεων.
- Η συμμετοχή σε επείγουσα τραχειοτομή.
- Η διαχείριση ασθενούς με εσωτερική ή εξωτερική παροχέτευση εγκεφαλονωτιαίου υγρού (ENY). Μέτρηση / αξιολόγηση ενδοκράνιας πίεσης.
- Η συμμετοχή σε ενδοκράνια έγχυση φαρμάκων.
- Η εισαγωγή ρινογαστρικού σωλήνα.
- Ο καθετηριασμός ουροδόχου κύστεως. Αναγνώριση και αντιμετώπιση επιπλοκών.
- Η λήψη δείγματος ούρων για μέτρηση διαφόρων παραμέτρων.
- Η λήψη καλλιιεργειών από :
 - Ρινικό / φαρυγγικό επίχρισμα
 - Βρογχικές εκκρίσεις
 - Αίμα
 - Ούρα
 - Κόπρανα
 - Στοματο-φαρυγγικές εκκρίσεις
 - Κατακλίσεις
- Η αφαίρεση περιφερικού και κεντρικού Φλεβοκαθετήρα
- Η αφαίρεση αρτηριακού καθετήρα.
- Πλύσεις:
 - Οφθαλμών-ώτων
 - Τραύματος
 - Στομάχου
 - Συριγγίων
 - Ουροδόχου κύστεως
 - Παραρρινικών κοιλοτήτων
- Η περιποίηση στομίας:
 - κολοστομίας

νησιδοστομίας
ειλεοστομίας
γαστροστομίας
ουρητηροστομίας
τραχειοστομίας

- Η περιποίηση τραύματος και χειρουργικών τομών.
- Η διαχείριση έλκους πίεσης και τριβής ασθενούς στη ΜΕΘ (πρόληψη και αντιμετώπιση).
- Η διαχείριση εγκαυματικής νόσου σε ενήλικες.
- Η συμμετοχή σε παρακέντηση πλευριτικού, ασκητικού, περικαρδικού υγρού.
- Η συμμετοχή σε Οσφυονωτιαία και υπερηβική παρακέντηση.
- Η εφαρμογή πρωτοκόλλων Βασικής και Εξειδικευμένης καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης. Ηλεκτρική ανάταξη.
- Η αναγνώριση μεταβολών ΗΚΓτος στον ασθενή με έμφραγμα μυοκαρδίου.
- Η συμμετοχή στην έναρξη θρομβόλυσης. Αναγνώριση τυχόν επιπλοκών.
- Η συμμετοχή ή / βοήθεια σε συγχρονισμένη καρδιομετατροπή.
- Η συμμετοχή σε τοποθέτηση προσωρινού βηματοδότη.
- Η συμμετοχή σε εξωτερική διαδερμική βηματοδότηση.
- Η εκπαίδευση ασθενούς με μόνιμο βηματοδότη.
- Ο χειρισμός και monitoring ασθενούς που είναι συνδεδεμένος σε ενδοαορτική αντλία (IABP).
- Ο έλεγχος σωστής λειτουργίας μηχανικής καρδιάς.
- Η συμμετοχή σε επείγουσα στερνοτομή.
- Η διαχείριση και χορήγηση φαρμάκων με άσηπτη τεχνική από καθετήρα hickman.
- Η προετοιμασία ασθενούς για μεταμόσχευση μυελού οστών (Μ.Μ.Ο):
 - I. προετοιμασία /χορήγηση εισαγωγικών φαρμάκων μεταμόσχευσης.
 - II. σύνδεση του καθετήρα hickman με ειδική συσκευή έγχυσης υγρών χωρίς φίλτρο.
 - III. Προετοιμασία αυτόλογης μεταμόσχευσης (υδατόλουτρο).

- IV. Χορήγηση αιμοποιητικών κυττάρων (μυελός, περιφερικά κύτταρα, ομφάλιο αίμα).
- V. αξιολόγηση/αντιμετώπιση παρενεργειών κατά τη διάρκεια της μεταμόσχευσης.
- VI. συμμετοχή σε Ο.Ν.Π, λήψη Ε.Ν.Υ..
- VII. συμμετοχή στη λήψη μυελού για διαγνωστικούς λόγους.
- VIII. αξιολόγηση δυνητικών επιπλοκών μεταμόσχευσης.
- Η συμμετοχή σε ενδοτραχειακή διασωλήνωση και αποσωλήνωση σε νεογνά και παιδιά.
 - Η συμμετοχή στην εισαγωγή ομφαλικού καθετήρα σε νεογνά.
 - Η αφαιμαξομετάγγιση σε νεογνά για θεραπευτικούς λόγους.
 - Ο πρόσθιος ρινικός επιπωματισμός σε παιδιά.
 - Η διαχείριση εγκαυματικής νόσου σε παιδιά.
 - Η μέτρηση σωματικού βάρους σε νεογνά – βρέφη.
 - Η διαχείριση ανοσοκατασταλμένων βρεφών και παιδιών.
 - Η άμεση εφαρμογή νεογνικής ανάνηψης και παιδιατρικής αναζωογόνησης βάσει των διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών μετά από ειδική πιστοποιημένη εκπαίδευση.
 - Η ενημέρωση των συγγενών για τους κανονισμούς λειτουργίας της ΜΕΘ / ΜΑΦ.
 - Η ενημέρωση των συγγενών για την εξέλιξη της νοσηλευτικής πορείας του ασθενούς.
 - Η εκπαίδευση και διδασκαλία του ασθενούς για αυτοφροντίδα και αποκατάσταση.
 - Η εκπαίδευση των συγγενών για συμμετοχή στην αποκατάσταση του ασθενούς.
 - Η διαχείριση μολυσματικού υλικού.
 - Η εφαρμογή αρχών πρόληψης και ελέγχου ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων.

8) Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων (ΦΕΚ 388/2014)

8.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Διευθυντή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Οι Διευθυντές της Νοσηλευτικής και της Ιατρικής Υπηρεσίας είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο εφαρμογής των «μέτρων πρόληψης και ελέγχου λοιμώξεων» σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο δράσης (πρωτόκολλα, κατευθυντήριες οδηγίες κ.λπ.) σε όλους τους χώρους του Νοσοκομείου ή της Ιδιωτικής Κλινικής όπου παρέχεται φροντίδα στους ασθενείς. Εφαρμόζουν και ελέγχουν τη συμμόρφωση του προσωπικού τους με τα μέτρα που εισηγείται η ΕΝΛ όσον αφορά στην καθημερινή πρακτική νοσηλευτική και ιατρική φροντίδα με στόχο πάντα την ασφάλεια του ασθενή.

Επιπλέον, ο Διευθυντής της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας αποτελεί μέλος της Επιτροπής Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και αναλαμβάνει τα καθήκοντα που περιγράφονται στην Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ1.Γ.Π.114971 (ΦΕΚ 388/2014).

8.2 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Επιτήρησης Λοιμώξεων

Ο ρόλος του Νοσηλευτή Επιτήρησης Λοιμώξεων είναι υψηλής νοσηλευτικής ευθύνης. Με την οργανωμένη, σωστή και έγκαιρη δράση του συμβάλλει καίρια στη εφαρμογή των εθνικών και διεθνών κανόνων για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων και στη βελτίωση των δεικτών της ποιότητας με στόχο την ασφάλεια των ασθενών.

Τα καθήκοντά του ΝΕΛ προσδιορίζονται από τον Πρόεδρο της ΕΝΛ στον οποίο και αναφέρεται καθημερινά.

Κύριο έργο του ΝΕΛ υπό την εποπτεία της ΕΝΛ είναι:

1. Η επιτήρηση και καταγραφή των λοιμώξεων σύμφωνα με τις οδηγίες του ΚΕΕΛΠΝΟ.
2. Η επίβλεψη της εφαρμογής των διαδικασιών απολύμανσης, αποστείρωσης και αντισηψίας.
3. Η επίβλεψη της χρήσης των απολυμαντικών αντισηπτικών σκευασμάτων.
4. Η επιτήρηση εφαρμογής των μέτρων ατομικής προστασίας από όλους τους εργαζόμενους στο νοσοκομείο.

5. Η διενέργεια των εμβολιασμών του προσωπικού σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών και η τήρηση των πιστοποιητικών υγείας των εργαζομένων, όπου δεν υπάρχει Ιατρός Εργασίας.
6. Η επιτήρηση της συμμόρφωσης με τις ιατρονοσηλευτικές πρακτικές που σχετίζονται με τη πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων.
7. Η σύνταξη και η επικαιροποίηση των πρωτοκόλλων και διαδικασιών σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της ΕΝΛ.
8. Η καθοδήγηση του προσωπικού ώστε να εφαρμόζει ασφαλείς ιατρονοσηλευτικές πρακτικές υπό τη στήριξη της Νοσηλευτικής Διεύθυνσης.
9. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των διαδικασιών και της κατάστασης καθαριότητας σε όλους τους χώρους του νοσοκομείου.
10. Η καθημερινή ενημέρωση από το μικροβιολογικό εργαστήριο σχετικά με τις απομονώσεις πολυανθεκτικών μικροοργανισμών.
11. Η τήρηση, με ευθύνη των υπεύθυνων ιατρών, των μονώσεων των ασθενών με λοίμωξη – αποικισμό από ανθεκτικά παθογόνα.
12. Η επιτήρηση της ορθής διαχείρισης τροφίμων, ματισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ελλείψει επόπτη δημόσιας υγείας ή τεχνολόγου τροφίμων.
13. Η συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού.
14. Η τήρηση αρχείων.
15. Η επιτήρηση των αρχείων δειγματοληψιών τροφίμων και νερού, ελλείψει επόπτη δημόσιας υγείας.
16. Η τήρηση των πρακτικών της ΕΝΛ στις συνεδριάσεις της.

Ο αριθμός των ΝΕΛ ορίζεται με αναλογία 1 ΝΕΛ ανά 250 κλίνες. Ο αριθμός των ΝΕΛ καθορίζεται από τον αριθμό των κλινών του νοσοκομείου ως εξής: Νοσοκομείο μέχρι 250 κλίνες απαιτεί τουλάχιστον έναν ΝΕΛ.

Νοσοκομείο με περισσότερες από 250 κλίνες απαιτεί τουλάχιστον δύο ΝΕΛ.

Επιπλέον, ως μέλος της Επιτροπής Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και μέλος της Ομάδας Εργασίας και Επέμβασης αναλαμβάνει τα καθήκοντα που περιγράφονται στην Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ1.Γ.Π.114971 (ΦΕΚ 388/2014).

8.3 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών ως μέλη της ΕΝΛ

Ο Διευθυντής της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και ο Νοσηλευτής Επιτήρησης Λοιμώξεων αποτελούν μέλη της Επιτροπής Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και αναλαμβάνουν αρμοδιότητες που περιγράφονται στην Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ1.Γ.Π.114971 (ΦΕΚ 388/2014).

Ειδικότερα οι αρμοδιότητές τους βασίζονται στους παρακάτω άξονες:

1. Επιτήρηση και καταγραφή των νοσοκομειακών λοιμώξεων (επιπτώσεις, σημειακούς επιπολασμούς λοιμώξεων).
2. Αξιολόγηση των μέτρων πρόληψης και επαναπροσδιορισμό των διαδικασιών και πρωτοκόλλων για τη μείωση της μετάδοσης και διασποράς των νοσοκομειακών παθογόνων και την ορθής χρήσης των αντιβιοτικών.
3. Συνεχή επίβλεψη της εφαρμογής, την καθολική εφαρμογή των μέτρων ελέγχου και πρόληψης των νοσοκομειακών λοιμώξεων.
4. Αντιμετώπιση επιδημικών εξάρσεων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης βάσει σχεδίου.
5. Υποχρεωτική συνεχιζόμενη εκπαίδευση όλων των επαγγελματιών υγείας στο Νοσοκομείο στην εφαρμογή των μέτρων για την πρόληψη και τον έλεγχο των νοσοκομειακών λοιμώξεων καθώς και των νοσοκομειακών γιατρών στην ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών.
6. Επικοινωνία και συνεργασία με κεντρικούς φορείς, όπως το Υπουργείο Υγείας, η Εθνική Επιτροπή παρακολούθησης της φαρμακευτικής δαπάνης και της εφαρμογής των θεραπευτικών πρωτοκόλλων συνταγογράφησης και το ΚΕΕΛΠΝΟ.
7. Ορισμός για κάθε δείκτη ελέγχου λοιμώξεων συγκεκριμένων μετρήσιμων ετήσιων στόχων με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων εργαζομένων και υποβολή αυτών προς έγκριση στη Διοίκηση του Νοσοκομείου ή της Ιδιωτικής Κλινικής.
8. Κατάρτιση ετήσιου οικονομικού προϋπολογισμού και απολογισμού σχετικά με την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων.
9. Αξιολόγηση της συμβολής των επαγγελματιών υγείας στην προώθηση των δράσεων ελέγχου λοιμώξεων.

Ειδικότερα η ΕΝΛ:

1. Σχεδιάζει και λαμβάνει μέτρα:

- Για την πρόληψη εμφάνισης των νοσοκομειακών λοιμώξεων.
- Για τον περιορισμό της διασποράς των λοιμογόνων παραγόντων.
- Για τη διαχείριση και την αντιμετώπιση επιδημικών εξάρσεων.
- Για τη πρόληψη τροφιογενών ή υδατογενών λοιμώξεων.
- Για τη συμμόρφωση του προσωπικού στις ασφαλείς για τον ασθενή

ιατρονοσηλευτικές πρακτικές.

- Για την πρόληψη έκθεσης του προσωπικού σε λοιμογόνους παράγοντες.
- Για την ορθή διαχείριση των αντιβιοτικών στο Νοσοκομείο ή στην Ιδιωτική

Κλινική.

- Για την εφαρμογή και τον έλεγχο της συμμόρφωσης στους κανόνες της Υγιεινής των Χεριών όλων των εργαζομένων σε όλους τους χώρους στο Νοσοκομείο ή στην Ιδιωτική Κλινική.

2. Εποπτεύει και ελέγχει:

- Την τήρηση των κανόνων πρόληψης νοσοκομειακών λοιμώξεων και των κανόνων της υγιεινής περιβάλλοντος στο Νοσοκομείο ή στην Ιδιωτική Κλινική. Κάθε μέλος της ΕΝΛ έχει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και ευθύνη για την συμμόρφωση με τους κανόνες ανάλογα με το χώρο και την ομάδα του προσωπικού του Νοσοκομείου ή της Ιδιωτικής Κλινικής που εκπροσωπεί, όπως αναλύονται παρακάτω. Οι Διευθυντές της Νοσηλευτικής και της Ιατρικής Υπηρεσίας είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο εφαρμογής των μέτρων πρόληψης και ελέγχου λοιμώξεων. σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο δράσης (πρωτόκολλα, κατευθυντήριες οδηγίες κ.λπ.) σε όλους τους χώρους του Νοσοκομείου ή της Ιδιωτικής Κλινικής όπου παρέχεται φροντίδα στους ασθενείς. Εφαρμόζουν και ελέγχουν τη συμμόρφωση του προσωπικού τους με τα μέτρα που εισηγείται η ΕΝΛ όσον αφορά στην καθημερινή πρακτική νοσηλευτική και ιατρική φροντίδα με στόχο πάντα την ασφάλεια του ασθενή.

- Την τήρηση των διεθνών και εθνικών κατευθυντήριων οδηγιών απολύμανσης, αποστείρωσης και αντισηψίας, καθώς και των διαδικασιών απεντομώσεων και μυοκτονιών.

- Την ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών για θεραπεία και χημειοπροφύλαξη.

- Τη λήψη μέτρων ατομικής προστασίας από όλους τους εργαζόμενους στο νοσοκομείο.

- Τη συνεργασία με άλλες Επιτροπές του Νοσοκομείου ή της Ιδιωτικής Κλινικής για τη διασύνδεση των εφαρμοζόμενων δράσεων (Επιτροπή Διαχείρισης Ιατρικών Αποβλήτων, Επιτροπή Ποιότητας, Υγιεινής και Ασφάλειας εργαζομένων κ.α.).

- Την απομόνωση και το διαχωρισμό ασθενών με λοιμώδη νοσήματα και λοιμώξεις ή αποικισμό από πολυανθεκτικά παθογόνα.

- Τη ορθή διαχείριση των τροφίμων βάσει των αρχών υγιεινής για την ασφάλεια των τροφίμων, όπου δεν υπάρχει ειδικό τμήμα.

3. Παρακολουθεί:

- Την επίπτωση ή τον επιπολασμό των νοσοκομειακών λοιμώξεων.

- Την αντοχή των παθογόνων που απομονώνονται στο νοσοκομείο.

4. Οργανώνει και συντονίζει τακτικές και περιοδικές ενημερωτικές και εκπαιδευτικές συναντήσεις για θέματα πρόληψης λοιμώξεων με το προσωπικό όλων των κατηγοριών.

5. Ενημερώνει τακτικά (ανά δίμηνο ή τρίμηνο ανάλογα με τα προβλήματα που αναδύονται) το προσωπικό για αναδυόμενα ή νεοεμφανιζόμενα λοιμώδη νοσήματα, ιδιαίτερης σημασίας για τη Δημόσια Υγεία, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Υγείας και του ΚΕΕΛΠΝΟ.

6. Παρέχει στο ΚΕΕΛΠΝΟ ή άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες πληροφορίες σχετικά με λοιμώδη νοσήματα, ποσοστά λοιμώξεων, αντοχές παθογόνων μικροοργανισμών.

7. Αντιμετωπίζει τις εκθέσεις του προσωπικού σε λοιμογόνους παράγοντες, όταν στο νοσοκομείο δεν υπηρετεί Ιατρός Εργασίας.

8. Ενημερώνει όλο το προσωπικό για την αποτελεσματικότητα των μέτρων πρόληψης λοιμώξεων που εφαρμόστηκαν και προτείνει βελτιώσεις.

8.4 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών ως μέλη της Ομάδας Εργασίας και Επέμβασης της ΕΝΛ

Ο Νοσηλευτής ο οποίος ανήκει στην Ομάδα Εργασίας και Επέμβασης (ΟΕΕ) της ΕΝΛ έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Προωθεί και ελέγχει την υλοποίηση των αποφάσεων της ολομέλειας της ΕΝΛ.
2. Επαγρυπνεί για την εμφάνιση προβλήματος που σχετίζεται με Νοσοκομειακή Λοίμωξη και μεριμνά για την άμεση σύγκληση της ολομέλειας της ΕΝΛ για την αντιμετώπισή του.
3. Ενημερώνεται από τους υπεύθυνους του Τομέα ή του Τμήματος του Νοσοκομείου ή της Ιδιωτικής Κλινικής που παρουσιάζουν πρόβλημα νοσοκομειακής λοίμωξης και ενημερώνουν την ολομέλεια της ΕΝΛ.
4. Σε περίπτωση αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης, μπορεί να παρέμβει άμεσα και ταχύτατα και να ακολουθήσει η σύγκληση της ολομέλειας της ΕΝΛ.

9. Σχολική Μονάδα

9.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών που παρέχουν υπηρεσίες σε σχολική μονάδα

Το σχολείο αποτελεί προέκταση της Κοινότητας και ανήκει στον τομέα ευθύνης και εργασίας του Σχολικού Νοσηλευτή.

Τα καθήκοντα του Νοσηλευτή που παρέχει τις υπηρεσίες του σε σχολική μονάδα είναι τα εξής:

- Να ευαισθητοποιεί τους μαθητές σε κανόνες ατομικής υγιεινής και προφύλαξης από κινδύνους.
- Να έχει ως κύριο έργο την αγωγή και την προαγωγή της υγείας, με σκοπό τη διατήρηση και βελτίωση της υγείας στο σχολικό πληθυσμό, σχεδιάζοντας και εφαρμόζοντας αντίστοιχα προγράμματα.
- Να συμμετέχει στον έλεγχο και την παρακολούθηση της υγιεινής κατάστασης του σχολικού περιβάλλοντος και συνιστά τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των μαθητών.
- Να παρέχει πρώτες βοήθειες στα παιδιά του σχολείου και αντιμετωπίζει αιφνίδιες αδιαθεσίες ή ατυχήματα που προκύπτουν κατά τα διαλείμματα ή κατά τη διάρκεια σχολικών δραστηριοτήτων.
- Να αξιολογεί την κατάσταση υγείας των μαθητών (οδοντιατρικός έλεγχος, έλεγχος οπτικής και ακουστικής οξύτητας, εμβολιασμοί, ψυχική και συναισθηματική κατάσταση των παιδιών, σωματομετρικά χαρακτηριστικά).
- Να παρέχει νοσηλευτικές παρεμβάσεις σε μαθητές (φαρμακευτική αγωγή, περιποίηση τραύματος κλπ) σε συνεργασία με το σχολίατρο ή τον προσωπικό ιατρό του κάθε μαθητή, με τη συναίνεση του γονιού.
- Να είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση της οικογένειας και σε περίπτωση ατυχήματος, συνοδεύει το μαθητή κατά τη μεταφορά του σε νοσηλευτικό ίδρυμα και παραμένει σε αυτό, μέχρι την άφιξη του γονέα ή του κηδεμόνα.
- Να ευαισθητοποιεί, ενημερώνει σε θέματα ατομικής υγιεινής των μαθητών, διατροφής και συνεργάζεται με όλο το προσωπικό του σχολείου και τις υγειονομικές υπηρεσίες για θέματα αρμοδιότητάς τους.

- Να παρέχει συμβουλευτική στους γονείς σε θέματα υγείας και διοργανώνει σεμινάρια παροχής πρώτων βοηθειών στο προσωπικό του σχολείου, στο πλαίσιο της ενδοσχολικής επιμόρφωσης.
- Να οργανώνει και διαχειρίζεται το φαρμακείο της σχολικής μονάδας.
- Να διενεργεί εμβολιασμούς.
- Να συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς για την αντιμετώπιση δυσκολιών προσαρμογής του παιδιού.
- Να συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς για την αποφυγή ή την έγκαιρη αντιμετώπιση φαινομένων Bulling.
- Να συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς για την αποφυγή των εξαρτήσεων σε παιδιά και εφήβους.
- Να συμβάλει στην πρόληψη και στον περιορισμό εξάπλωσης των λοιμωδών νοσημάτων.
- Να εντοπίζει παράγοντες επικινδυνότητας για τον κίνδυνο ατυχημάτων και να εισηγείται λήψη μέτρων για πρόληψη (προαύλιο, κτιριακή υποδομή, σκάλες).
- Να συμμετέχει σε αθλητικές δραστηριότητες των παιδιών, για αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων υγείας.

10. Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας (ΦΕΚ 691/2001)

10.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών σε κινητές μονάδες ψυχικής υγείας

Οι κινητές μονάδες ψυχικής υγείας παρέχουν υπηρεσίες πρόληψης και νοσηλείας και ειδικής φροντίδας κατ' οίκον, ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και αγωγής κοινότητας.

Ο Νοσηλευτής ο οποίος απασχολείται σε κινητή μονάδα ψυχικής υγείας, αναλαμβάνει πέρα των βασικών καθηκόντων του, επιπλέον αρμοδιότητες μαζί με τα υπόλοιπα μέλη της θεραπευτικής ομάδας που αφορούν:

1. Την πρόληψη και έγκαιρη παρέμβαση για την έναρξη την νόσου, ή της υποτροπής της.
2. Την κατ' οίκον παρέμβαση για την αντιμετώπιση και τη διαχείριση της κρίσης ή της υποτροπής της νόσου.
3. Την κατ' οίκον νοσηλεία η χορήγηση και παρακολούθηση της φαρμακευτικής αγωγής, η παρακολούθηση σε τακτά χρονικά διαστήματα της εξέλιξης της νόσου και η συνέχεια της ψυχιατρικής φροντίδας του ασθενή.
4. Τη βοήθεια και η στήριξη του ασθενή για την αντιμετώπιση των πρακτικών του αναγκών και προβλημάτων με έμφαση στην εκμάθηση δεξιοτήτων και τη προετοιμασία του για τον τελικό στόχο που είναι η αυτόνομη διαβίωση.
5. Τη συμβουλευτική – υποστηρικτική παρέμβαση στην οικογένεια του ασθενή, με στόχο την καλύτερη επικοινωνία τους και τη μείωση του άγχους της οικογένειας και του ίδιου του ασθενή.
6. Την εκπαίδευση των εθελοντικών τοπικών υποστηρικτικών πυρήνων.
7. Την καταπολέμηση του κοινωνικού στίγματος που βαραίνει τον ίδιο τον ασθενή και την οικογένειά του, μέσω προγραμμάτων αγωγής κοινότητας.

11. Υπηρεσία Διασυνδεδετικής Νοσηλευτικής Ψυχικής Υγείας

11.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα του Νοσηλευτή Συμβούλου - Διασυνδέτη Ψυχικής Υγείας στο γενικό νοσοκομείο

Ο Νοσηλευτής Σύμβουλος – Διασυνδέτης Ψυχικής Υγείας θα πρέπει να έχει μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στη Διασυνδεδετική Ψυχιατρική ή ειδικότητα στην Ψυχική Υγεία.

Το κλινικό του έργο αφορά:

- *Ψυχικές διαταραχές*
 - Οργανικής αιτιολογίας
 - Ως αντίδραση σε σωματική πάθηση (παθολογική ή χειρουργική)
 - Με σωματική συμπτωματολογία (σωματοποιήσεις)
 - Ψυχοσωματικές διαταραχές
 - Συνυπάρχουσες με σωματικές παθήσεις
- *Ψυχοκοινωνικά προβλήματα*
 - Τάση για απόπειρα ή απόπειρα αυτοκτονίας
 - Αδικαιολόγητα παρατεινόμενη ανάρρωση
 - Μη συνεργασία, αντιδράσεις στη νοσηλεία ή στη συνιστώμενη θεραπεία
 - Προβλήματα ασθενών ειδικών τμημάτων (ΧΑΠ, ΣΦΠΚ, ογκολογικών, ΜΕΘ, ΜΑΦ, κ.α.)
 - Επικείμενος θάνατος ή θάνατος
 - Διατάραξη ποιότητας ζωής, κοινωνικοοικονομικά προβλήματα
 - Έξοδος από το νοσοκομείο

Οι Αρμοδιότητες και Καθήκοντα του Νοσηλευτή Συμβούλου - Διασυνδέτη Ψυχικής Υγείας είναι:

- Η συμβολή στη βελτίωση της ποιότητας της ψυχοκοινωνικής φροντίδας του σωματικά αρρώστου, για ταχύτερη θεραπεία και ανάρρωση, καθώς και μείωση του κόστους νοσηλείας.

- Η μετάδοση ειδικών γνώσεων νοσηλευτικής ψυχικής υγείας στο νοσηλευτικό προσωπικό των γενικών νοσοκομείων, ώστε να τις ενσωματώνουν στην καθημερινή τους εργασία.
- Η προσφορά ψυχικής ενίσχυσης και βοήθειας στο νοσηλευτικό προσωπικό όταν αντιμετωπίζουν στρεσογόνες περιστάσεις κατά την νοσηλεία των ασθενών ή προσωπικά και επαγγελματικά προβλήματα και συγκρούσεις.
- Η παροχή εξειδικευμένης ψυχολογικής υποστήριξης και νοσηλευτικής φροντίδας σε νοσηλευόμενους με οξεία ή χρόνια οργανικά ψυχosύνδρομα, με ψυχωτικές διαταραχές ή νευρωτικές διαταραχές, ψυχολογική κρίση ή με απόπειρα αυτοκτονίας, καθώς και σε ασθενείς που νοσηλεύονται σε ΜΕΘ, πρόκειται να υποστούν σοβαρή χειρουργική επέμβαση ή βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους.
- Η ψυχολογική υποστήριξη των μελών της οικογένειας των ασθενών σε περιπτώσεις που δοκιμάζουν έντονο στρες λόγω της αρρώστιας του αγαπημένου τους προσώπου και των εσωτερικών απειλών που τους δημιουργεί.

12. Μονάδες Υποκατάστασης ουσιών και των Κέντρων βοήθειας

12.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών σε Μονάδες Υποκατάστασης ουσιών και των Κέντρων βοήθειας

Οι νοσηλευτές οι οποίοι εργάζονται σε μονάδες Υποκατάστασης ουσιών και των Κέντρων βοήθειας, αναλαμβάνουν τα παρακάτω καθήκοντα:

- Την αξιολόγηση του ατόμου στην πρώτη φάση του προγράμματος με τη χρήση εργαλείων νοσηλευτικής αξιολόγησης. Η αξιολόγηση είναι πολυδιάστατη και αφορά στη βιολογική κατάσταση του ατόμου, την συναισθηματική και ψυχική του κατάσταση καθώς επίσης και το βαθμό λειτουργικότητας, αλλά και το αίτημα θεραπείας.
- Τη λήψη και ανάλυση ούρων για ανίχνευση ουσιών και Alcotest, με επίβλεψη.
- Την ανάπτυξη και ενίσχυση των προσωπικών κινήτρων του ατόμου για διατήρηση και ενίσχυση της αποχής.
- Την υποστήριξη του ατόμου να αναγνωρίσει τις καταστάσεις υψηλού κινδύνου.
- Την ανάπτυξη συνεργασίας με το άτομο, για προσωπικό σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης κατάστασης και κατάστασης υψηλού κινδύνου.
- Τη υποκίνηση του ατόμου να αναγνωρίσει δυσλειτουργικές συμπεριφορές.
- Την ενίσχυση για έκφραση των συναισθημάτων, το μοίρασμα των εμπειριών και απόψεων καθώς και την ενδυνάμωση του αισθήματος του ανήκειν μεταξύ των μελών.
- Την υποστήριξη του ατόμου να μετρήσει τα θετικά της αποχής και τα αρνητικά της χρήσης, ενισχύοντας τα θετικά της αποχής, με τη χρήση του εργαλείου ανάπτυξης και ενίσχυσης προσωπικών κινήτρων για αλλαγή.
- Την ενημέρωση της οικογένειας και των φίλων για την εξάρτηση και όλα τα συνεπακόλουθα της.
- Την ενημέρωση για την υποτροπή και την εκπαίδευση συγγενών και φίλων.

- Την παρακολούθηση της συνέχειας της θεραπευτικής προσπάθειας και ενημέρωση της διεπαγγελματικής ομάδας.
- Την αξιολόγηση της φυσικής κατάστασης - ζωτικών σημείων και όπου χρειάζεται περιποίηση πληγών από ενδοφλέβια χρήση και ενημέρωση σε θέματα προσωπικής υγιεινής.
- Τη χορήγηση συριγγών και βελόνων και άλλου εξοπλισμού για ασφαλή χρήση.
- Τη χορήγηση προφυλακτικών.
- Το συντονισμό ομάδας ενημέρωσης και εκπαίδευσης σε θέματα ασφαλούς χρήσης, ασφαλούς, σεξουαλικής συμπεριφοράς και τρόπους αποφυγής μόλυνσης και μετάδοσης μολυσματικών ασθενειών.
- Την αξιολόγηση για τυχόν εμφάνιση συμπτωμάτων υπερβολικής δόσης και παραπομπή στις Α' Βοήθειες.
- Παραπομπές σε ειδικότητες (π.χ. πνευμονολόγο, ηπατολόγο, οδοντίατρο, παθολόγο).
- Τη χορήγηση υποκατάστατων φαρμάκων με βάση αυστηρά πρωτόκολλα.
- Τη χορήγηση αντιρετροϊκής, αντιεπιληπτικής, αντιψυχωτικής αγωγής όπως επίσης και κάθε άλλης φαρμακευτικής αγωγής σύμφωνα με τις οδηγίες του θεράποντος ιατρού.
- Τη χορήγηση εμβολίων.
- Την αξιολόγηση πριν τη χορήγηση που αφορά στη βιολογική διάσταση (ζωτικά σημεία) αλλά και στις γνωστικές λειτουργίες του ατόμου. Επαναξιολόγηση μετά τη χορήγηση του φαρμάκου.
- Την ανάπτυξη κινήτρων για επανέναρξη της χορήγησης των υποκατάστατων.
- Την παρακολούθηση της κλινικής εικόνας και παθολογικών προβλημάτων που πιθανόν να προέκυψαν λόγω χρήσης.
- Την ενημέρωση για τους κανονισμούς, τη λειτουργία του προγράμματος και τη διαδικασία ένταξης.
- Την εκπαίδευση των θεραπευμένων σε θέματα υγείας (ψυχικής ή σωματικής) με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής. Ο νοσηλευτής έχοντας το ρόλο του εκπαιδευτή/ καθοδηγητή διαχειρίζεται το υλικό της

Ομάδας έτσι ώστε να βελτιωθεί η γνώση των θεραπευμένων μέσα από βιωματικές τεχνικές.

13. Μονάδες Απεξάρτησης απο το Αλκοόλ

13.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών στα προγράμματα Θεραπείας αλκοόλ

Ειδικότερα ο Νοσηλευτής που απασχολείται Μονάδες Απεξάρτησης απο το Αλκοόλ αναλαμβάνει τα παρακάτω καθήκοντα:

- Την παροχή 24ωρης νοσηλευτικής φροντίδας.
- Την αντιμετώπιση εκδήλωσης πιθανού Συνδρόμου Στέρησης.
- Την αξιολόγηση και παρακολούθηση στερητικών συμπτωμάτων και ανάλογη αντιμετώπισή τους. Ικανοποίηση των αυξημένων αναγκών του συνδρόμου όπως: χορήγηση υγρών και φαγητού, λήψη ζωτικών σημείων, χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής, αυτομέριμνα και προσανατολισμός.
- Τη συμμετοχή και το συντονισμό ομάδων: Αυτοβοήθειας, Θεραπείας, Πρόληψης υποτροπής, Εκπαίδευσης, Βιωματικών ομάδων με θέματα δεξιοτήτων ζωής.
- Τη διαχείριση 24ώρης γραμμής επικοινωνίας.
- Τη λήψη αίματος – αιματολογικές εξετάσεις.
- Τον Έλεγχο ούρων, αναπνοής για ανίχνευση ουσιών-αλκοόλ.

14. Δομές Προστασίας Μάνας Παιδιού και Εφήβου

14.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτή Δομών Προστασίας Μάνας Παιδιού και Εφήβου

Στα πλαίσια της λειτουργίας των Σταθμών Προστασίας Μάνας Παιδιού και Εφήβου, με απώτερο σκοπό την πρόληψη της ασθένειας και τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας, τα καθήκοντα του Νοσηλευτή είναι:

Προαγωγή και αγωγή της υγείας

Η εκπόνηση και εφαρμογή ενημερωτικών προγραμμάτων απευθυνόμενα σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές και ηλικιακές ομάδες (παιδιά - έφηβοι) στην κοινότητα και συγκεκριμένα στις σχολικές δομές, με σκοπό την αγωγή και προαγωγή της υγείας όπως:

- αντιμετώπισης κινδύνων εθισμού στο διαδίκτυο,
- προαγωγής ψυχοκινητικής υγείας, πρόληψης εξαρτήσεων,
- υιοθέτηση συμπεριφορών υγιεινής διαβίωσης,
- αποφυγής νοσημάτων σεξουαλικά μεταδιδόμενων,
- συμβουλές διατροφής,
- διαχείρισης σχολικού στρες και επιπτώσεων αυτού,
- πρόληψης και αντιμετώπισης σχολικού εκφοβισμού κ.τ.λ..

Η εκπόνηση και εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την αντιμετώπιση και διαχείριση κρίσιμων καταστάσεων όπως:

- σχολικά ατυχήματα,
- παροχής πρώτων βοηθειών εντός και εκτός σχολικής δομής,
- αντίδρασης σε επείγουσες και επικίνδυνες για την υγεία καταστάσεις,
- όπως εκδήλωση πυρκαγιάς ή σεισμού κ.τ.λ.
- Η ενημέρωση και διαφώτιση ενδιαφερομένων πληθυσμών με διοργάνωση ημερίδων εντός και εκτός των δομών υγείας

Πρόληψη της Υγείας

Η συμμετοχή σε οργανωμένο πρόγραμμα συμπτωματικού ελέγχου προκειμένου να γίνει διάγνωση σε:

- παιδιά και εφήβους για την πρόληψη εμφάνισης παθήσεων στην ενήλικη ζωή όπως δυσλιπιδαιμίες, παχυσαρκία κτλ, που μπορεί να οδηγήσουν σε ασθένειες όπως σακχαρώδης διαβήτης, καρδιοπάθειες κ.τ.λ.,
- γυναίκες σε νεαρή και αναπαραγωγική ηλικία για την ανίχνευση και την έγκαιρη διάγνωση παθήσεων του γεννητικού αναπαραγωγικού συστήματος, που απειλούν την υγεία και την γονιμότητα, και καθοδήγηση αυτών μέσα στο σύστημα υγείας και περαιτέρω παραπομπή τους εάν χρειαστεί.

Η ενημέρωση νεαρών γυναικών για τη σπουδαιότητα της αυτοεξέτασης των μαστών στην πρόληψη του καρκίνου του μαστού και εκπαίδευση αυτών στη διαδικασία.

Η εφαρμογή εμβολιαστικού προγράμματος εφήβων για την πρόληψη του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας

Η συμμετοχή στα εμβολιαστικά προγράμματα σε Δημοτικά σχολεία (αντιφυματικός εμβολιασμός)

Η Διασύνδεση και των παροχών προληπτικής ιατρικής και συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση, κοινωνικές ομάδες και Σύλλογοι ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην κάλυψη του πληθυσμού και να αποφεύγεται η αλληλοεπικάλυψη

Η δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου παρακολούθησης και καταγραφής όλων των προσερχόμενων στο Σ.Π.Μ.Π.&Ε και των κατ οίκων παρακολουθούμενων περιστατικών.

Ο έλεγχος και καταγραφή ενδημιών και νοσηρότητας πληθυσμιακών ομάδων του Δήμου στα όρια λειτουργίας του Σ.Π.Μ.Π.&Ε..

Ψυχική υγεία

Η παροχή υπηρεσιών προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας και πρόληψης, νοσηλείας και ειδικής φροντίδας σε εφήβους. Ειδικότερα:

Η έγκαιρη παρέμβασή της για την πρόληψη της έναρξης της νόσου, ή της υποτροπής της ώστε να αποφευχθεί ο εγκλεισμός του ασθενούς σε ψυχιατρικό νοσοκομείο.

Η κατ' οίκον αντιμετώπιση της κρίσης – νοσηλεία – συντήρηση του ασθενή ώστε να μην απομακρυνθεί από το οικογενειακό και κοινωνικό του περιβάλλον, ως εξής:

- η κατ' οίκον νοσηλεία (νοσηλεία – συντήρηση), εφόσον στον Τομέα Ψυχικής Υγείας που ανήκει ο φορέας υπάρχει Κέντρο Παρέμβασης στην κρίση.
- η κατ' οίκον νοσηλεία και ειδική φροντίδα (αντιμετώπιση της κρίσης – νοσηλεία – συντήρηση) εφόσον στον Τομέα Ψυχικής Υγείας που ανήκει ο φορέας δεν υπάρχει Κέντρο Παρέμβασης στην Κρίση.

Η παρακολούθηση της φαρμακευτικής αγωγής, η παρακολούθηση σε τακτά χρονικά διαστήματα της εξέλιξης της νόσου και η συνέχεια της ψυχιατρικής φροντίδας του ασθενή.

Η ψυχολογική υποστήριξη – συμβουλευτική παρέμβαση στην οικογένεια του ασθενή, με στόχο την ομαλοποίηση του οικογενειακού φόρτου, την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού περιβάλλοντος απέναντι στην ψυχική ασθένεια και τον ίδιο τον ασθενή.

Η καταπολέμηση του κοινωνικού στίγματος που βαραίνει τον ίδιο τον ασθενή και την οικογένειά του συμβάλλοντας στην υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής κοινότητας που εκπονεί και υλοποιεί ο φορέας στον οποίο ανήκει.

Οικογενειακός προγραμματισμός

Ο προγεννητικός έλεγχος με σκοπό την μείωση της υπογονιμότητας και τη γέννηση υγιών παιδιών,

Η Συμβουλευτική, παραπομπή και καθοδήγηση μέσα στο σύστημα υγείας πασχόντων ή χρόνια πασχόντων που επιθυμούν την τεκνοποίηση υγιούς παιδιού,

Η καταγραφή και παρακολούθηση παθολογικών καταστάσεων σε εγκύους και καθοδήγησή τους μέσα στο σύστημα υγείας,

Η παρακολούθηση, συμβουλευτική υποστήριξη, ανίχνευση και αντιμετώπιση ψυχοπαθολογικών καταστάσεων λεχιδών σε κατ οίκον νοσηλεία

Κατ οίκον νοσηλεία

Η συνέχεια της παρακολούθησης προσερχομένων ατόμων και κατ οίκον από τους νοσηλευτές σε δράσεις που αφορούν τόσο το άτομο μητέρα, παιδί, έφηβο, όσο και την οικογένεια συνολικότερα όπως:

Η διερεύνηση ιατρικών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων σε εφήβους, λεχίδες κ.τ.λ..

Η Συμβουλευτική παροχή σε θέματα διατροφής, πρόληψης παιδικών ατυχημάτων, στοματικής υγιεινής, διακοπής καπνίσματος κ.τ.λ..

Η Συμβουλευτική, καθοδήγηση και εκπαίδευση παιδιών και οικογενειών σε θέματα υγείας, ατομικής υγιεινής και αυτοφροντίδας.

Προληπτική οδοντιατρική

Η οργάνωση και εφοδιασμός του Οδοντιατρικού Ιατρείου του Σ.Π.Μ.Π.&Ε.

Η οργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης σε σχολεία για την αναγκαιότητα υιοθέτησης πρακτικής στοματικής υγιεινής και για την πρόληψη οδοντικών προβλημάτων,

Η συμμετοχή στην οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής οδοντιατρικής στα Δημοτικά σχολεία του Δήμου που ανήκει η Δομή Υγείας.

15. Υπηρεσίες/Μονάδες Υγείας των Σωφρονιστικών Ιδρυμάτων

15.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών σε Υπηρεσίες Υγείας (αναρρωτήρια, νοσοκομεία κρατουμένων, ψυχιατρείο κλπ) των Σωφρονιστικών Ιδρυμάτων (ΦΕΚ 291/1999)

Ο Νοσηλευτής στα σωφρονιστικά ιδρύματα /καταστήματα κράτησης, παρέχει νοσηλευτικές πράξεις στα πλαίσια των καθηκόντων του, όπως προσδιορίζονται στο κεφ. Γ.6 του παρόντος υπομνήματος.

Ειδικότερα, τα καθήκοντα του Νοσηλευτή ο οποίος απασχολείται σε υπηρεσία υγείας των σωφρονιστικών ιδρυμάτων είναι:

1. Η αρχική εκτίμηση και αξιολόγηση των αναγκών υγείας των ασθενών/κρατουμένων και η λήψη νοσηλευτικού ιστορικού.
2. Η παροχή ολιστικής νοσηλευτικής φροντίδας.
3. Η ενημέρωση, εκπαίδευση και καθοδήγηση των κρατουμένων για υιοθέτηση υγιεινών προτύπων ζωής, πρόληψη ασθενειών και ατυχημάτων.
4. Η διαχείριση ασθενών με λοιμώδη νοσημάτα για περιορισμό της εξάπλωσης.
5. Η παρακολούθηση/διαχείριση της φαρμακευτικής αγωγής. Χορήγηση ενέσιμων θεραπειών και εμβολίων. Διαχείριση του φαρμακείου, του υγειονομικού και επιδεσμικού υλικού.
6. Η αξιολόγηση αιτήματος από τον ίδιο τον κρατούμενο ή παραπομπής από άλλους επαγγελματίες του Σωφρονιστικού Ιδρύματος.
7. Η παραπομπή σε ψυχίατρο ή άλλης ειδικότητας ιατρό ή ψυχολόγο, ανάλογα με τις θεραπευτικές ανάγκες του ατόμου. Συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία.
8. Η αξιολόγηση και διαλογή των ασθενών με βίαιη ή αυτοκτονική συμπεριφορά, ψυχοπαθολογία και εξαρτήσεις.

9. Η διαχείριση και η λήψη των κατάλληλων μέτρων κατόπιν ιατρικής οδηγίας αυτών που κατέρχονται σε απεργία πείνας. Αν ο ιατρός κρίνει ότι χρειάζεται ειδικότερη αντιμετώπιση υγείας ο απεργός, τότε ζητεί τη μεταγωγή του σε κατάλληλο θεραπευτικό ίδρυμα.
10. Η τήρηση ειδικών διαιτολογίων ή συμπληρωματικής τροφής σε άτομα ή κατηγορίες κρατουμένων που έχουν ανάγκη, όπως οι ασθενείς, οι γυναίκες σε εγκυμοσύνη και οι υπερήλικες.
11. Η διαχείριση υποτροπών και παρεμβάσεις σε κρίσεις.
12. Η τήρηση και η συλλογή των αναγκαίων στοιχείων για στατιστικούς σκοπούς και η διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων των ασθενών.
13. Η υποστήριξη και ενθάρρυνση των κρατουμένων για τη συμμετοχή τους σε κοινές εκδηλώσεις παιδαγωγικού, ψυχαγωγικού, αθλητικού ή άλλου παρόμοιου χαρακτήρα.
14. Ο σχεδιασμός και η διενέργεια προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των κρατουμένων και του προσωπικού, κυρίως για θέματα που αφορούν την πρόληψη της ασθένειας και την προαγωγή της υγείας.
15. Η τακτική ενημέρωση του προσωπικού και των κρατουμένων σε θέματα συμβουλευτικής, για τη λήψη προληπτικών μέτρων προς αντιμετώπιση του AIDS ή άλλων μεταδοτικών ασθενειών.

Βασικοί τομείς προσφοράς των νοσηλευτών:

- Η Προαγωγή της Υγείας.
- Η Συμβουλευτική.
- Η Θεραπεία.
- Η Αποκατάσταση και Κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων.

Η παροχή οποιασδήποτε ιατρονοσηλευτικής πράξης επιτρέπεται με τη συναίνεση του κρατουμένου ή αν ο κρατούμενος δεν βρίσκεται σε κατάσταση να συναινέσει ή αρνείται τη συναίνεσή του και αν η πράξη κρίνεται αναγκαία για την υγεία του, ο αρμόδιος δικαστικός λειτουργός διατάσσει τη λήψη των κατάλληλων κατά περίπτωση μέτρων.

16. Υπηρεσίες/Μονάδες Υγείας των Αεροδρομίων

16.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών σε Υπηρεσίες/Μονάδες Υγείας στα Αεροδρόμια

Η παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στους αερολιμένες αποσκοπεί στην έγκαιρη παρέμβαση για πρόληψη ή αποτελεσματική αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών, που μπορεί να απειλήσουν ακόμη και την ίδια τη ζωή των ταξιδιωτών, που χρησιμοποιούν τους αερολιμένες, καθώς και του προσωπικού που εργάζεται στους χώρους αυτούς.

Οι Νοσηλευτές που στελεχώνουν υπηρεσίες υγείας στους αερολιμένες, θα πρέπει να έχουν σημαντική εμπειρία στην αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών εκτός νοσοκομείου και εργάζονται με το σύστημα βάρδιας παρέχοντας κάλυψη στους αερολιμένες καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου.

Επίσης, οι Νοσηλευτές των αερολιμένων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη λήψη μέτρων και στο συντονισμό των δράσεων για πρόληψη της μετάδοσης λοιμωδών νοσημάτων, τα οποία μπορούν να μεταδοθούν με τη διακίνηση του πληθυσμού μέσω των αεροδρομίων.

Ο Νοσηλευτής που απασχολείται σε υπηρεσία υγείας στους αερολιμένες παρέχει νοσηλευτικές πράξεις όπως προσδιορίζονται στο κεφάλαιο Γ.6 του παρόντος Υπομνήματος.

Ειδικότερα, για να αντιμετωπίσει περιστατικά που αφορούν περιπτώσεις:

1. Υπογλυκαιμίας,
2. Βραδυκαρδίας,
3. Ταχυκαρδίας,
4. Στηθάγχης,
5. Λιποθυμικά επεισόδια,
6. Καρδιακής ανακοπής,
7. Υπερτασικής κρίσης,

8. Προβλήματα εγκυμοσύνης,
9. Εργατικά ατυχήματα,
10. Ασθματικής κρίσης,
11. Γαστρεντερίτιδας,
12. Αλλεργίες,
13. Ψυχοκινητική διέγερση κ.ά.

Σε κάποιες περιπτώσεις θα χρειαστεί μέσω του ΕΚΑΒ να μεταφερθούν οι ασθενείς στα αντίστοιχα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών των Νοσοκομείων για παροχή περαιτέρω φροντίδας και ο Νοσηλευτής θα προετοιμάσει τον ασθενή για τη μεταφορά του.

17. Διαβητολογικά Κέντρα

17.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών στα Διαβητολογικά Κέντρα και Κέντρα Αναφοράς Διαβήτη

Το Διαβητολογικό Κέντρο εστιάζει στην πρόληψη, στη διάγνωση και στη σημαντική μείωση των επιπλοκών του σακχαρώδους διαβήτη.

Ο κύριος στόχος του Κέντρου, είναι η ενδυνάμωση μέσω της εκπαίδευσης του ατόμου με Διαβήτη για να αναλάβει την αυτοφροντίδα του.

Ο Νοσηλευτής του Διαβητολογικού Κέντρου:

- Αναλαμβάνει την εκπαίδευση του διαβητικού και της οικογένειάς στην τεχνική των ενέσεων και στην αντιμετώπιση των επιπλοκών.
- Αναλαμβάνει τη διαχείριση και περιποίηση τραύματος και πάσης φύσεως προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα κάτω άκρα (έλκη, μολύνσεις, τήλοι, σκληρίες, εισφρήσεις ονύχων κλπ) .
- Εφαρμόζει επιθέματα για τη θεραπεία ελκών του διαβητικού ποδιού.
- Συμμετέχει στον προληπτικό έλεγχο για διαβητική νευροπάθεια.
- Συμβουλεύει και υποστηρίζει ψυχολογικά τους ασθενείς με Διαβήτη και τους οικείους του.
- Εκπαιδεύει τους ασθενείς και την οικογένειά τους στην αποφυγή συμπεριφορών, που επιδεινώνουν τις επιπλοκές του Διαβήτη (κάπνισμα, αλκοόλ, κακή διατροφή, καθιστική ζωή κλπ).
- Εκπαιδεύει τους ασθενείς και την οικογένειά τους σε συμπεριφορές που βοηθούν στην πρόληψη του Διαβήτη και των επιπλοκών του.
- Συμμετέχει σε εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του Κέντρου στην Κοινότητα.

18. Μονάδες Αιμοκάθαρσης

18.1 Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Νοσηλευτών σε Μονάδες Αιμοκάθαρσης

Η νοσηλευτική παρακολούθηση ενός ασθενή ο οποίος υποβάλλεται σε αιμοκάθαρση, περιλαμβάνει μια σειρά απο επαναλαμβανόμενες ή συνεχείς παρατηρήσεις, την τεκμηρίωση της φυσιολογικής κατάστασης και την ανταπόκριση του ασθενή στη θεραπεία.

Επίσης, την εκπαίδευση του ασθενή και της οικογένειας για εφαρμογή κατ' οίκον αιμοκάθαρσης.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ο νοσηλευτής πριν την έναρξη της αιμοκάθαρσης και κατά τη διάρκεια αυτής έχει καθήκον για:

1. Τη μέτρηση βάρους του ασθενή.
2. Τη μέτρηση ζωτικών σημείων (αρτηριακή πίεση, θερμοκρασία, σφίξεις και αναπνοή).
3. Την αξιολόγηση της φυσικής κατάστασης του ασθενή σε σχέση με την τελευταία του αιμοκάθαρση.
4. Τον έλεγχο για συμπτώματα κεφαλαλγίας, αϋπνίας, υπότασης, πόνο, οιδήματος, αιμορραγίας, δύσπνοιας, διάρροιας και δυσκολίας βράδισης.
5. Την αξιολόγηση της νοητικής και ψυχολογικής κατάσταση του ασθενή, την ομιλία, την διεργασία της σκέψης, την έκφραση του προσώπου, τον τόνο της φωνής κ.τ.λ..
6. Την επισκόπηση της περιοχής της αναστόμωσης και έλεγχο της παρουσίας σημείων φλεγμονής.
7. Την ψηλάφηση της αναστόμωσης.
8. Την ακρόαση φυσήματος με κώδωνα του στηθοσκοπίου.
9. Τη διδασκαλία του ασθενή για τη φροντίδα και τον καθημερινό έλεγχο της φίστουλας.
10. Τον έλεγχο για την ύπαρξη καθετήρα και την ακεραιότητα αυτού.
11. Την παρατήρηση της περιοχής εισόδου καθετήρα για ύπαρξη ερυθρότητας ή εξίδρωσης υγρού.
12. Την αξιολόγηση και εφαρμογή της αντιπηκτικής αγωγής.

13. Τη συνεχή αξιολόγηση του ασθενή (υπόταση, μυικές κράμπες, αρρυθμίες, στηθάγχη, υποξία, υπογλυκαιμία, αιμορραγία, εμβολή αέρα, αιμόλυση,) και του μηχανικού εξοπλισμού (παράμετροι της αρτηριακής και φλεβικής πίεσης, υπολειπόμενος χρόνος μέχρι το τέλος της θεραπείας, παροχή διαλύματος και παροχή αίματος, οπτικός έλεγχος του φίλτρου, των γραμμών του αίματος, των συνδέσεων, των ρυθμίσεων της οθόνης, αλλά και έλεγχος για την ύπαρξη συναγερμού απο την παρουσία αέρα ή αφρού αίματος στις σωληνώσεις).

Μετά την αιμοκάθαρση ο νοσηλευτής έχει καθήκον για:

1. Την άσηπτη αιμόσταση των σημείων φλεβοκέντησης.
2. Τη μέτρηση ζωτικών σημείων και το βάρος του ασθενή.
3. Τη μέτρηση των προσλαμβανόμενων και των αποβαλλόμενων υγρών.
4. Την παρατήρηση για δυσκολία στη βάδιση, αιμορραγική διάθεση.

19. Μονάδες Μεταμοσχεύσεων (ΦΕΚ 174/1999, ΦΕΚ 150/2011)

19.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα Νοσηλευτών ως Συντονιστές Μεταμοσχεύσεων

A) Κλινικοί Συντονιστές

Οι κλινικοί Συντονιστές υπηρετούν αποκλειστικά σε μονάδες μεταμοσχεύσεων ιστών, οργάνων και μυελού των οστών, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 4 του Ν. 2737/1999.

Ειδικότερα:

1. Ασχολούνται με τη λειτουργία των εξωτερικών ιατρείων των μονάδων μεταμοσχεύσεων ιστών, οργάνων και μυελού των οστών, συνεργαζόμενοι με τους ιατρούς στη συμπλήρωση των προμεταμοσχευτικών ελέγχων ασθενών-υποψηφίων ληπτών μοσχεύματος.
2. Ασχολούνται και συμμετέχουν στην ανάπτυξη προγραμμάτων σχετικών με τη διάδοση της ιδέας της δωρεάς ιστών και οργάνων και μυελού των οστών προς μεταμόσχευση.
3. Συμμετέχουν στις ομάδες λήψης οργάνων και μυελού των οστών.
4. Αναλαμβάνουν επικοινωνία τόσο με τα τμήματα ιστοσυμβατότητας των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, όπου τυποποιούνται οι δωρητές μυελού των οστών αλλά και οι υποψήφιοι λήπτες μυελού των οστών, όσο και με τον ΕΟΜ, όπου τηρείται το Εθνικό Μητρώο Δωρητών Μυελού των Οστών, προκειμένου για τη διευκόλυνση της διεκπαιρέωσης αναζήτησης συμβατού δότη για την επιτυχία κάθε αλλογενούς μεταμόσχευσης μυελού των οστών.
5. Συμμετέχουν στη διεκπαιρέωση της μεταμοσχευτικής διαδικασίας και φροντίζουν ασθενείς και δότες προς τούτο.

B) Τοπικοί Συντονιστές

Οι Τοπικοί Συντονιστές εργάζονται στα παραρτήματα του ΕΟΜ, όπου αυτός ιδρύει, ή σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα της χώρας στα οποία λειτουργούν Μονάδες ή Τμήματα σχετικές με το αντικείμενο των Μεταμοσχεύσεων, (π.χ. ΜΕΘ, Νευροχειρουργικά,

Μονάδες Τεχνητού Νεφρού) και πάντως όχι σε Μονάδες Μεταμοσχεύσεων, όπως αυτές αναφέρονται στη προηγούμενη κατηγορία.

Ειδικότερα:

1. Ασχολούνται και συμμετέχουν στην ανάπτυξη προγραμμάτων σχετικών με την διάδοση της ιδέας της δωρεάς ιστών, οργάνων και μυελού των οστών προς μεταμόσχευση.
2. Φροντίζουν για την αναζήτηση, αναγνώριση και τον έλεγχο των δυνητικών δοτών οργάνων προς μεταμόσχευση.
3. Συμμετέχουν στην ομάδα αφαίρεσης οργάνων κατά τη διαδικασία της λήψης αυτών.
4. Ευρίσκονται σε μόνιμη επικοινωνία με τις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων στη περιοχή ευθύνης του παραρτήματος του ΕΟΜ, εφόσον εργάζονται στο παράρτημά του.

20. Γραφείο Υποστήριξης του Πολίτη (ΦΕΚ 1496/2010)

20.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα των Νοσηλευτών στα Γραφεία Υποστήριξης του Πολίτη

Μέλος του Γραφείου Υποστήριξης του Πολίτη δύναται να είναι Νοσηλεύτης ΠΕ ή ΤΕ.

Για την επιλογή Προϊσταμένου ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 3528/2007, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

Το Γραφείο Υποστήριξης του Πολίτη λειτουργεί και εξυπηρετεί τους πολίτες καθ' όλη τη διάρκεια της ολοήμερης λειτουργίας του νοσοκομείου και αντικαθιστά το Γραφείο Υποδοχής Ασθενών ή και Επικοινωνίας με τον Πολίτη (Ν. 2289/01 και Ν. 2519/97).

Ο Νοσηλεύτης ο οποίος απασχολείται στο Γραφείο Υποστήριξης του Πολίτη είναι αρμόδιος για την υποδοχή και καθοδήγηση των προσερχόμενων πολιτών, την άμεση και σωστή ενημέρωση και πληροφόρησή τους, τη συλλογή και διεκπεραίωση καταγγελιών και παραπόνων που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών υγείας και γενικότερα για την με κάθε τρόπο παρακολούθηση και έλεγχο της προάσπισης των δικαιωμάτων των προσερχόμενων πολιτών.

Συνεπικουρεί και συνεργάζεται με τα τμήματα/γραφεία κίνησης ασθενών, Γραμματείας Εξωτερικών Ιατρείων και Επειγόντων Περιστατικών και συνεργάζεται με τη Διοίκηση και τις λοιπές υπηρεσίες του Νοσοκομείου.

Το Γραφείο Υποστήριξης του Πολίτη μεριμνά για την επιμέλεια και διανομή σε όλους τους προσερχόμενους στο χώρο του Νοσοκομείου έντυπου υλικού που εμπεριέχει σαφείς πληροφορίες, σχετικές με τα τμήματα και τις προσφερόμενες σε αυτά υπηρεσίες, χρήσιμα τηλέφωνα, διάγραμμα των χώρων του νοσοκομείου, κανόνες λειτουργίας του νοσοκομείου, ωράρια λειτουργίας των υπηρεσιών και επισκέψεων κλπ..

Υποχρεούται να τηρεί αρχεία, κατά προτίμηση ηλεκτρονικά και να προβαίνει σε στατιστική καταγραφή και επεξεργασία των συμβάντων και δεδομένων που αντιμετώπισε, έτσι ώστε να είναι σε θέση στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους να παρέχει στοιχεία πορείας της λειτουργίας του «ΓΥΠ» και να διαθέτει έκθεση πεπραγμένων.

Ο αριθμός του προσωπικού που θα στελεχώσει το «ΓΥΠ» καθορίζεται ανάλογα με τη δυναμικότητα των κλινών του εκάστοτε νοσοκομείου, τις ιδιαιτερότητες του και τον μέσο αριθμό προσερχομένων ασθενών.

Ε.Ν.Ε.Ε.

21. Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (ΦΕΚ 661/Β/2000)

21.1 Αρμοδιότητες και καθήκοντα των Νοσηλευτών σε Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Ξενώνες, Οικοτροφεία, Προστατευόμενα Διαμερίσματα)

Ο Νοσηλευτής ως μέλος της Θεραπευτικής Ομάδας συμβάλλει μαζί με τα υπόλοιπα μέλη στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των ασθενών που φιλοξενούνται σε κάποια ΜΨΑ.

Ο Νοσηλευτής ο οποίος απασχολείται σε ΜΨΑ, αναλαμβάνει πέρα των βασικών καθηκόντων του, επιπλέον αρμοδιότητες σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της θεραπευτικής ομάδας που αφορούν:

- Τη βελτίωση των κοινωνικών ικανοτήτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές μέσω της αύξησης των κοινωνικών δεξιοτήτων τους και της απασχόλησης.
- Τη διαρκή βελτίωση της λειτουργικότητας των ατόμων και ελαχιστοποίηση των ανικανοτήτων και μειονεξιών τους.
- Τη διασφάλιση της ποιότητας της ζωής και της αυτόνομης διαβίωσης στην κοινότητα.
- Τη μείωση του στίγματος και των διακρίσεων.
- Τη διασφάλιση της ποιότητας της φροντίδας για τα άτομα με ψυχικές διαταραχές.

Επιπλέον, δύναται να οριστεί Νοσηλευτής ως Επιστημονικός Υπεύθυνος της ΜΨΑ, έχοντας έτσι την ευθύνη συντονισμού και υλοποίησης του έργου της Πολυκλαδικής Θεραπευτικής Ομάδας, την επιστημονική ευθύνη για τη λειτουργία της ΜΨΑ και του Προγράμματος Προστατευμένου Διαμερίσματος γενικότερα και τη διασύνδεσή της με τις Μονάδες Ψυχικής Υγείας του Τομέα που ανήκει η ΜΨΑ ή το Πρόγραμμα Προστατευμένου Διαμερίσματος.

Παράλληλα, ο Νοσηλευτής ο οποίος ορίζεται «πρόσωπο αναφοράς» για συγκεκριμένο ασθενή, αναλαμβάνει να οργανώσει και συντονίσει τη φροντίδα για τον ασθενή, όπως έχει σχεδιαστεί κατά την κατάρτιση του Ατομικού Θεραπευτικού Προγράμματος. Δεν μπορεί να οριστεί «πρόσωπο αναφοράς» για περισσότερους από έξι ασθενείς.

22) Αρμοδιότητες και Καθήκοντα Βοηθητικού Νοσηλευτικού προσωπικού

22.1 Βοηθός Νοσηλευτή

Είναι υπάλληλος της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, υπό την εποπτεία του Προϊστάμενου Νοσηλευτή ή των Νοσηλευτών.

Σκοπός του Βοηθού Νοσηλευτή είναι η παροχή βασικής νοσηλευτικής φροντίδας στους ασθενείς υπό την επίβλεψη των νοσηλευτών και γενικά, την υποστήριξη των νοσηλευτών στο έργο τους.

Ο Βοηθός Νοσηλευτή έχει τα παρακάτω καθήκοντα :

- Να παρέχει γενική και τοπική καθαριότητα του ασθενή.
- Να βοηθά τον ασθενή με τις καθημερινές δραστηριότητες (θέση στο κρεβάτι, μπάνιο, χτένισμα, πλύσιμο δοντιών, ντύσιμο, χρήση τουαλέτας, βάδιση, άσκηση κλπ).
- Να βοηθά, φροντίζει και υποστηρίζει τον ασθενή που πάσχει από χρόνιο ανίατο νόσημα ή έχει υποστεί ατύχημα ή έχει κακοποιηθεί.
- Να παρέχει φροντίδα δέρματος για την πρόληψη κατακλίσεων και επιπλοκών από κατάκλιση με σκοπό την πρόληψη περαιτέρω επιδείνωσης.
- Να αλλάζει θέση ή επανατοποθετεί τον ασθενή στο κρεβάτι.
- Να βοηθά τον ασθενή προκειμένου να σηκωθεί από το κρεβάτι, να τοποθετηθεί σε εξεταστικό ή χειρουργικό τραπέζι σε τροχήλατη καρέκλα ή σε φορείο.
- Να εφαρμόζει μόνο φυσικά μέσα για πρόκληση ούρησης.
- Να παρακολουθεί τη λειτουργία παροχετεύσεων.
- Να εφαρμόζει περιοριστικά μέτρα για την ασφάλεια του ασθενούς.
- Να εφαρμόζει καθαρά επικαλύμματα , επιδέσμους, ή ελαστικές κάλτσες υπο την καθοδήγηση του νοσηλευτή.
- Να βοηθά τους νοσηλευτές στη λειτουργία του εξοπλισμού ή στην παροχή φροντίδας.
- Να λαμβάνει τα ζωτικά σημεία (σφίξεις, πίεση, θερμοκρασία, αναπνοές), υπό την καθοδήγηση του νοσηλευτή.
- Να μετρά το βάρος και το ύψος των ασθενών.
- Να σιτίζει τον ασθενή ή να τον βοηθά στη λήψη τροφής και υγρών.

- Να συλλέγει δείγματα εκκρίσεων όπως ούρων, κοπράνων, πτυέλων κ.α.
- Να εφαρμόζει φυσικές μεθόδους για την πρόκληση υποθερμίας – υπερθερμίας.
- Να μετρά τα προσλαμβανόμενα και αποβαλλόμενα υγρά και να ενημερώνει το νοσηλευτή.
- Να παρέχει τοπική προεγχειρητική προετοιμασία.
- Να βοηθά στην αφαίρεση παροχετεύσεων.
- Να βοηθά στην τοποθέτηση νάρθηκα.
- Να εκτελεί εκκενωτικό υποκλυσμό.
- Να χορηγεί, συλλέγει και αδειάζει τη σκοραμίδα.
- Να διευθετεί την κλίνη (στρώσιμο κλίνης ασθενή), κενή ή με κατακεκλιμένο άτομο.
- Να φροντίζει με σεβασμό και διατηρεί την αξιοπρέπεια του νεκρού σώματος, δείχνει ενδιαφέρον και υποστηρίζει τους πενθούντες συγγενείς.
- Να διατηρεί καλή επικοινωνία με την ομάδα φροντίδας υγείας και τους ασθενείς και ενημερώνει έγκαιρα το νοσηλευτή για την κατάσταση των ασθενών (συμπεριφορά, συμπτώματα, παράπονα).
- Να ασκεί επείγουσες νοσηλευτικές πράξεις και εφαρμόζει πρώτες βοήθειες, όπως είναι οι ακόλουθες:
 - A) Ισχαιμη περίδεση
 - B) Ακινητοποίηση κατάγματος
- Να διατηρεί το εργασιακό περιβάλλον ασφαλές και υγιεινό, ακολουθώντας τα πρότυπα και τις διαδικασίες ελέγχου των λοιμώξεων, που έχουν τεθεί από την υπηρεσία.
- Να φροντίζει για την καθαριότητα των εργαλείων.
- Να ταξινομεί τα εργαλεία, τα όργανα, τις συσκευές, τον ιματισμό, τους ορούς, το φαρμακευτικό υλικό, τα αναλώσιμα κλπ.
- Να ελέγχει τη λειτουργία των εργαλείων και αναφέρει σχετικά στους αρμοδίους.

- Να παρακολουθεί τη λειτουργία απλών συσκευών και οργάνων, των οποίων γνωρίζει τη λειτουργία, καθώς και πιθανές βλάβες τους και αναφέρει σχετικά στους αρμοδίους.
- Να τακτοποιεί και συμπληρώνει με επαρκές υλικό τα ντουλάπια και άλλους χώρους του δωματίου προετοιμασίας νοσηλειών και τα τροχήλατα καρότσια:
 - α) Πλένει χρησιμοποιημένα εργαλεία, συσκευές παροχετεύσεων και άλλα αντικείμενα σύμφωνα με τις οδηγίες του νοσηλευτή.
 - β) Ετοιμάζει τα προς αποστείρωση υλικά/εργαλεία, άλλο εξοπλισμό και ιματισμό.
- Να μεταφέρει εργαστηριακά δείγματα, έγγραφα, φακέλους ασθενών και άλλα αντικείμενα, από το ένα νοσηλευτικό τμήμα σε άλλο, στο φαρμακείο ή όπου αλλού παραστεί ανάγκη, σύμφωνα με τις οδηγίες του προϊστάμενου ή του υπεύθυνου νοσηλευτή.
- Επίσης, εκτελεί οποιαδήποτε νοσηλευτική πράξη του ανατίθεται από τον υπεύθυνο νοσηλευτή, υπο την προϋπόθεση ότι την αποκλειστική ευθύνη φέρει ο νοσηλευτής, ο οποίος και κρίνει εάν ο Βοηθός Νοσηλευτή δύναται στη συγκεκριμένη περίπτωση να εκτελέσει, με ασφάλεια για την υγεία του ασθενούς, την εν λόγω εργασία.

22.2 Βοηθοί νοσηλευτών (ΔΕ) χειρουργείου και αποστείρωσης

- Φροντίδα της καθαριότητας του χώρου και των εργαλείων.
- Προετοιμασία των χρησιμοποιούμενων εργαλείων, του επιδεσμικού υλικού και ιματισμού για την αποστείρωση.
- Ταξινόμηση των εργαλείων, οργάνων, συσκευών, ιματισμού, φαρμακευτικού υλικού, αναλωσίμων κ.λ.π.
- Έλεγχος της λειτουργίας των εργαλείων και σχετική αναφορά στους αρμοδίους
- Παρακολούθηση της λειτουργίας απλών συσκευών και οργάνων των οποίων γνωρίζει την λειτουργία, καθώς και πιθανές βλάβες τους και σχετική αναφορά στους αρμοδίους.

- Επίσης οποιαδήποτε νοσηλευτική πράξη τους ανατίθεται από τον υπεύθυνο νοσηλευτή υπό την προϋπόθεση ότι την αποκλειστική ευθύνη φέρει ο νοσηλευτής.

22.3 Επιμελητής Ασθενών στα ψυχιατρικά νοσοκομεία (ΦΕΚ 256/Β/2001)

Καθήκοντα του προσωπικού του συγκεκριμένου κλάδου είναι ιδίως:

- Η συμμετοχή στη νοσηλεία, καθαριότητα, περιποίηση και γενικά περίθαλψη των ασθενών, σύμφωνα με τις οδηγίες και εντολές του αρμόδιου νοσηλευτικού προσωπικού.
- Η επιμέλεια για την καθαριότητα, τον κατάλληλο φωτισμό, τον αερισμό των θαλάμων και το στρώσιμο των κρεβατιών, την τοποθέτηση του ακάθαρτου ιματισμού σε σάκους και η απομάκρυνσή τους από τους νοσηλευτικούς χώρους, η παραλαβή του καθαρού ιματισμού και του αναλώσιμου υλικού, η παραλαβή του καθαρού ιματισμού και του αναλώσιμου υλικού, η προετοιμασία του επιδεσμικού υλικού και η απολύμανση χρησιμοποιούμενων αντικειμένων, δοχείων και χώρων.
- Η θερμομέτρηση και η σφυγγομέτρηση των ασθενών και η ενημέρωση των αρμοδίων
- Η φροντίδα για την καθαριότητα και την καλή εμφάνιση των ασθενών.
- Η επιμέλεια και η υποστήριξη των ασθενών στο τμήμα και ο περιορισμός επί κλίνης, όταν υπάρχει ιατρική οδηγία.
- Η παροχή βοήθειας στη διανομή φαγητού και το τάισμα ασθενών, όταν βρίσκονται σε αδυναμία να εξυπηρετηθούν μόνοι τους.
- Η συμμετοχή στην ψυχιατρική ομάδα του τμήματος που ανήκουν και η ενεργή βοήθεια στην κινητοποίηση και κοινωνική αποκατάσταση των ασθενών.

22.4 Βοηθός Θαλάμου

Τη θέση του Βοηθού Θαλάμου καταλαμβάνει άτομο της κατηγορίας ΥΕ, υπό την εποπτεία του Προϊστάμενου Νοσηλευτή του Νοσηλευτικού Τμήματος ή των Νοσηλευτών.

Σκοπός, η εκτέλεση καθηκόντων που σχετίζονται με τον ασθενή και το άμεσο περιβάλλον του, η φροντίδα των βοηθητικών χώρων, του εξοπλισμού και των υλικών, υπο την εποπτεία του προϊστάμενου και των νοσηλευτών του Νοσηλευτικού Τμήματος στο οποίο έχει τοποθετηθεί.

Ο βοηθός θαλάμου έχει τα παρακάτω καθήκοντα:

- Να διατηρεί καθαρό και τακτικό το άμεσο περιβάλλον του ασθενούς και του θαλάμου γενικότερα. Αναλυτικότερα:
 - α) Καθαρίζει το κρεβάτι του ασθενούς με όλα τα εξαρτήματα όπως κομοδίνο, προφυλακτήρες, στύλους ορών, αναρροφήσεις, εντοιχισμένες συσκευές κ.α..
 - β) Στρώνει το άδειο κρεβάτι.
 - γ) Καθαρίζει και τακτοποιεί το περιβάλλον του θαλάμου, όπως καρέκλες, πολυθρόνες, τραπέζι, τραπεζίδια, ντουλάπες κ.α..
 - δ) Μετά την έξοδο του ασθενούς (εξιτήριο, μεταφορά σε άλλο τμήμα ή ίδρυμα, θάνατος) εκτελεί γενική καθαριότητα στο κομοδίνο, τη ντουλάπα, στο κρεβάτι και το στρώμα.
 - ε) Φροντίζει να διατηρεί το θάλαμο με επαρκή φωτισμό, καλό αερισμό και απαλλαγμένο απο θορύβους και οσμές.
- Να βοηθά στην παροχή φροντίδας στους ασθενείς σε θέματα καθαριότητας, περιποίησης και φροντίδας (στρώσιμο κρεβάτι, λούσιμο, αλλαγή θέσης αρρώστου).
- Να βοηθά στην τοποθέτηση του ασθενούς στο κρεβάτι (αλλαγή θέσης, ανύψωση κ.α.).
- Να επιδεικνύει σεβασμό και διατηρεί την αξιοπρέπεια του νεκρού ασθενούς.
- Να διατηρεί τους βοηθητικούς χώρους καθαρούς και τακτικούς:
 - α) Πλένει, καθαρίζει και τακτοποιεί σκοραμίδες (δοχεία γυναικών), ουροδοχεία, λεκάνες και διάφορα άλλα αντικείμενα που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη νοσηλεία του ασθενούς με τον τρόπο που έχει υποδειχθεί απο νοσηλεύτη.

- β) Τοποθετεί τον ακάθαρτο ιματισμό στους κατάλληλους σάκους και φροντίζει για την απομάκρυνσή του από το νοσηλευτικό τμήμα.
- γ) Φροντίζει και διατηρεί καθαρά και τακτικά τα ντουλάπια των βοηθητικών χώρων.
- Να καθαρίζει και τακτοποιεί τα ντουλάπια και άλλους χώρους του δωματίου προετοιμασίας νοσηλειών, το ντουλάπι των φαρμάκων, το ψυγείο φαρμάκων και τα τροχήλατα καρότσια νοσηλείας.
 - Πλένει χρησιμοποιημένα εργαλεία, συσκευές παροχετεύσεων και άλλα αντικείμενα σύμφωνα με τις οδηγίες του νοσηλευτή.
 - Ετοιμάζει τα προς αποστείρωση υλικά/εργαλεία.
 - Να διατηρεί καθαρή και τακτική την αποθήκη του τμήματος στο οποίο εργάζεται:
 - α) Τοποθετεί στρώματα, μαξιλάρια και άλλα αντικείμενα όπως νάρθηκες, βάρη, σανίδες κ.α. στους αντίστοιχους χώρους και τα διατηρεί καθαρά και τακτικά.
 - β) Παραλαμβάνει και φροντίζει τον καθαρό ιματισμό και τον τοποθετεί στα αντίστοιχα ντουλάπια.
 - γ) Μεταφέρει τον καθαρό ιματισμό στους θαλάμους στις καθορισμένες ώρες και ημέρες για αλλαγή των λευχεμάτων (ιματισμού) των ασθενών.
 - δ) Παραλαμβάνει το αναλώσιμο υλικό και το τακτοποιεί στους αντίστοιχους χώρους.
 - ε) Εφοδιάζει το τμήμα με το απαραίτητο αναλώσιμο υλικό και φροντίζει να καλύπτονται οι ανάγκες του.
 - στ) Συγκεντρώνει το άχρηστο ή φθαρμένο υλικό και το τοποθετεί στον καθορισμένο χώρο συγκέντρωσης των προς αχρήστευση υλικών και εξοπλισμού.
 - Να διατηρεί το εργασιακό περιβάλλον ασφαλές και υγιεινό ακολουθώντας τα πρότυπα και τις διαδικασίες ελέγχου των λοιμώξεων που έχουν τεθεί από την υπηρεσία.

- Να μεταφέρει ιατρικό εξοπλισμό, τροχήλατες καρέκλες, φορεία και υλικά, σύμφωνα με τις οδηγίες, σε προκαθορισμένες περιοχές θεραπείας και στους θαλάμους των ασθενών.
- Να μεταφέρει με ασφάλεια έγγραφα, φακέλους ασθενών και άλλα αντικείμενα, από το ένα νοσηλευτικό τμήμα σε άλλο, στο φαρμακείο ή όπου αλλού παραστεί ανάγκη, σύμφωνα με τις οδηγίες του προϊστάμενου, του υπεύθυνου νοσηλευτή ή του ιατρού.
- Να μεταφέρει εργαστηριακά δείγματα και παραπεμπτικά σε συγκεκριμένα εργαστήρια, ακολουθώντας τα συγκεκριμένα πρωτόκολλα.
- Να αναφέρει στον προϊστάμενο τυχόν βλάβες, όπως καμένες λάμπες, χαλασμένες βρύσες, έπιπλα και άλλα επικίνδυνα αντικείμενα, τα οποία δυνατόν να προκαλέσουν ατυχήματα στους ασθενείς και το προσωπικό.
- Να ασχολείται με όλες τις βοηθητικές εργασίες που τους αναθέτει ο Προϊστάμενος του Τμήματος ή ο αναπληρωτής του και σε κάθε περίπτωση και για κάθε θέμα αναφέρεται σε αυτούς.
- Δεν επιτρέπεται στους Βοηθούς Θαλάμου η εκτέλεση υπεύθυνων Νοσηλευτικών πράξεων.

22.5 Βοηθοί θαλάμων χειρουργείου

- Φροντίζουν την καθαριότητα των εργαλείων, συσκευών, μηχανημάτων σύμφωνα με τις γραπτές οδηγίες εργασίας του τμήματος.
- Επιλαμβάνεται τη συσκευασία των ειδών προς αποστείρωση, σύμφωνα με τις οδηγίες εργασίας.
- Φροντίζει την καθαριότητα των επίπλων και των αντικειμένων στο χώρο του Τμήματος.
- Συμμετέχει και ευθύνεται για την παραλαβή και ταξινόμηση του υλικού πριν την αποστείρωση.
- Ευθύνεται για την σωστή χρήση των μηχανημάτων και συσκευών, που χρησιμοποιεί κατά την εργασία του.
- Αναφέρει οτιδήποτε υποπέσει στην αντίληψή του και αφορά την ομαλή λειτουργία του τμήματος.

- Υποχρεούται να συμμετέχει σε εκπαιδευτικά μαθήματα σχετικά με το αντικείμενο της δουλειάς του.

22.6 Μεταφορές Ασθενών

Οι μεταφορές ασθενών εκτελούν τα παρακάτω καθήκοντα υπο την εποπτεία του Προϊστάμενου Νοσηλεύτη του Νοσηλευτικού Τμήματος ή των Νοσηλευτών.

Σκοπός η βοήθεια των ασθενών με τη μεταφορά τους μέσα και γύρω απο τον οργανισμό. Η εκτέλεση μιας ποικιλίας δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη μεταφορά ασθενών, δειγμάτων και εξοπλισμού.

Ο μεταφορέας ασθενών έχει τα παρακάτω καθήκοντα:

- Να διεκπεραιώνει άμεσα τις οδηγίες των ιατρών, του προϊστάμενου, των νοσηλευτών και άλλων επαγγελματιών υγείας που αφορούν στη μεταφορά των ασθενών απο το θάλαμο προς διάφορες περιοχές, όπως το ακτινολογικό τμήμα και άλλες εξεταστικές περιοχές ή διαδικασίες. Αυτό σημαίνει ότι βοηθά τους ασθενείς να βγουν και να μπουν σε ταξί, ασθενοφόρο, αυτοκίνητα και ελικόπτερο.
- Να σηκώνει και να τοποθετεί με ασφάλεια τους ασθενείς στα κρεβάτια, να μεταφέρει τις αποσκευές τους, να μεταφέρει τους ασθενείς προς και απο ειδικές υπηρεσίες και περιοχές θεραπείας και το χειρουργείο, χρησιμοποιώντας τροχήλατη καρέκλα, φορείο ή κρεβάτι.
- Να βοηθά περιπατητικούς ασθενείς για τη μετακίνησή τους απο τμήμα σε τμήμα ή εργαστήριο ή για την έξοδό τους από το νοσοκομείο, με ασφάλεια για την πρόληψη ατυχημάτων, όπως οι πτώσεις.
- Να μεταφέρει με ασφάλεια τους ασθενείς από το ΤΕΠ σε δωμάτιο και απο το ένα δωμάτιο σε άλλο.
- Να μεταφέρει ασθενείς με οβίδα οξυγόνου, αντλία ενδοφλέβιας χορήγησης, καθετήρες και άλλο ειδικό εξοπλισμό.
- Να βοηθά στην τοποθέτηση του ασθενούς σε κατάλληλη θέση στο κρεβάτι (αλλαγή θέσης, ανύψωση κ.α.).
- Να μεταφέρει το νεκρό από το τμήμα/μονάδα ή άλλη υπηρεσία του νοσοκομείου στο νεκροθάλαμο και να επιδεικνύει σεβασμό στη σορό του

νεκρού. Λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα κατά τη μεταφορά μολυσματικών νεκρών, ακολουθώντας το πρωτόκολλο της υπηρεσίας.

- Να μεταφέρει ιατρικό εξοπλισμό, τροχήλατες καρέκλες, φορεία και υλικά, σύμφωνα με τις οδηγίες, σε καθορισμένες περιοχές θεραπείας και στους θαλάμους των ασθενών.
- Να μεταφέρει με ασφάλεια έγγραφα, φακέλους ασθενών τους οποίους παραδίδει μόνο στον υπεύθυνο επαγγελματία υγείας και άλλα αντικείμενα, απο το ένα νοσηλευτικό τμήμα σε άλλο, στο φαρμακείο ή όπου αλλού παραστεί ανάγκη, σύμφωνα με τις οδηγίες του προϊστάμενου, του υπεύθυνου νοσηλευτή ή του ιατρού.
- Να μεταφέρει εργαστηριακά δείγματα και παραπεμπτικά σε συγκεκριμένα εργαστήρια, ακολουθώντας τα συγκεκριμένα πρωτόκολλα.
- Να ελέγχει την καλή λειτουργία του εξοπλισμού μεταφοράς και αναφέρει έγκαιρα οποιαδήποτε βλάβη. Να καθαρίζει, τακτοποιεί και διατηρεί πάντα σε λειτουργική ετοιμότητα τον εξοπλισμό που είναι στην ευθύνη του.
- Να διατηρεί το εργασιακό περιβάλλον ασφαλές και υγιεινό ακολουθώντας τα πρότυπα και τις διαδικασίες ελέγχου των λοιμώξεων που έχουν τεθεί απο την υπηρεσία. Ακολουθεί τα πρότυπα και τις διαδικασίες μεταφοράς μολυσματικών ασθενών.
- Να ενημερώνει τον προϊστάμενο του τμήματος που βρίσκεται ανά πάσα στιγμή και να διατηρεί σε καλή κατάσταση και σε λειτουργία τον εξοπλισμό ασύρματης επικοινωνίας .
- Να επικαιροποιεί τις γνώσεις του συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες.
- Να προσανατολίζει και εκπαιδεύει τους νέους μεταφορείς.

22.7 Νοσοκόμοι/τραυματιοφορείς χειρουργείου

- Να μεριμνά για την ασφαλή και έγκαιρη μεταφορά του ασθενούς πριν και μετά την χειρουργική επέμβαση από τα νοσηλευτικά τμήματα στο χώρο του Χειρουργείου.

- Να παραλαμβάνει τον ασθενή από τον Προϊστάμενο ή τον υπεύθυνο Νοσηλευτή του Τμήματος και τον παραδίδει μαζί με τον φάκελο του ασθενή στον υπεύθυνο νοσηλευτή του Χειρουργείου.
- Η μεταφορά του ασθενή γίνεται πάντα με φορείο.
- Να διατηρεί καθαρά και με πλήρη εξοπλισμό τα φορεία στην καθορισμένη θέση τους μετά από κάθε χρήση.
- Να ενημερώνει τον προϊστάμενο για βλάβες και φθορές που επηρεάζουν την ασφάλεια του χώρου φροντίδας.
- Να μεριμνά για την ενδεδειγμένη τοποθέτηση του ασθενούς στο χειρουργικό τραπέζι, σύμφωνα με το είδος της επέμβασης και τις οδηγίες του χειρουργού.
- Να φροντίζει για τη σωστή τοποθέτηση των πρόσθετων εξαρτημάτων της χειρουργικής κλίνης, την ασφαλή μεταφορά παρασκευασμάτων στα εργαστήρια και την μεταφορά υλικών (φαρμάκων, ορών, υγειονομικού υλικού) στις αίθουσες.
- Να μεταφέρει τη φορητή ακτινολογική μονάδα στην Αίθουσα οποτεδήποτε αυτό χρειαστεί.
- Να αναλαμβάνει όλες τις βοηθητικές εργασίες που του ανατίθενται μετά από εντολή του προϊστάμενου του χειρουργείου.
- Να διατηρεί άριστες διαπροσωπικές σχέσεις με όλους τους ασθενείς, τους συγγενείς τους καθώς και με όλους τους εργαζόμενους του νοσοκομείου.

22.8 Κλιβανιστής – Αποστειρωτής

Οι κλιβανιστές-αποστειρωτές εκτελούν τα παρακάτω καθήκοντα υπο την εποπτεία του Προϊστάμενου Νοσηλευτή ή των Νοσηλευτών.

Διοικητικά αναφέρεται στο Διευθυντή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Σκοπός η διατήρηση του περιβάλλοντος και του εξοπλισμού καθαρού για την πρόληψη διασποράς μικροοργανισμών. Η αποστείρωση, η διατήρηση και η οργάνωση των εργαλείων, η διατήρηση καθαρών των κλιβάνων, η παροχή βοήθειας στο υπόλοιπο προσωπικό του τμήματος της αποστείρωσης για τη βέλτιστη ασφάλεια των ασθενών και του προσωπικού.

- Να συγκεντρώνει, προετοιμάζει και οργανώνει τα προς αποστείρωση χειρουργικά εργαλεία και προστατεύει το περιβάλλον από τη διασπορά παθογόνων μικροοργανισμών.
- Να συγκεντρώνει, καταγράφει και καθαρίζει τα χειρουργικά εργαλεία μετά το τέλος των χειρουργικών διαδικασιών και τα προωθεί στο πλυντήριο υπερήχων και τον κλίβανο. Οι ευθύνες περιλαμβάνουν την απομάκρυνση των ορατών σωματιδίων και υγρών με την εφαρμογή των κατάλληλων υγρών και διαδικασιών ή εξοπλισμού, τον έλεγχο των εργαλείων για φθορά ή βλάβη, την καταγραφή των προς αντικατάσταση ή επιδιόρθωση εργαλείων.
- Να τοποθετεί τα εργαλεία στην κατάλληλη θέση μέσα στα πακέτα. Αντικαθιστά εργαλεία εάν κριθεί απαραίτητο. Τοποθετεί και αφαιρεί από τον κλίβανο τα πακέτα με τα εργαλεία ή τα υλικά.
- Να προετοιμάζει για επαναληπτική αποστείρωση εργαλεία και υλικά για μελλοντικές διαδικασίες.
- Να χειρίζεται τον εξοπλισμό της αποστείρωσης (κλιβάνους ατμού, αερίου, θερμότητας, πλυντηρίου υπερήχων κ.α.). Καταγράφει την καλή λειτουργία και βαθμονόμηση του εξοπλισμού και αναφέρει κάθε πρόβλημα του εξοπλισμού στον προϊστάμενο του τμήματος.
- Να καθαρίζει τους κλιβάνους και το λοιπό εξοπλισμό.
- Να διασφαλίζει την εφαρμογή όλων των τεχνικών ελέγχου των λοιμώξεων σύμφωνα με την πολιτική του τμήματος για τη διατήρηση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος.
- Να συμμορφώνεται με τις πολιτικές του τμήματος, τις διαδικασίες, τους σκοπούς, τα προγράμματα διασφάλισης ποιότητας, τα πρότυπα ασφάλειας και ελέγχου των λοιμώξεων.
- Να συμμετέχει στην προετοιμασία των αναφορών και της γραπτής τεκμηρίωσης των κύκλων της αποστείρωσης, των ελέγχων για την ύπαρξη σπόρων και τη συντήρηση των κλιβάνων.
- Να εκτελεί εβδομαδιαίο έλεγχο για σπόρους σε όλους τους κλιβάνους. Τεκμηριώνει τα αποτελέσματα των ελέγχων.

- Να καθαρίζει και αποστειρώνει τον εξοπλισμό και τα υλικά από άλλα τμήματα του νοσοκομείου.
- Να μεταφέρει με ασφάλεια τον αποστειρωμένο εξοπλισμό και τα υλικά στο χώρο του χειρουργείου ή των υπολοίπων τμημάτων του νοσοκομείου.
- Να αποθηκεύει τα πακέτα των αποστειρωμένων εργαλείων σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες έτσι ώστε όλο το προσωπικό να μπορεί να έχει εύκολη πρόσβαση και να τα καταμετρά γρήγορα.
- Να διασφαλίζει την ύπαρξη αποθέματος αποστειρωμένων υλικών, ελέγχει την ημερομηνία λήξης και ενημερώνει για την αντικατάστασή τους.
- Να ενημερώνει τον προϊστάμενο για την παραγγελία όλων των απαραίτητων υλικών για την αποστείρωση.

Ε.Ν.Ε.

23) Παραρτήματα/Πηγές

23.1 Νομοθεσία

- Νόμος 1579/1985 Ρυθμίσεις για την εφαρμογή και ανάπτυξη του ΕΣΥ.
- Νόμος 2071/1992 Εκσυγχρονισμός και οργάνωση συστήματος υγείας.
- Νόμος 2716/1999 Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας.
- Νόμος 2737/1999 Μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 2776/1999 Σωφρονιστικός Κώδικας
- Νόμος 2889/2001 Βελτίωση και εκσυγχρονισμός του ΕΣΥ και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 2955/2001 Προμήθειες Νοσοκομείων και λοιπών μονάδων υγεία των Πε.Σ.Υ. και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 3235 Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.
- Νόμος 3252 Σύσταση Ένωσης Νοσηλευτών/τριών Ελλάδος και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 3329/2005 Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις.
- Νόμος 3528/2007 Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ..
- Νόμος 3839/2010 Σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια – Σύσταση Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) και λοιπές διατάξεις.
- Νόμος 3868/2010 Αναβάθμιση του ΕΣΥ και λοιπές διατάξεις.
- Νόμος 3984/2011 Δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 4238/2014 Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΠΕΔΥ), αλλαγή σκοπού ΕΟΠΥΥ και λοιπές διατάξεις.
- Νόμος 4272/2014 Προσαρμογή στο Εθνικό Δίκαιο της εκτελεστικής οδηγίας 2012/25/ΕΕ της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2012 για τη θέσπιση διαδικασιών ενημέρωσης σχετικά με την ανταλλαγή, μεταξύ των κρατών μελών, ανθρωπίνων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση –

ρυθμίσεις για την ψυχική υγεία και την ιατρικών υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και λοιπές διατάξεις.

- Π.Δ. 87/1986 Ενιαίο πλαίσιο οργάνωσης των Νοσοκομείων .
- Π.Δ. 351/1989 «Καθορισμός Επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων των τμημάτων α) Νοσηλευτικής, β) Μαιευτικής, γ) Επισκεπτών και Επισκεπτριών Υγείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας και δ) του Τμήματος Διοίκησης μονάδων Υγείας και Πρόνοιας της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων».
- Π.Δ. 93/2002 Προσόντα και καθήκοντα συντονιστών μεταμοσχεύσεων
- Π.Δ. 210/2001 Επαγγελματικά δικαιώματα των κατόχων Διπλώματος Ο.Ε.Ε.Κ. επιπέδου Μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης των ειδικοτήτων "Νοσηλευτική Τραυματολογία", "Νοσηλευτική Ογκολογικών Παθήσεων", "Νοσηλευτής Χειρουργείου", "Νοσηλευτική Ατόμων με Ψυχικές Παθήσεις" και "Νοσηλευτική Μονάδα Εντατικής Θεραπείας" των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των πτυχιούχων Τ.Ε.Ε. Α' και Β' κύκλου της ειδικότητας "Βοηθών Νοσηλευτών", καθώς και καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης της άδειας ασκήσεως των ανωτέρω επαγγελμάτων.
- Π.Δ. 216/2001 «Κώδικας Νοσηλευτικής Δεοντολογίας».
- Π.Δ. 38/2010 Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Α4/203 (ΦΕΚ 106/1988) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση τίτλου ειδικού νοσηλευτή.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Α4β/4844 (ΦΕΚ 856/1988) Καθορισμός ειδικότερων θεμάτων νοσηλευτικών ειδικοτήτων.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. 6831 (ΦΕΚ 38/1996) Αντικατάσταση των διατάξεων των Α4/2450/91 (ΦΕΚ 476/Β/91) και Α4β/οικ. 1610/92 (ΦΕΚ 264/Β/92) Υπουργικών Αποφάσεων και τροποποίηση και συμπλήρωση της Α4β/1614/92 (ΦΕΚ 330/Β/92) Υπουργικής Απόφασης.

- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. 3095 (ΦΕΚ 424/1996) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων ειδικής εκπαίδευσης στη νοσηλευτική χειρουργείου για νοσηλευτές/τριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. 3257 (ΦΕΚ 448/1996) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων ειδικής εκπαίδευσης στη νοσηλευτική αιμοδοσίας για νοσηλευτές/τριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. 3841 (ΦΕΚ 500/1996) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων ειδικής εκπαίδευσης στην Ογκολογική νοσηλευτική για νοσηλευτές/τριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ7/οικ. 3842 (ΦΕΚ 516/1996) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων ειδικής εκπαίδευσης στη νοσηλευτική αναισθησιολογίας για νοσηλευτές/τριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ4α/3592/1996 (ΦΕΚ 1044/1997) Καθορισμός (ελαχίστων) ορίων προδιαγραφών για Ασφαλή Χορήγηση Αναισθησίας.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. (ΦΕΚ 661/2000) Καθορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των μονάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης (οικοτροφεία, ξενώνες) και των προγραμμάτων προστατευμένων διαμερισμάτων του άρθρου 9 του Ν. 2716/1999.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. (ΦΕΚ 664/2001) Καθορισμός των προϋποθέσεων, του τρόπου και της διαδικασίας παροχής υπηρεσιών νοσηλείας και ειδικής φροντίδας ψυχικής υγείας κατ' οίκον, του άρθρου 6 του Ν. 2716/1999.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ5β/οικ.1662 (ΦΕΚ 691/2001) Καθορισμός του τρόπου λειτουργίας και της στελέχωσης των κινητών μονάδων ψυχικής υγείας του άρθρου 7 του Ν. 2716/99 καθώς και κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του ιδίου άρθρου.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ4α/οικ ΓΠ 45132 (ΦΕΚ 599/2002) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Μονάδων Μεταμοσχεύσεων συμπαγών οργάνων, των Μονάδων Μεταμοσχεύσεων

Μυελού των Οστών και διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης άδειας λειτουργίας αυτών.

- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ4α/οικ. 15576 (ΦΕΚ 219/2007) Κανόνες οργάνωσης συστήματος Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης (ΚΑΑ).
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. (ΦΕΚ 2444/2009) Καθορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Ημέρας του άρθρου 8 του Ν. 2716/1999.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ4α/οικ. 106298 (ΦΕΚ 1496/2010) Πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του «Γραφείου Υποστήριξης Πολίτη» των Νοσοκομείων του ΕΣΥ.
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ4δ/Γ.Π.οικ. 22869 (ΦΕΚ 874/2012) Οργάνωση, τρόπος λειτουργίας και στελέχωσης των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (Τ.Ε.Π.) των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ..
- Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. Υ1.Γ.Π.114971 (ΦΕΚ 388/2014) Μέτρα, όροι και διαδικασίες για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων που συνδέονται με τη νοσηλεία των ασθενών στους Χώρους Παροχής Υγείας.

23.2 Ευρωπαϊκές Οδηγίες

- α) Ευρωπαϊκή Οδηγία 36/2005.
- β) Ευρωπαϊκή Οδηγία 55/2013.

23.3 Προγράμματα Σπουδών

- α) Πρόγραμμα Σπουδών Νοσηλευτικής ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
<http://www.nurse.teithe.gr/progspoudon.php>
- β) Πρόγραμμα Σπουδών Νοσηλευτικής ΤΕΙ Αθηνών
http://www.teiath.gr/seyp/nursing_a/categories.php?id=5600&lang=el
- γ) Πρόγραμμα Σπουδών Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ
http://www.nurs.uoa.gr/fileadmin/nurs.uoa.gr/uploads/Proptyxiaka/Orologio_Programma/2014-2015/OROLOGIO_EARINOY2014_2015.pdf
- δ) Οδηγός Κλινικής Άσκησης στην Κοινωνική Νοσηλευτική

http://www.teiath.gr/userfiles/nursing_a/odigos/koinotikh_noshleutikhodigos.pdf

- ε) Οδηγός Κλινικής Άσκησης στην Επείγουσα και Εντατική νοσηλευτική
http://www.teiath.gr/userfiles/nursing_a/odigos/ODIGOS_KLIN_EPEIGOUSA_2013.pdf
- στ) Οδηγός Κλινικής Άσκησης στην Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας
http://www.teiath.gr/userfiles/nursing_a/documents/odhgoi/odigos_psix_ygeias.pdf
- ζ) Οδηγός Κλινικής Άσκησης στη Γεροντολογική Νοσηλευτική
http://www.teiath.gr/userfiles/nursing_a/odigos/klin_geron.pdf
- η) Οδηγός Κλινικής Άσκησης στην Παθολογική και Χειρουργική Νοσηλευτική
http://www.teiath.gr/seyp/nursing_a/articles.php?id=25832&lang=el
- θ) Πρόγραμμα Σπουδών Νοσηλευτικής ΙΕΚ
<http://www.gsae.edu.gr/el/epaggelmatiki-katartisi/i-e-k-institoyta-epaggelmatikis-katartisis/odigos-eidikotiton>
- ι) Πρόγραμμα Σπουδών Νοσηλευτικής ΕΠΑΣ
<http://www.gnagennimatas.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=120>

23.4 Πακέτο Οδηγιών του ΠΟΥ

- Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Σχεδιασμός και προϋπολογισμός για την παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας (μεταφρασμένο απο τη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας)

23.5 Ελληνική και Διεθνής βιβλιογραφία